

Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta
Katedra řízení

Diplomová práce

Bezpečnost práce, ochrana zdraví a ochrana životního prostředí ve vybraném podniku

Autor diplomové práce: Jana Fojtlová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Josef Zilvar, CSc.

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Akademický rok 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jana Fojtlová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Hradec

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název práce: **Bezpečnost práce, ochrana zdraví a ochrana
životního prostředí ve vybraném podniku**

Osnova diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše
4. Charakteristika firmy
5. Ochrana životního prostředí ve společnosti
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 60 - 80 stran

Doporučené zdroje:

Jaroslav Čermák. Bezpečnost práce, Praha: Eurounion, 1999, ISBN 80-85858-97-7

Jaromír Hrubý, Jaroslav Melen, Jan Pohludka. Doporučení pro omezení rizik nebezpečných prostorů, ve kterých se uplatňují vnější vlivy, Trutnov: Prapagteam, 2003

Jaromír Veber, Eva Pincová. Management bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, Praha: Professional Publishing, 2008, ISBN 978-80-86946-46-7

Marie Hůlová. Management bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, Praha: Vysoká škola ekonomická: Oeconomica, 2003, ISBN 80-245-0590-8

Juraj Sinay, Milan Oravec. Metody posuzování rizik, Praha: Sovak, 2001, ISBN 80-238-7323-7

Národní příručka: systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci: návod zavedení systému BOZP, Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2003, ISBN 80-86552-61-6

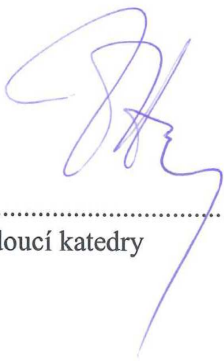
Karel Novotný. Pracovní rizika: přehled zdrojů nebezpečí a rizik pro identifikaci, analýzu a hodnocení rizik možného ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců, Šumperk: SATES, 1999

Ludmila Kleinová. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, Praha: Hospodářská komora České republiky, 2006

Karel Beneš. Encyklopedie BOZP, Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, 2007, ISBN 978-80-86973-60-9

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Josef Zilvar, CSc.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2011

.....
Vedoucí katedry

L.S.

.....
Děkan

V Praze dne: 15. 1. 2010

Čestné prohlášení

Tímto prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Bezpečnost práce, ochrana zdraví a ochrana životního prostředí ve vybraném podniku“ vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce.

Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Hradci Králové dne 18. března 2011

.....

Jana Fojtlová

Poděkování

Děkuji touto cestou panu Ing. Josefu Zilvarovi za odborné vedení, cenné rady a pomoc při zpracování mé diplomové práce.

Zároveň děkuji zaměstnancům společností RWE, za ochotu při poskytování potřebných podkladových materiálů a informací.

Bezpečnost práce, ochrana zdraví a ochrana životního prostředí ve vybraném podniku

Safety, health and environmental protection in a particular company

Souhrn

Předmětem diplomové práce bylo prověření systému zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci a ochrany životního prostředí ve vybraném podniku a zjištění dosahované úrovně v této oblasti. První část práce obsahuje literární rešerši na téma bezpečnost a ochrana zdraví při práci a ochrana životního prostředí, která byla zpracována z dostupné literatury, jež se touto problematikou zabývá. V praktické části práce byl analyzován přístup a postupy společností skupiny RWE v ČR převážně prostřednictvím zdokumentování zásad organizace a povinností a odpovědností zaměstnanců společnosti. K dispozici byly údaje za roky 2009 a 2010.

Klíčová slova: bezpečnost práce a ochrana životního prostředí, ochrana životního prostředí, společnost, zaměstnanci, zaměstnavatel, odpovědnost, povinnosti, prevence

Summary

The subject of this thesis was to check the system of occupational safety and health at work and environmental protection in selected business and determine the level achieved in this area. The first part includes a literature search on health and safety at work and environmental protection, which was compiled from available literature that deals with this issue. The practical part was analyzed approach and procedures of the group RWE largely through documenting the principles of organization and the duties and responsibilities of employees. There were data for the years 2009 and 2010.

Keywords: safety and environmental protection, environmental protection, the company, employees, employer responsibilities, duties, prevention

OBSAH

1 ÚVOD	10
2 CÍL A METODIKA PRÁCE	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika práce	12
3 BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI	15
3.1 Národní politika BOZP	15
3.1.1 Základní právní předpisy BOZP	16
3.1.2 Legislativní úprava požární bezpečnosti	18
3.2 Vývoj BOZP po vstupu do Evropské unie	20
3.2.1 Analýzy obsahu evropských směrnic a českých právních předpisů	21
3.2.2 Rozdíly vyplývající ze vztahu zaměstnavatelů a zaměstnanců k oblasti BOZP	21
3.3 Význam BOZP	22
3.4 Systém řízení BOZP	23
3.4.1 Přístupy k zabezpečování BOZP	23
3.4.2 Základní prvky systému BOZP	25
3.4.3 Zásady a principy systému řízení BOZP	26
3.5 Vybrané metody BOZP	29
3.5.1 Kontrolní dotazník (Check List)	29
3.5.2 Bezpečnostní prověrka (Safety Audit)	30
3.5.3 Předběžná analýza ohrožení (Preliminary Hazard Analysis - PHA)	30
4 OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	34
4.1 Ekologická politika státu a její nástroje	34
4.1.1 Základní právní předpisy ochrany životního prostředí	35
4.1.2 Legislativní úprava ochrany životního prostředí	36
4.2 Ekologická politika v mezinárodních rozměrech	36
4.2.1 Mezinárodní instituce ekologické politiky	37
4.3 Trvale udržitelný rozvoj	38
4.4 Podniková ochrana životního prostředí	39
4.4.1 Přístup pasivní	40
4.4.2 Přístup aktivní	40
4.4.3 Přístup proaktivní	41
4.5 Systém environmentálního managementu a auditu - EMAS	42
4.5.1 Postup zavádění systému environmentálního managementu a auditu	43
4.5.2 Zabezpečení Programu EMAS v ČR	46
4.5.3 Význam zavádění systému EMAS	46
5 CHARAKTERISTIKA FIRMY	48
5.1 Koncern RWE	48
5.2 RWE v ČR	48
5.3 Charakteristiky jednotlivých společností RWE v ČR	50
5.3.1 RWE Energie, a.s. a GasNet, s.r.o.	50
5.3.2 Severomoravská plynárenská, a.s. a SMP Net, s.r.o.	50
5.3.3 Jihomoravská plynárenská, a.s. a JMP Net, s.r.o.	51
5.3.4 Východočeská plynárenská, a.s. a VČP Net, s.r.o.	53
5.3.6 RWE Plynoprojekt, s.r.o.	53
5.3.7 RWE Distribuční služby, s.r.o.	54

5.3.8 RWE Zákaznické služby, s.r.o.	54
5.3.9 RWE Interní služby, s.r.o.	55
5.3.10 RWE Key Account CZ, s.r.o.	55
5.3.11 RWE Transgas, a.s.	56
6 ZÁSADY ORGANIZACE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI VE SPOLEČNOSTI (SKUPINA RWE V ČR)	57
6.1 Odpovědnost za zajištění BOZP ve společnosti	57
6.2 Povinnosti společnosti	57
6.3 Povinnosti zajištěné Poskytovatelem služby	58
6.4 Povinnosti vedoucích zaměstnanců	59
6.5 Práva a povinnosti zaměstnanců	60
6.6 Účast zaměstnanců a výboru odborových organizací na řešení otázek BOZP	61
6.7 Prevence rizik	62
6.7.1 Proces vyhledávání a hodnocení rizik	62
6.7.2 Proces řízení rizik	63
6.7.3 Informování o rizicích a koordinace opatření s jinými zaměstnavateli	63
6.8 Kategorizace prací	63
6.9 Kontroly pracovišť a provádění prověrek BOZP	64
6.10 Závodní preventivní péče	65
6.11 Poskytnutí první pomoci	65
6.12 Školení BOZP	66
6.13 Alkohol na pracovišti	66
6.14 Hlášení, vyšetřování, evidence a statistika pracovních úrazů	67
7 VÝZKUM ÚRAZOVOSTI	69
7.1 Vývoj úrazovosti v České republice	69
7.2 Vybrané ukazatele úrazovosti	72
7.3 Vývoj úrazovosti ve společnosti RWE v ČR	73
8 OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SPOLEČNOSTI	76
8.1 Odpadové hospodářství	76
8.1.1 Povinnosti zaměstnanců při nakládání s odpady	76
8.1.2 Shromažďování odpadů a označení shromažďovacích prostředků	78
8.1.3 Povinnosti při předávání odpadů	80
8.1.4 Evidence přepravy nebezpečného odpadu	80
8.1.5 Vedení průběžné evidence odpadů	80
8.1.6 Zpětný odběr některých výrobků	80
8.1.7 Uchovávání záznamů	81
8.2 Ochrana ovzduší	82
8.2.1 Povinnosti zaměstnanců v oblasti ochrany ovzduší	82
8.2.2 Uchovávání záznamů	84
8.3 Vodní hospodářství	84
8.3.1 Povinnosti zaměstnanců v oblasti vodního hospodářství	84
8.4 Nebezpečné chemické látky a přípravky	86
8.4.1 Povinnosti zaměstnanců v oblasti chemických látek a přípravků	86
8.5 Ochrana přírody a krajiny	87
8.5.1 Povinnosti zaměstnanců v oblasti ochrany přírody a krajiny	87
8.6 Environmentální cíle RWE pro období 2010 – 2013	87
9 ZÁVĚR A NÁVRHY OPATŘENÍ	91
9.1 Závěry a návrhy opatření v oblasti BOZP	91

9.2 Závěry a návrhy opatření v oblasti ochrany životního prostředí	93
10 SEZNAM LITERATURY	105
11 SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, SCHÉMAT A PŘÍLOH	106
11.1 Seznam tabulek	106
11.2 Seznam grafů	106
11.3 Seznam schémat	107
11.4 Seznam příloh	107
12 PŘÍLOHY	108 - 119

1 ÚVOD

V současné době se lidská společnost stále ještě nemůže vyhnout tomu, aby své členy více či méně nevystavovala riziku poškození zdraví z negativních vlivů práce, nedokáže zatím takovým rizikům zabránit. Proto jsou pracovní úrazy a nemoci z povolání stále nechtěným průvodcem lidstva. Negativní důsledky poškození zdraví v pracovním procesu se projevují v oblasti ekonomické i oblasti sociální.

Význam péče o **bezpečnost a ochranu zdraví při práci** (BOZP) lze stručně vyjádřit tak, že jejím smyslem je zajistit ochranu životů a zdraví zaměstnanců.

Prostřednictvím právní úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se realizuje ústavní právo občanů na ochranu zdraví, neboť zajišťuje ochranu životů a zdraví zaměstnanců v pracovním procesu a vede k předcházení přímého poškození jejich zdraví, a zároveň jejich ústavní právo na uspokojivé pracovní podmínky, neboť právní úprava vede i k zabezpečení příznivých a důstojných pracovních podmínek pro zaměstnance.

V právním smyslu představuje BOZP souhrn práv a povinností účastníků pracovního procesu, směřující k zajištění BOZP.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci plní dvě hlavní funkce:

1. preventivní, která vychází z principu, že na současném stupni vědeckotechnického rozvoje je možno zabránit v podstatě každému pracovnímu úrazu,
2. produkční, která vyjadřuje význam BOZP pro plynulou a kvalitní organizaci pracovního procesu, má přímý vliv na úroveň zvyšování produkce.

Řešení problémů BOZP má v různých vyspělých státech různou podobu. V poslední době se však projevuje snaha v mezinárodním měřítku úroveň péče o BOZP sjednotit. Právo zaměstnanců na bezpečnost a ochranu zdraví při práci vyplývá z ustanovení Listiny základních práv a svobod, kde se v čl. 28 stanoví, že každý má právo na uspokojivé pracovní podmínky a v čl. 30, kde se stanoví, že každý má právo na ochranu zdraví (<http://www.rect.muni.cz/Pravo/kapitola9.htm> ze dne 26.2.2011).

Pojem **životní prostředí** se v současné době používá ve dvojitým významu. V původním ekologickém významu, kdy označuje domovské prostředí nějakého živého organismu a v přeneseném významu, kdy je synonymem pro označení celého komplexu poznatků, jež jsou nutné k realizaci ochrany životního prostředí společnosti.

Vzhledem k tomu, že vzájemné vazby mezi prvky životního prostředí nejsou stále dobře známy, stává se, že i dobře míněné zásahy do životního prostředí často vyvolají neočekávané nepříznivé výsledky. Systémový charakter životního prostředí je proto nutné mít neustále na mysli a všechny zásahy do životního prostředí posuzovat holisticky, tj. z celkového pohledu všech možných změn ve všech složkách životního prostředí, kde kterým by realizací nějaké změny v jedné složce mohlo dojít.

„Ke znehodnocování životního prostředí může dojít v důsledku nepřiměřeného odběru látek a energií ze životního prostředí nebo nepřiměřeného vnášení látek a energií do životního prostředí. Případně kombinací obou předchozích způsobů vyústujících v zásah měnící režim ekosystémů“ (Remtová, 2006, s. 11).

Mezi následky znehodnoceného životního prostředí patří:

- znehodnocené životní prostředí a atmosférická teplotní inverze,
- nárůst skleníkového efektu – změna klimatu,
- rozklad ozonu ve stratosféře,
- působení znehodnoceného životního prostředí na zdraví člověka.

2 CÍL A METODIKA PRÁCE

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je zjistit, zda společnosti skupiny RWE v ČR přistupují k problému bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ochrany životního prostředí zodpovědně, jaké úrovně v těchto oblastech dosahují, zda se řadí spíše do kategorie pasivního, aktivního či proaktivního přístupu v dané problematice a vytvořit návrhy na zlepšení.

Vedlejšími cíli jsou:

- zdokumentování zásad organizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve společnosti a posouzení, zda organizace dostatečně zajišťuje plnění požadavků vyplývajících z právních a jiných předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- zdokumentovat povinnosti a odpovědnosti zaměstnanců společnosti za plnění legislativních požadavků v oblasti ochrany životního prostředí při současném dodržování ochrany zdraví člověka v souladu se systémem ekologicky orientovaného řízení společnosti.

2.2 Metodika práce

V práci je použita systémová analýza činností prováděných v zájmu bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. Analyzována je též péče o životní prostředí. Syntéza je obsažena v závěrech práce, v návrzích prevence rizik.

Pro potřeby posouzení dosahované úrovně **v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci** bylo nejprve nutné podrobné prostudování dostupné literatury, zabývající se touto problematikou. Tímto způsobem byl získán základní přehled o základních právních předpisech BOZP a požární ochraně, vývoji BOZP v České republice po vstupu do Evropské unie, o významu BOZP, systému řízení BOZP, jednotlivých přístupech

k zabezpečování BOZP, o základních prvcích systému BOZP a o jednotlivých metodách BOZP.

Následovalo seznámení se se strukturou koncernu RWE a RWE v ČR, charakteristikou jednotlivých společností, z pohledu základních ekonomických dat.

Dále byly zjištěny a popsány zásady organizace BOZP ve skupině RWE v ČR. Nejprve základní odpovědnost za zajištění BOZP, dále povinnosti a práva společnosti, Poskytovatele služby, vedoucích a ostatních zaměstnanců a odborových organizací. Dále byl prověřen přístup společnosti k prevenci rizik, jejich vyhledávání, hodnocení a řízení; ke kategorizaci prací; kontrole pracovišť a provádění prověrek BOZP; k závodní preventivní péči; poskytování první pomoci; školení; k alkoholu na pracovišti; k hlášení, vyšetřování evidenci a statistice pracovních úrazů.

V závěru práce byla na základě zjištěných skutečností porovnána skutečná úrazovost společnosti RWE v ČR s průměrnou úrazovostí, zjištěnou Českým statistickým úřadem za celou Českou republiku. Na základě porovnání hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti v České republice s úrazovostí ve společnosti byly stanoveny závěry z těchto zjištění vycházející.

Pro potřeby posouzení dosahované úrovně v **oblasti ochrany životního prostředí** bylo nutné prvotní seznámení se s tematikou prostřednictvím studia literatury, která řeší tuto oblast. Byly prostudovány zdroje zabývající se ekologickou politikou státu a používanými nástroji – základní právní předpisy a legislativní úprava ochrany životního prostředí. Dále ekologická politika v mezinárodních rozměrech, otázka trvale udržitelného rozvoje a podniková ochrana životního prostředí v souvislosti na jednotlivých druzích přístupu podniků. Následovalo zorientování v systému environmentálního managementu a auditu.

Ve společnosti RWE byly zkoumány a zaznamenány povinnosti zaměstnanců v jednotlivých oblastech ochrany životního prostředí jako je odpadové hospodářství, ochrana ovzduší, vodní hospodářství, ochrana přírody a krajiny. Přístup společnosti a jeho environmentální cíle byly porovnány s teoretickými poznatky a s právními předpisy a byly

konstatovány závěry a vyjádřena stanoviska k přístupu společnosti v této oblasti. Dále byla navržena opatření, vedoucí k zvýšení úrovně ochrany životního prostředí v organizaci.

3 BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

3.1 Národní politika BOZP

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je mezivědní obor, který zahrnuje zdravotní, technické, technologické a organizační aspekty, spojené s výkonem práce a hledá opatření, směřující k odstranění nebo alespoň minimalizaci rizik. Navrhuje zlepšování pracovního prostředí. Odhaluje rizika, vyplývající z pracovního procesu, která ohrožují zdraví člověka. Také informuje o právech a povinnostech zaměstnanců, vedoucích zaměstnanců a managementu v oblasti BOZP.

V roce 2003 schválila vláda České republiky Zásady národní politiky BOZP. Ministerstvem práce a sociálních věcí byla zřízena Rada vlády pro BOZP a byl zpracován Národní akční plán BOZP s cílem:

- vytvořit funkční komplexní systém BOZP včetně nového modelu inspekce práce,
- podporovat ekonomickou zainteresovanost a motivování zaměstnavatelů,
- podporovat meziresortní spolupráci jednotlivých orgánů inspekce práce,
- vytvářet podmínky pro zajištění ústavních práv účastníků pracovního procesu,
- podporovat spoluzodpovědnost za zdraví vlastní i ostatních osob všude tam, kde by mohlo být ohroženo činnostmi nebo poskytováním služeb,
- posilovat prvky kultury práce,
- rozvíjet systémy analýzy, hodnocení a prevence rizik,
- podporovat ekonomickou zainteresovanost a motivování zaměstnavatelů,
- prosazovat vyšší trestní odpovědnost za porušování předpisů BOZP,
- vytvořit lepší podmínky pro rozvoj závodní preventivní péče,
- zlepšovat systém vzdělávání a výchovy v rámci celoživotního vzdělávání,
- zavádět a podporovat zdokonalování systémů řízení BOZP v podnicích.

3.1.1 Základní právní předpisy BOZP

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci představuje v legislativním systému ČR významnou složku, která v průběhu uplynulého desetiletí prošla řadou změn. Jejich smyslem bylo harmonizovat požadavky, týkající se BOZP s právem EU. Klíčovým motivem soudobé legislativy BOZP je jednoznačná orientace na prevenci rizik prostřednictvím jejich identifikace, hodnocení a odpovídající opatření u zaměstnavatelů nebo provozovatelů k jejich odstranění nebo snížení na přijatelnou úroveň (Veber, Pincová, 2008, s. 115).

Právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou předpisy a ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví

Základní právní předpisy stanovují práva a povinnosti zaměstnanců, vedoucích zaměstnanců a managementu v oblasti BOZP (Veber, Pincová, 2008, s. 115). Z tohoto vyplývá, že problematika BOZP má interdisciplinární charakter a zasahuje do velkého množství odborných i právních sfér.

Právní prameny mají svůj původ v těchto oblastech a souvisejících ministerstvech:

- oblast bezpečnosti práce – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR,
- oblast hygieny práce a ochrany zdraví při práci – Ministerstvo zdravotnictví ČR,
- oblast požární ochrany – Ministerstvo vnitra ČR,
- oblast ekologie – Ministerstvo životního prostředí ČR,
- oblast bezpečnosti výrobků – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Hlavními legislativními nástroji jsou:

- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce,
- zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy,

- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví,
- zákon č. 20/1966 SB., o péči o zdraví lidu,
- a na ně navazující nařízení vlády a ministerské vyhlášky.

Zákoník práce je základním právním předpisem pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména jeho Hlava pátá, která stanovuje povinnosti zaměstnavatele, práva a povinnosti zaměstnanců a obsahuje další ustanovení týkající se prevence rizik, osobních ochranných pracovních prostředků, bezpečnostních značek a signálů, pracovních úrazů, pracoviště a pracovního prostředí, výrobních a pracovních prostředků a zařízení, zvláštní odborné způsobilosti, rizikových faktorů pracovních podmínek a kontrolovaných pásem, zákazů některých prací, organizace práce a pracovních postupů, účasti zaměstnanců na řešení otázek BOZP a kontroly odborových orgánů.

Zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci rozvádí a konkretizuje základní ustanovení, uvedená v Zákoníku práce. Zákon upravuje další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích.

Ve své *první části* upravuje požadavky na pracovní prostředí, výrobní a pracovní prostředky a zařízení, organizaci práce, pracovní postupy a bezpečnostní značky.

V *části druhé* stanovuje požadavky na předcházení ohrožení života, specifikuje rizikové faktory pracovních podmínek a kontrolovaná pásma. Upravuje omezení výkonu některých prací.

Třetí část je zaměřena na prevenci rizik a odbornou způsobilost.

Čtvrtá část se věnuje zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro činnosti, vykonávané mimo pracovněprávní vztahy.

V *poslední části* zákona jsou uvedeny úkoly zadavatelů, zhotovitelů a koordinátorů stavby. Je zaměřena na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništi.

Zákon o ochraně veřejného zdraví obsahuje ustanovení týkající se zdraví obyvatelstva. Stanovuje povinnost pro zaměstnavatele zařadit všechny činnosti, které provozuje do kategorií, stanovuje ochranu před hlukem, vibracemi a neionizujícím zářením. Dále stanovuje předpoklady a podmínky pro provozování činností epidemiologicky závažných. Definuje rizikové práce, stanovuje požadavky pro ubytovací služby, osobní hygienu zaměstnanců, definuje orgány ochrany veřejného zdraví, jejich povinnosti a pravomoci, včetně výkonu státního zdravotního dozoru.

Nařízení vlády jsou prováděcími právními předpisy k zákonům. Existují např. Nařízení vlády, kterými se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, podmínky a rozsah osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, způsob evidence, hlášení a zasílání záznamů o úrazu, dále stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů. Nařízení vlády také stanovují bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí. Určují způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky. Také se zabývají pracovním prostředím a dalšími podrobnějšími požadavky na pracoviště.

Vyhlášky jsou zaměřeny na specifické problémy. Určují podmínky pro zařazování prací do kategorií, týkají se základních požadavků pro zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení. Definují odborné způsobilosti, práce zakázané těhotným a kojícím ženám, matkám a mladistvým.

3.1.2 Legislativní úprava v požární bezpečnosti

Požár představuje havarijní situaci, při které dochází nejen k ničení hodnot, ale má obvykle i závažné ekologické důsledky (nebezpečné zplodiny hoření, rozpuštění různých látek při hašení) a ani nelze vyloučit riziko pracovních úrazů či jiné poškození zdraví osob přítomných při požáru, při hašení apod. (Veber, Pincová, 2008, s. 130).

Současná právní úprava:

- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně,
- nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně,
- nařízení vlády č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci),
- vyhláška č. 202/1999/Sb., kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří,
- vyhláška č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví požární bezpečnosti při svařování živců v tavných nádobách,
- vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb.

Uvedené právní předpisy stanoví zejména:

- právnické osoby a podnikající fyzické osoby plní povinnosti na úseku požární ochrany ve všech prostorách, které užívají k provozování činností, za plnění povinností u právnických osob odpovídá statutární orgán, u podnikajících fyzických osob tyto osoby nebo jejich odpovědný zástupce, provozuje-li činnost v prostorách víc osob, plní tuto povinnost na místech, která využívají společně vlastních těchto prostor, není-li smlouvou mezi nimi sjednáno jinak,
- členění provozovaných činností podle požárního nebezpečí do tří kategorií – bez zvýšeného požárního nebezpečí, se zvýšením a vysokým požárním nebezpečím,
- pro kategorie zvýšeného a vysokého požárního rizika taxativně vymezuje typické situace a určuje konkrétní povinnosti právnickým a fyzickým osobám,
- zákon též stanovuje povinnosti všem, kteří se vyskytnou při požáru (záchrana ohrožených osob, hašení či lokalizace šíření, ohlášení atd.),
- orgán požárního dozoru může v případě zjištění závažných nedostatků rozhodnout o vyloučení věci z užívání nebo i o zastavení provozu.

3.2 Vývoj BOZP po vstupu do Evropské unie

„Prosazování systémového přístupu k řízení organizací, který by pokrýval jak oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tak i ochrany životního prostředí, ve všech vyspělých zemích postupně stává nebo již je součástí státní politiky. Přebíráním právních předpisů, postupů a metod uplatňovaných v zemích Evropské unie (EU) a naplňováním požadavků Úmluv a doporučení Mezinárodní organizace práce (ILO), včetně principů a zásad tzv. „Dobré praxe v řízení zdraví, životního prostředí a bezpečnosti při práci v průmyslových a jiných podnicích“, se Česká republika postupně přizpůsobuje podmínkám, jaké platí v těchto zemích. Proto je požadavek na uplatňování systémového přístupu při řízení organizací a vytváření ze strany státu odpovídajících podmínek pro zavádění systémů řízení BOZP v organizacích zakotven i v zásadách Národní politiky BOZP pro Českou republiku“ (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2003, s. 5).

Směrnice Rady jsou pro členské státy Evropské unie závazné. Jejich cílem je harmonizovat národní legislativy s právem EU s přihlédnutím k zásadě subsidiarity. Každý členský stát má právo minimálně doplnit požadavky stanovené směrnicemi dle vlastních tradic a zvyklostí.

Současné trendy Evropské unie v oblasti BOZP:

- důraz na dodržování legislativy, pravidel a pokynů,
- zvýšení podílu zástupců zaměstnanců na řešení BOZP,
- zvyšování nároků na znalosti specialistů BOZP a kvality jejich služeb,
- ze strany specialistů BOZP se v členských státech zvyšuje tlak na ovlivňování evropské legislativy v oblasti BOZP,
- zvyšuje se počet společností a firem, u nichž systém řízení BOZP se stal součástí systému řízení jakosti a životního prostředí,
- připravují se programy BOZP pro malé a střední podniky na národních i evropské úrovni.

3.2.1 Analýzy obsahu evropských směrnic a českých právních předpisů

Po provedení analýzy obsahu evropských směrnic s českými právními předpisy BOZP byly výsledky shrnuty do těchto bodů:

- evropské směrnice obsahují obecnější formulace a ponechávají zaměstnavatelům možnost plnit stanovené povinnosti způsobem a metodami, které si sám zvolí a které odpovídají jeho ekonomickým možnostem, prostředí, oboru, potřebám, systému řízení firmy apod.,
- právní předpisy České republiky jsou detailnější, obsahují různé rozměry a limity, které v evropských směrnicích stanoveny nejsou,
- evropské směrnice neobsahují „kategorizaci prací“
- evropské i české právní předpisy BOZP jsou až na malé výjimky téměř identické, tudíž se vstupem do EU pro Českou republiku nevznikají žádné nové povinnosti.

3.2.2 Rozdíly vyplývající ze vztahu zaměstnavatelů a zaměstnanců k oblasti BOZP ve vyspělých zemích EU a ČR

Zaměstnavatelé v zemích EU považují BOZP za součást politiky společnosti. Někteří se snaží integrovat systém řízení BOZP do celkového systému řízení společnosti. Hlediska BOZP jsou součástí výběrových řízení na národní i mezinárodní úrovni. BOZP se stává součástí image firem a je ekonomickou záležitostí firem. Dodržování pravidel BOZP se vyplácí, jelikož inspekce práce vyžaduje nekompromisně jejich plnění. V opačném případě jsou ukládány tvrdé sankce.

Zaměstnanci v zemích EU jsou si více vědomi, že požadavky BOZP musí plnit. Jsou součástí jejich povinností vůči zaměstnavateli. Více než u nás si uvědomují cenu svého zdraví. Mnozí se také aktivně zapojují do sledování BOZP na svém pracovišti a nechávají se volit do funkce „zástupce zaměstnanců pro BOZP“.

3.3 Význam BOZP

Trvalým zvyšováním úrovně BOZP v organizacích lze dosáhnout nejen větší ochrany zdraví při práci a s tím souvisejícího snížení počtu pracovních úrazů, nemocí z povolání a ztrát na životech a majetku, ale také vyšší úrovně kultury práce a pracovní pohody. Zvyšování úrovně péče o bezpečnost práce, ochranu zdraví a ochranu životního prostředí, je také nezbytnou podmínkou k dosažení větší prestiže organizace a její úspěšnosti v rámci obchodních aktivit, neboť organizace, která splňuje požadavky na zajištění bezpečnosti nejen v rámci svého provozu, ale i vůči svému okolí, je pozitivně a příznivě vnímána jak obchodními partnery, tak i okolní veřejností. Harmonizací českých právních předpisů s předpisy Evropské unie a jejich postupným uváděním do praxe jsou naše organizace připravovány na přechod do výrazně konkurenčního tržního prostředí EU, s tím, že tyto předpisy kladou na naše organizace obdobné požadavky, jaké jsou kladeny na podniky v okolních evropských zemích (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2003, s. 6).

Zkušenosti z havárií a z šetření pracovních úrazů dokladují, že většině z nich je možné vhodnou prevencí zabránit. Pomocí preventivních opatření lze předcházet i škodám vyplývajícím z mimořádných událostí a tím i snižovat náklady státu, spojené s jejich odstraňováním.

„Význam ochrany zaměstnanců při práci podporují i statistická data. Ačkoliv trend v oblasti pracovních úrazů je v poslední dekádě mírně klesající, k celkové spokojenosti je ještě daleko. Tak např. v roce 2006 došlo k více než sto padesáti smrtelným úrazům, bylo evidováno více než 82 tisíc případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz, průměrná délka pracovní neschopnosti pro pracovní úraz činila cca 45 dnů a na pracovištích tak každodenně chybělo pro pracovní úraz více než 10 tisíc pracovníků“ (Veber, Pincová, 2008, s. 10).

„V uplynulém desetiletí můžeme hovořit o změně paradigmatu pokud se týká přístupů k BOZP. Zatím co v minulosti byly dominantní tzv. reaktivní přístupy založené na reakci na vzniklý pracovní úraz a na přijetí různých opatření s cílem zamezit takovému úrazu, soudobé přístupy jednoznačně kladou důraz na prevenci úrazů. K tomu mají sloužit

důsledné analýzy nebezpečí a vyhodnocení rizik BOZP a již na tomto základě mají být přijímána opatření k omezení či zmírnění bezpečnostních rizik. Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci nemůže být záležitostí jedné osoby – specialisty na BOZP (a to ještě často externisty), ale musí proniknout do náplně činnosti manažerů na všech úrovních řízení. Navíc je třeba zvýšit zájem o povědomí o bezpečnosti práce u všech pracovníků organizace“ (Veber, Pincová, 2008, s. 10).

„Problematika BOZP patří k tradičním sférám, které jsou upraveny četnými legislativními předpisy. Navíc jsou organizacím nabízeny různé přístupy, které mohou využít ve své řídicí praxi s cílem podpořit je v úsilí o BOZP“ (Veber, Pincová, 2008, s. 10).

3.4 Systém řízení BOZP

3.4.1 Přístupy k zabezpečování BOZP

V uplynutém desetiletí vznikaly aktivity, které vytvořily doporučení pro zavádění manažerských systémů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

ILO-OSH 2001

V roce 1998 mezinárodní organizace práce (ILO) ve spolupráci s Asociací hygieny práce (IOHA) zahájila identifikaci klíčových prvků systému řízení BOZP. Po zrevidování tehdejších standardů a dokumentů došlo k identifikaci společných prvků systémů a vypracování návrhů směrnic. Konečný návrh byl předložen v lednu 2001 a přijat byl v dubnu téhož roku. Směrnice ILO pro systémy řízení BOZP představují unikátní mezinárodní vzor. Vycházejí z předpokladu, že BOZP by měla být integrální složkou řízení podniku. Obsahují návod na postup na dvou úrovních – celostátní a podnikové.

FS 8800

V roce 1996 byl vydán Britský standard. Přepřacované vydání z roku 2004 reflektuje jak mezinárodní, tak i národní problematiku v oblasti legislativy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Cílem tohoto standardu je napomoci organizacím při rozvíjení základního rámce

pro řízení podnikových aktivit. Cílem BS 8800 je minimalizace rizika zaměstnanců a zainteresovaných stran díky rozvíjení dobré pracovní praxe s cílem zabránit nehodám a ohrožení zdraví, zlepšování výkonnosti organizace v oblasti managementu BOZP, pomoc organizacím dosáhnout shody v souladu s jejich politikou a stanovenými cíly (Veber, Pincová, 2008, s. 12).

Bezpečný podnik

Tento program je v současné době zaměřen převážně na velké a střední organizace, podnikající na území České republiky a je zaměřen na organizace výrobního charakteru. Jeho cílem je nejen prevence a redukce rizik, ale také pomoc organizacím splnit požadavky plynoucí z platné legislativy v oblasti BOZP a životního prostředí. Program „Bezpečný podnik“ je svými požadavky náročnější než obdobné přístupy k managementu BOZP. Jeho přístup je komplexnější a směřuje i do oblasti ochrany životního prostředí a požární bezpečnosti. Ročně obdrží certifikaci pouze cca 10 podniků.

ISO 18 000

Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO) iniciovala v roce 1997 vznik mezinárodní normy, která do té doby chyběla. Měla za úkol sjednotit různé přístupy k řízení BOZP při práci v organizaci. Nicméně nenašla na mezinárodním poli dostatečnou podporu a nebyla dokončena. Hlavními protiargumenty byla tvrzení, že záleží na aktivitách jednotlivých států, jak si upraví systém managementu bezpečnosti.

OHSAS 18 001

Jedná se o kritériální normu, která jednak stanovuje obligatorní požadavky, které má organizace splnit, jednak tyto požadavky slouží zároveň jako kritéria pro certifikaci takto zavedeného systému BOZP. Normativní doporučení definuje požadavky systémového přístupu, který je součástí celkového managementu podniku. Jedná se o mezinárodně uznávaný standard a v současnosti nejpoužívanější systém managementu BOZP v České republice.

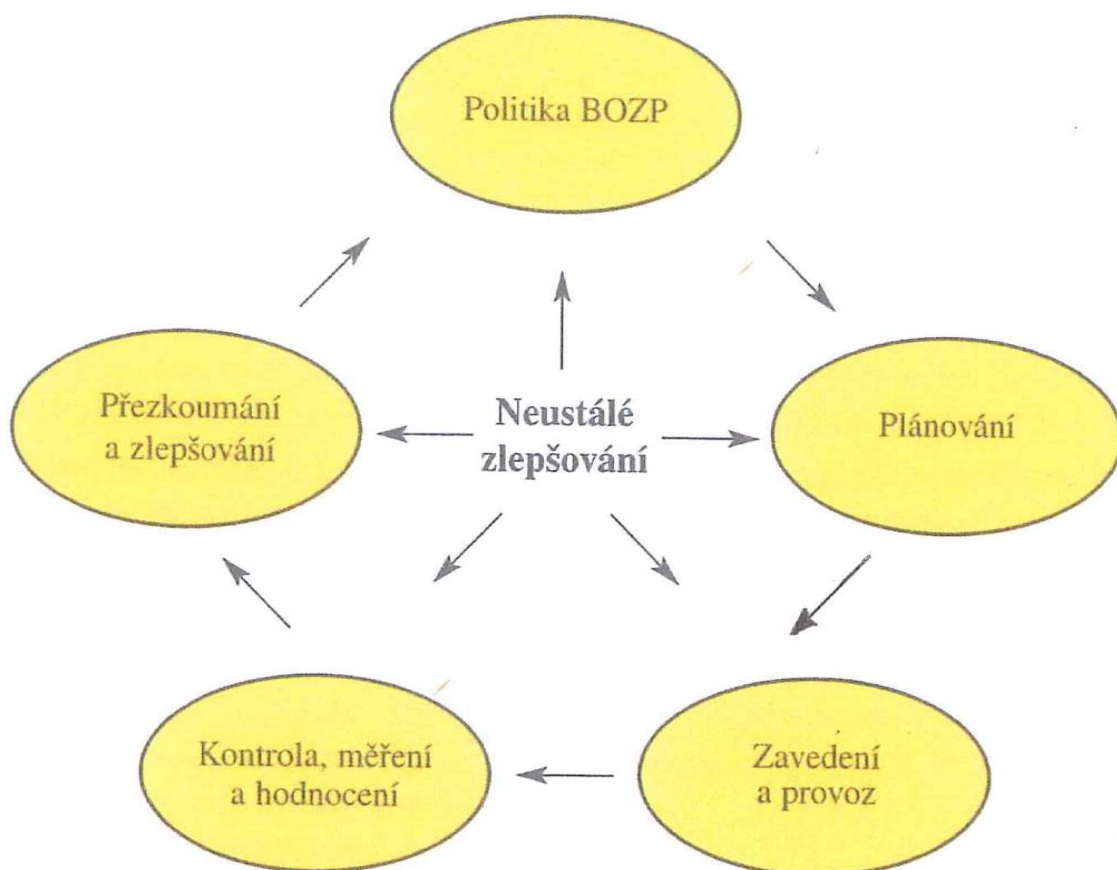
OHSAS 18 002

Normativní doporučení poskytuje všeobecné pokyny pro používání OHSAS 18 001, vysvětluje jeho základní principy, záměry, vstupy, procesy a výstupy.

3.4.2 Základní prvky systému BOZP

Výchozím krokem při zavádění systému řízení BOZP je stanovení a vhodné zformulování politiky BOZP managementem dané společnosti. Z politiky BOZP by měly vycházet další kroky vedoucí k jejímu naplnění, kterými jsou plánování, zavedení a provoz, kontrola, měření a hodnocení, přezkoumání a zlepšování.

Schéma č. 1: Základní prvky systému řízení BOZP

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2003, s. 13

Tyto postupně realizované kroky v rámci jejich cyklického průběhu organizace upravuje a zpřesňuje. Přitom poslední krok, zahrnující opatření ke zlepšování, je výchozím podkladem pro stanovení nových cílů politiky BOZP na kvalitativně vyšší úrovni a zároveň také výchozím krokem k absolvování dalšího cyklu. Tímto nepřetržitým procesem je naplňován princip neustálého zlepšování systému řízení.

Základní prvky systému BOZP uváděné v různých literaturách se mohou svým označením částečně lišit, avšak svým obsahem se zpravidla shodují.

3.4.3 Zásady a principy systému řízení BOZP

Zavedení systému řízení BOZP spočívá v realizaci následujících principů a zásad:

1. Stanovit bezpečnostní politiku, obsahující základní záměry a strategii organizace, prezentující především závazek managementu organizace přijatou politiku prosazovat a ve spolupráci s ostatními zaměstnanci ji také plnit a usilovat o neustálé zlepšování úrovně BOZP a ochrany životního prostředí.
2. Stanovit cíle, které jsou v souladu s bezpečnostní politikou organizace a které jsou měřitelné a reálné.
3. Stanovit a udržovat v rámci plánování postupy identifikace nebezpečí, hodnocení a řízení rizik, vyplývající z prováděných činností, výrobků a služeb, které organizace řídí včetně činností, výrobků a služeb dodavatelů a jiných zainteresovaných stran.
4. Zajistit a poskytnout zdroje (materiální i lidské), potřebné k zavedení, udržování a neustálému zlepšování systému řízení BOZP.

5. Řídit organizaci tak, aby se zvyšovala úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců, dodavatelů a dalších zainteresovaných stran včetně veřejnosti a úroveň ochrany životního prostředí.
6. Dávat při řízení organizace stejnou prioritu bezpečnosti, ochraně zdraví a s tím související i ochraně životního prostředí, jako ekonomickým hlediskům a usilovat o zvyšování úrovně kultury práce a celkové pohody při práci.
7. Uplatňovat v rámci řízení organizace integraci řízení BOZP s ostatními řídicími akty a přijímat rozhodnutí týkající se výrobních i jiných činností, vždy s ohledem na zajištění BOZP při práci.
8. Klást důraz především na prevenci a přijímat preventivní opatření k zamezení vzniku mimořádných událostí včetně opatření k ochraně životního prostředí, a to i mimo areál organizace.
9. Zahrnovat hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví do všech oblastí činnosti organizace (od vývoje, projektování, konstrukce, výroby, údržby, služeb, až po likvidaci provozů) včetně pracovních podmínek a pracovního prostředí. Bezpečnostní hlediska uplatňovat již při výběru a nákupu technických zařízení, náradí a OOPP včetně zavádění nových technologií.
10. Posilovat vědomí odpovědnosti zaměstnanců za ochranu vlastního zdraví a motivovat je ke spolupráci na zvyšování úrovně bezpečnosti práce. Za tím účelem také zlepšovat pracovní podmínky a pracovní prostředí.
11. Informovat orgány (obce, kraje, atd.), zaměstnance, dodavatele, zákazníky a veřejnost o rizicích způsobených prováděnými výrobními činnostmi a o přijatých bezpečnostních opatřeních.
12. Poskytovat zákazníkům informace, jak bezpečně nakládat s dodávanými produkty.

13. Spolupracovat se státními orgány i místní samosprávou při prevenci vzniku havárií a při zvyšování ochrany zdraví lidí a životního prostředí v regionu.

14. Respektovat a plnit požadavky předpisů vztahujících se k bezpečnému provozu organizace, prosazovat jejich plnění a u všech zaměstnanců a ostatních zainteresovaných stran a zohledňovat při výběru dodavatelů jimi dosaženou úroveň BOZP.

15. Zajistit v rámci systému řízení BOZP tok informací mezi vedením organizace, zaměstnanci a ostatními zainteresovanými stranami včetně zpětné vazby, umožňující provádění potřebných změn a úprav stávajícího systému řízení.

16. Určit potřeby v oblasti výcviku a odborné způsobilosti a zajistit provádění činností odborně způsobilými osobami.

17. Dokumentovat systém řízení BOZP (postupy, procesy, změny), monitorovat a kontrolovat činnost systému a přijímat opatření k nápravě, s ohledem na stanovenou bezpečnostní politiku, cíle a vlastní provoz organizace.

18. Provádět změny a přijímat potřebná opatření, na základě výsledku přehodnocení (přezkoumání) vhodnosti, přiměřenosti, efektivnosti a účinnosti systému řízení BOZP.

19. Usilovat o neustálé zlepšování systému řízení BOZP zavedeného v organizaci s tím, že prosazování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jako nedílné součásti sociálního systému péči o zaměstnance, je v zájmu nejen dané organizace, ale i celé společnosti.

20. Porovnávat dosaženou úroveň BOZP a efektivnost systému řízení s výsledky dosaženými jinými organizacemi (porovnání provádět zejména se stavem na úseku pracovní úrazovosti, prevence, realizovaných bezpečnostních opatření, havarijního zabezpečení, pracovních podmínek, pracovního prostředí a zdravotní péče) (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2003, s. 15).

3.5 Vybrané metody BOZP

K zabezpečení požadavků na systém BOZP lze využít řadu metod a technik, které mohou pomoci při řešení některých činností.

3.5.1 Kontrolní dotazník (Check List)

„Jde o jednoduchou metodu, kterou může použít kdokoliv, kdo má provádět složitou činnost kompletně. Aby na něco nezapomněl a respektoval logické posloupnosti, je vhodné si vypracovat jakýsi dotazník (checklist), podle kterého se bude pracovník při vlastní činnosti řídit.¹ Pracovník tedy postupuje podle předem připraveného seznamu kontrolních otázek, ten může být vypracován buď dotyčným pracovníkem předem, při přípravě na danou činnost, může vznikat postupně jako vysoce profesionální know-how, na bázi zkušeností pracovníků s výkonem určité složité činnosti, kdy podle jednotlivých praktických poznatků může být checklist zdokonalován. V oblasti BOZP nachází checklist uplatnění jako vodítko při zpracování ročních preventivních prohlídek BOZP nebo při přípravě pro interní audit, jistým způsobem může nabízet i jakési univerzální tematické okruhy pro monitorování nebezpečí či rizik na pracovištích“ (Veber, Pincová, 2008, s. 133).

Nevýhodu kontrolních dotazníků může představovat univerzální návod, který je nutné téměř vždy doplnit dle aktuální situace. Může docházet k situacím, že dotazník bude vyplňován mechanicky bez zohlednění příslušných souvislostí. Důležité jsou zkušenosti a znalosti pracovníků, kteří checklisty vytvářejí. Velmi důležitá je i aktualizace stávajících dotazníků.

¹ Vodítkem pro vznik tohoto přístupu byly zřejmě příklady z letectví, kdy piloti před startem podle stanoveného postupu pečlivě prověřují řídicí systémy letadla.

3.5.2 Bezpečnostní prověrka (Safety Audit)

Bezpečnostní prověrky jsou další z metod, sloužících k vyhodnocování rizik na pracovištích. Slouží hlavně k udržování povědomí zaměstnanců o možných rizicích, podporují dodržování daných postupů a činností, odhalují nové rizikové situace a ověřují funkčnost předešlých opatření.

Jasná struktura bezpečnostních prověrek není legislativně stanovena. Většinou probíhají takto:

- vyhodnocení pracovní úrazovosti prověřovaného objektu,
- systémová analýza firemní dokumentace BOZP,
- procesní prověrka (posouzení uplatňování BOZP v praktických podmínkách),
- posouzení firemní kultury BOZP (přístupů firmy k BOZP, existence a dodržování předpisů BOZP).

3.5.3 Předběžná analýza ohrožení (Preliminary Hazard Analysis – PHA)

„Předběžná analýza ohrožení je metodou induktivní, využívanou obvykle ve fázi návrhu či vývoje. Slouží, k určení možných zdrojů rizik. Jde o postup zaměřený na vyhledávání nebezpečných stavů či jiných rizikových situací, jejich příčin a dopadů na jejich zařazení do kategorií podle předem stanovených kritérií“ (Veber, Pincová, 2008, s. 135).

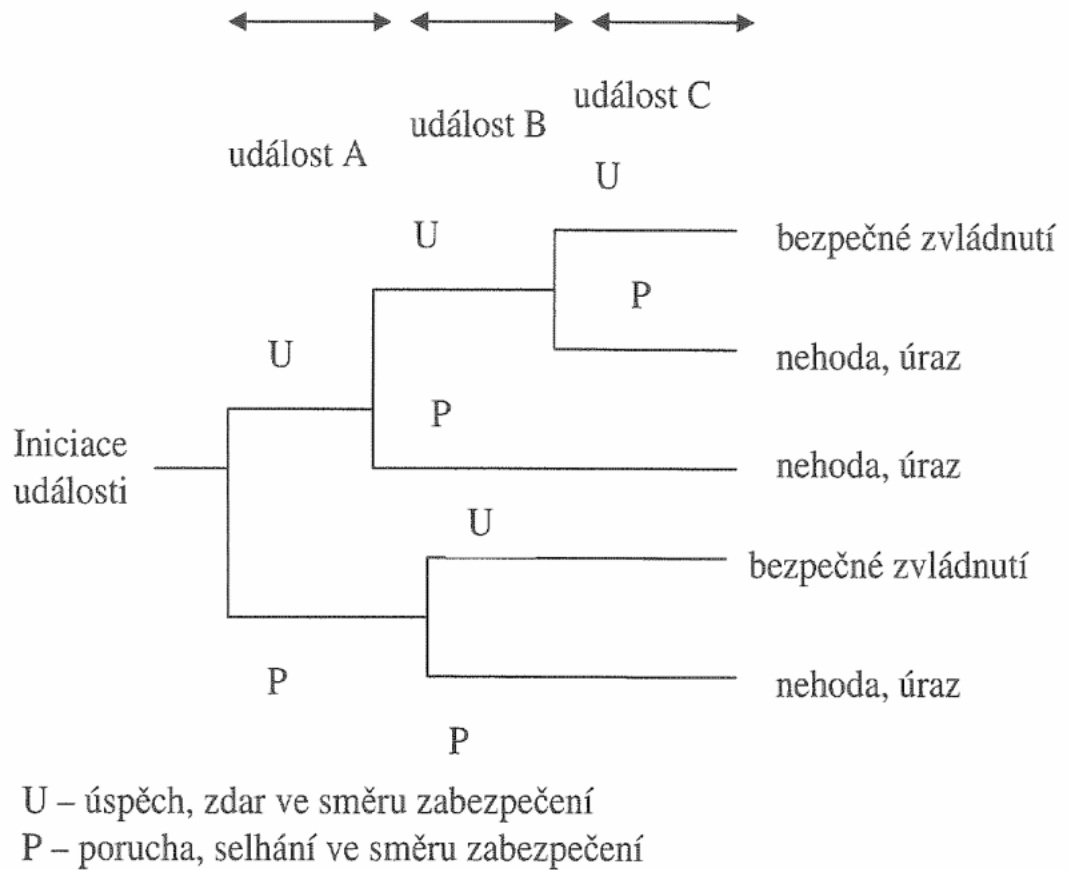
Metody využívající uvedeného konceptu:

- What – If...(co se stane, když...) je založena na brainstormingu – dotazování pracovníků, obeznámených s analyzovaným objektem. Zjišťují se možná nebezpečí. Navozuje se atmosféra různých provozních situací a od pracovníků se očekávají různé náměty, postřehy a připomínky. Metoda není příliš náročná, má pevně strukturovaný charakter, ale nedává záruku odhalení všech podstatných rizik,
- HAZOP – Hazard Operation Process (analýza rizik provozních procesů) vychází z týmového posouzení možných ohrožení funkce stroje, zařízení, provozních systémů apod. Hledají se rizika v oblasti bezpečnosti práce i environmentu. Hlavním cílem je identifikace scénářů potencionálních i skutečných rizik,

- FMEA² – Failure Mode and Effects Analysis (analýza způsobů a následků nezdarů) je postup, při kterém se odhaluje co nejvíce možných způsobů nezdarů cestou systematického a strukturovaného analyzování objektu. Tato metoda slouží ke kontrole jednotlivých prvků systému a jeho provozu. Obvykle se zaměřuje na kontrolu technologickou, systémovou a kontrolu konstrukce. Původním záměrem bylo odhalení všech možných nezdarů v etapě přípravy a výroby výrobku, jejichž důsledky by ohrozily bezpečnost. Postupně se započalo i s využíváním této metody při odhalování možných problémů, poruch a nebezpečí v již provozovaných zařízeních,
- FTA – Fault Tree Analysis (analýza stromu poruch) je induktivní metoda, která vychází z vrcholové události a rozvíjí možné následné události. Jedná se o vizuální zobrazení všech událostí, které se mohou přihodit. Zahrnuje úspěchy i selhání jednotlivých složek systému. Analýza stromu poruch je graficky znázorněna v následujícím schématu č. 2.

² Metoda se do češtiny překládá různě v závislosti na oblasti užití. V oblasti managementu jakosti je cílem odhalit možná konstrukční vady či následné provozní poruchy a proto se používají i překlady „Analýza druhů a následků vad nebo poruch“. Někdy se používá i výraz „selhání“. Metodu vyvinula americká armáda v roce 1949.

Schéma č. 2: Analýza stromu poruch

Zdroj: Veber, Pincová, 2008, s. 142

- A další ekvivalentní alternativní metody jako je například:
 - a) analýza příčin a dopadů (Causes and Consequences Analysis – CCA) – jedná se o kombinaci analýzy stromu poruch a analýzy stromu událostí,
 - b) systémy člověk – stroj (Man – Machina Systém) – používá se v případech, kdy by lidské selhání mohlo znamenat obrovské škody či havárie,
 - c) analýza lidské spolehlivosti (Human Reliability Analysis) – metoda se využívá od 60. let a využívá postupy, které vyúsťují do podoby stromu událostí,

- d) Lucemburská metoda – byla vypracována pro členské státy EU. Umožňuje využitím pomocných tabulek mezistátní porovnání a využití výsledků pro prevenci rizik pracovních úrazů a nemocí z povolání.

4 OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

4.1 Ekologická politika státu a její nástroje

„Ekologická politika je integrální součástí hospodářské politiky daného státu. Znamená zřízení určitých principů (základních, výchozích přístupů k ochraně životního prostředí a představ o možnostech řešení), formulaci základních cílů, kterých má být v ochraně životního prostředí dosaženo (cílem rozumíme požadavek změny skutečného stavu ke stavu požadovanému), volbu vhodných nástrojů, kterými má být daných cílů dosaženo, zabudování institucionální struktury i nástrojů do platných právních norem a provádění kontroly fungování ekologické politiky“ (Říha, Chaloupka, 2007, s. 46).

„Cíle politiky životního prostředí a nástroje k jejich dosažení musí vytvářet optimální systém, jehož základem je nalezení společensky přijatelné míry ekologických a zdravotních rizik. Chování ekonomických subjektů k životnímu prostředí má být postaveno na konceptu tzv. optimální míry znečištění ve vztahu k působení škodlivého faktoru. Za optimální míru znečištění se přitom považuje taková úroveň, kdy dodatečné náklady na zmírnění jsou právě rovny dodatečným nákladům ze způsobených škod. Stát se má na činnostech k ochraně životního prostředí podílet jen tam, kde je jeho úloha nezastupitelná a dále by měl garantovat mezinárodní vztahy a vytváření právního rámce pro chování jednotlivých subjektů v životním prostředí“ (Říha, Chaloupka, 2007, s. 46).

Česká republika využívá dvě skupiny ekologických nástrojů – administrativní (přímé) a ekonomické (nepřímé).

Přímé:

- zákazy a příkazy, jejichž přesné formulace jsou obsaženy v právních normách, týkajících se ochrany životního prostředí,
- limity, normy, standardy,
- předepsané postupy a omezení, která mohou používat orgány státní správy v rámci stanovených kompetencí.

Nepřímé:

- poplatky (za znečištění ovzduší, za ukládání odpadů na skládky, úplaty za odběr vody z vodních toků a podzemních vod, odvody za odnětí půdy zemědělské výrobě, úhrady za vydobyté nerosty, poplatky za vyrobené nebo dovezené látky ohrožující ozonovou vrstvu...),
- pokuty, jejichž výše je vždy stanovena příslušným zákonem,
- daně (snížená daň z přidané hodnoty u výrobků, jejichž rozšíření na trhu je nutné, osvobození od daně z příjmu z provozu malých vodních a větrných elektráren, tepelných čerpadel, solárních zařízení, zařízení na výrobu bioplynu...),
- cla (působí jako nástroj ochrany nerostného bohatství a zamezuje dovozu ekologicky škodlivých výrobků),
- další nástroje (úvěrová a úroková politika, granty, dotace, subvence, náhrady škod...).

4.1.1 Základní právní předpisy ochrany životního prostředí

V současné době platí následující základní právní normy:

Usnesení předsednictva ČNR o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako ústavního pořádku ČR. Listina základních práv a svobod v čl. 35 uvádí:

- Každý má právo na příznivé životní prostředí.
- Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.
- Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

Základní právní normou je **Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí**. Tento zákon především vymezuje základní pojmy a stanoví základní zásady ochrany životního prostředí a povinnosti právnických a fyzických osob při ochraně a zlepšování životního prostředí.

4.1.2 Legislativní úprava ochrany životního prostředí

Právní normy upravující ochranu životního prostředí definují zejména základní pojmy z hlediska zákona, určují způsoby nakládání s příslušnou složkou životního prostředí, obsahují ustanovení o případných poplatcích či platbách spjatých s životním prostředím, stanovují pokuty za porušení zákonných ustanovení a upravují výkon státní správy v oblasti životního prostředí

Současná právní úprava:

- zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny,
- zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech,
- zákon č. 86/2002 Sb. o ochraně ovzduší,
- zákon č. 356/2003 Sb. o chemických látkách,
- zákon č. 254/2001 Sb. o vodách,
- zákon č. 342/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu,
- zákon č. 289/1995 Sb. o lesích,
- zákon č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci a omezování znečištění a o integrovaném registru znečišťování,
- zákon č. 44/1088 Sb. o ochraně a využití nerostného bohatství,
- prováděcí předpisy a vyhlášky ministerstev,
- jiné právní normy.

4.2 Ekologická politika v mezinárodních rozměrech

„Nástroje řešení mezinárodních a globálních problémů životního prostředí jsou prakticky obdobné jako na úrovni národní. Zásadním rozdílem však je, že na národní úrovni je většina problémů řešena v podmínkách zachování suverenity jednotlivých států. Na mezinárodní úrovni jsou právním rámcem především mezinárodní dohody, které jsou výsledkem složitých vyjednávacích procesů“ (Říha, Chaloupka, 2007, s. 57).

„Nejčastější formou jsou proto dohody, které jsou obsahově blízké administrativním nástrojům uplatňovaným v rámci ekologických politik jednotlivých zemí. Jedná se o různé dohody a závazky ke snížení určitých emisí, eliminaci určitých technologií, závazky zastavit či výrazně omezit používání některých látek ve výrobě atd. Tyto dohody mohou mít formu tzv. „měkkého“ nebo „tvrdého“ práva. Dokumenty „měkké“ představují spíše rámcovou právní úprav daného práva. Státy, které k takové dohodě přistoupí, mohou daný problém postupně rozpracovat prostřednictvím národních právních norem. Ke konkretizaci dohod může dojít dodatečně uzavíranými protokoly či dodatky. Dosažení takovýchto dohod je pochopitelně snadnější a rychlejší a mohou ve své realizaci vést k řadě pozitivních konkrétních výsledků. Dosažení tvrdých dohod je obtížnější. Závazné povinnosti států však tyto dohody upravují mnohem přesněji a mohou obsahovat i konkrétní sankce v případě jejich nedodržení“ (Říha, Chaloupka, 2007, s. 57).

4.2.1 Mezinárodní instituce ekologické politiky

„Organizace spojených národů (OSN), především její Program OSN pro životní prostředí (UNEP). Program vznikl po Stockholmské konferenci v roce 1972. Program se zabývá monitorováním stavu životního prostředí, formulací a vyhodnocováním politických opatření a iniciováním opatření v oblasti rozhodování. UNEP inicioval přijetí programu APELL (Uvědomění a připravenost a mimořádné situace na místní úrovni), který má napomoci zlepšení prevence a připravenosti nejen na přírodní katastrofy, ale i na ekologické havárie“ (Říha, Chaloupka, 2007, s. 57).

V rámci OSN rovněž pracuje Komise OSN pro trvale udržitelný rozvoj. Má za cíl sledovat a napomáhat realizaci závěrů přijatých na konferenci v Riu de Janeiro v roce 1992. Světový fond ochrany přírody (WWF) je zaměřen na ochranu přírody, především lesů a oceánů. Světový svaz ochránců přírody (IUCN) vznikl z iniciativy UNESCO³. Svou činnost zaměřuje na chráněná území celého světa. Světová zdravotnická organizace (WHO) působí ve světě od roku 1948 a vyvíjí úsilí k zvýšení úrovně zdraví ve světě.

³ UNESCO – organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu.

Světová meteorologická organizace (WMO) se zabývá převážně sledováním stavu ovzduší ve světě i jednotlivých regionech a změnami klimatu – oteplováním zemské atmosféry. Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO) se zaměřuje na zvyšování úrovně výživy a životní úrovně v souladu s ochranou životního prostředí.

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) se stále více zaměřuje i na činnosti na úseku ochrany životního prostředí. Evropská banka pro obnovu a rozvoj při podpoře soukromých podnikatelských aktivit věnuje pozornost trvale udržitelnému rozvoji. Mezinárodní agentura pro atomovou energii (IAEA) dohlíží na dodržování bezpečnosti provozu jaderných elektráren.

4.3 Trvale udržitelný rozvoj

„Za trvale udržitelný rozvoj (TUR) je považován takový ekonomický, sociálně a technologicky možný rozvoj, při němž dokáže naplnit potřeby současné generace, aniž by ohrozil splnění potřeb generací následujících. V českém zákoně o životním prostředí je tento pojem chápán jako takový rozvoj, který současné společnosti i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů“ (Říha, Chaloupka, 2007, s. 14).

„Teorie trvale udržitelného rozvoje a jejich sedmadvacet zásad přijatých na Summitu Země v Rio de Janeiro v roce 1992 se měla stát pro lidstvo spásou, měla zastavit zhoršování životního prostředí naší antropogenní činností, naším neustálým zvyšováním požadavků na naše osobní materiální potřeby. Teorie TUR byla později neustále rozpracovávána, byla hledána cesta k jejímu naplnění, ale také cesty k jejímu vyhodnocování či kontrole. Původní pojem TUR byl nahrazen výstižnějším pojmem „udržitelný rozvoj“ (UR) (Herčík, Fiedor, Müllerová, 2008, s. 11).

Evropská unie se k prosazování udržitelného rozvoje přihlásila již při zmíněném Summitu Země v Rio de Janeiro v roce 1992 a v roce 1997 na tzv. konferenci Rio+5 v rámci vyhodnocování plnění cílů udržitelného rozvoje se zavázala k přijetí národních strategií udržitelného rozvoje (SUR). V roce 1997 Amsterodamská smlouva stanovila udržitelný rozvoj za hlavní cíl Evropské unie a v roce 2001 na Summitu v Göteborgu přijala Strategii udržitelného rozvoje EU. Ke Strategii byl v roce 2002 na Summitu v Barceloně přidán vnější rozměr, zdůrazňující vedoucí úlohu EU ve světě při prosazování udržitelného rozvoje. Nejvyšší představitelé členských států zemí Evropské unie, včetně České republiky, přijali ve dnech 16. až 17. Června 2005 na Summitu v Bruselu „Prohlášení o hlavních zásadách pro udržitelný rozvoj“ (Herčík, Fiedor, Müllerová, 2008, s. 12).

4.4 Podniková ochrana životního prostředí

„Podnik je ekonomicko právní subjekt, který tvoří jednu ze základních forem institucionálního uspořádání ekonomiky založené na výrobě zboží a poskytování služeb za úplatu. Smyslem podniku je organizování lidské činnosti v daném okruhu uspokojování cizích potřeb tak, aby byly uspokojeny i potřeby podnikatele. Jde-li o uspokojování hmotných potřeb, jedná se o výrobní podniky, které přetvářejí přírodní zdroje v požadované hmotné výrobky. Jiné potřeby mohou být uspokojovány poskytováním služeb, příkladem jsou obchodní podniky, dopravní a zasilatelské podniky, peněžní podniky, komunikační podniky apod. Cílem podnikatelské činnosti je zisk, resp. Rozmnožení majetku, zvětšení bohatství“ (Synek a kol., 2006, s. 38).

Z hlediska životního prostředí je zřejmé, že každý podnik ovlivňuje svou existencí životní prostředí, a to jak prostředí, jež je uvnitř podniku (prostředí pracovní), tak i prostředí, které je vně podniku, prostředí vnější. Pracovní prostředí má vliv především na zaměstnance podniku, kdežto vnější prostředí ovlivňuje celou společnost. Z této skutečnosti vyplývají některé rozdíly při hodnocení vlivu procesů podniku na životní prostředí. Vliv podniku na životní prostředí je z přírodovědného hlediska vždy dán charakterem a množstvím všech látkových a energetických toků, které podnik vyměňuje se životním prostředím. V případě, že se nebudou měnit činnosti podniku a jejich rozsah, zůstává vliv podniku na životní

prostředí stále stejný. Vliv podniku na životní prostředí z hlediska environmentální politiky se však mění. Lze pozorovat, že v průběhu svého vývoje zahrnuje environmentální politika do své sféry, stále větší rozsah procesů, za něž činí podnik odpovědným (Remtová, 2006, s. 34).

„Přístup podniku k ochraně životního prostředí a z toho vyplývající environmentální strategie podniku je vždy výsledkem působení mnoha faktorů. Nejvíce jsou vlisovány vnějšími faktory, v první řadě státní environmentální politikou, její strategií a sortimentem používaných nástrojů. Velký vliv má úroveň environmentálního povědomí společnosti a zájmových skupin (odběratelů, spotřebitelů, konkurentů, široké veřejnosti). Bez vlivu nejsou ani mezinárodní environmentálně zaměřené akce, jejichž působení na podnik může být přímé nebo transformované přes státní environmentální politiku. Z vnitřních faktorů ovlivňujících environmentální strategii podniku lze na prvním místě jmenovat: environmentální uvědomění managementu podniku, charakter činnosti podniku, environmentální uvědomění zaměstnanců podniku, celkový stav podniku z ekonomického hlediska, způsob řízení podniku apod.“ (Remtová, 2006, s. 35).

4.4.1 Přístup pasivní

Pasivní přístup podniku k ochraně životního prostředí se vyznačuje absencí akceptování nových trendů v oblasti ochrany životního prostředí, vede k reaktivní podnikové strategii. Podnik se snaží pouze o splnění legislativních předpisů a to převážně z důvodu hrozby různých sankcí.

4.4.2 Přístup aktivní

Aktivní přístup k ochraně životního prostředí začaly některé podniky akceptovat po zjištění, že preventivní opatření jsou v podstatě ekonomická, často dokonce i s velkou návazností. Největší vliv na vznik aktivního přístupu mělo rozšiřování strategie čistší produkce, jejíž aplikace prokazatelně vedla k finančním úsporám. Bylo však zapotřebí

podnik s metodou seznámit a přesvědčit jej o jejich výhodách, nejlépe realizací pilotního projektu. I když ne vždy pokračoval podnik dál v aplikaci čistší produkce, pomohly pilotní projekty alespoň ukázat, že ochrana životního prostředí není po ekonomické stránce jen ztrátovou záležitostí, ale že může být i finančně velmi zajímavá a že je také důležité akce na ochranu životního prostředí správně vyhodnocovat. Velice často není do hodnocení zahrnuto snížení režijních nákladů. Téměř klasickým příkladem je opomíjení redukce nákladů na dopravu. Například při zamezení vzniku nebezpečných odpadů, je zavedené opatření hodnoceno jen z hlediska úspory nákladů vydávaných za jejich zneškodnění. Náklady spojené s přepravou odpadů ke zneškodnění, nebývají do kalkulace zahrnuty. Přitom se často jedná o nezanedbatelné položky (mzda řidiče, úspora pohonných hmot, případně i nákup auta) (Remtová, 2006, s. 37).

4.4.3 Přístup proaktivní

V souladu s obecným rozvojem environmentální politiky, se zvětšuje množství prostředků, kterých lze využít k ochraně životního prostředí a objevují se nové strategie a nástroje na dosažení vytýčených cílů. Také dochází ke zvětšování se rozsahu aktivit podniku, za něž je podnik z environmentálního hlediska činěn odpovědným. V souladu s tímto růstem se zvětšuje i množství nástrojů, které by podnik mohl použít ke snižování svého environmentálního dopadu. Na rozdíl od legislativních předpisů, které je nutno plnit, se v tomto případě jedná o (většinou zcela) dobrovolné nástroje, jejichž používání podniku žádný zákon nepřikazuje, nicméně část vytváří (a to záměrně) takové situace, které se snaží podnik k používání nástroje přimět.

Podniky s proaktivním přístupem nejen, že většinou rychle akceptují nové trendy a zkouší nové prosazované nástroje, ale velice často samy přijdou s novými nápady a iniciativami, které jako první rozvíjejí a budují si tak pověst progresivních podniků, chránících životní prostředí v zájmu společnosti, čímž na druhé straně získávají opět mnohé výhody. Proaktivní způsob je proto také často označován jako win-win strategie, neboť podnik jim dosahuje dvojího vítězství: na poli ochrany životního prostředí a na poli ekonomickém.

V současnosti, kdy se všeobecně přijímá strategie trvale udržitelného rozvoje (v České republice byla schválena vládním usnesením č. 1242 z 8. prosince 2004), se začíná formovat i podniková strategie udržitelného rozvoje. Vzhledem k tomu, že udržitelný rozvoj neznamená změny jen v environmentální oblasti, ale také změny v oblasti sociální a ekonomické, půjde o velmi náročnou záležitost sdružující mnoho aspektů a lze předpokládat, že dojde k vývoji mnoha nových nástrojů.

4.5 Systém environmentálního managementu a auditu – EMAS

Pod pojmem systém environmentálního managementu a auditu se rozumí systém, který si může jakákoliv organizace sama vytvořit tím, že svůj stávající systém řízení upraví tak, aby jím zároveň řídila, kontrolovala a monitorovala všechny své vlivy, jimiž působí na životní prostředí a mohla se tak snažit o neustálé zlepšování svého environmentálního profilu, tj. o snižování, odstraňování či předcházení vzniku vlivů negativně působících na životní prostředí. Název „systém environmentálního managementu a auditu“ jinými slovy: kontrolovaný (auditovaný) systém na ochranu životního prostředí, vznikl z anglického názvu: Eco-Management and Audit Scheme, zkratka EMAS, kterým Evropská unie pojmenovala Nařízení, jimiž stanovila program na zavádění těchto systémů včetně rámcového popisu způsobu jejich zavedení v podniku. Původně se jednalo o nyní již neplatné: Nařízení Rady (EHS) č. 1836/1993 z 29. června 1993, o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí⁴. V současné době platí Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 ze dne 19. března 2001 o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí⁵. Uvedené nařízení se označuje jako EMAS II, ale

⁴ V originále: Council Regulation (EEC) No 1836/93 of 29 June 1993 allowing voluntary participation by companies in the industrial sector in a Community eco-management and audit scheme.

⁵ V originále: Regulation (EC) No 761/2001 of the European Parliament and of the Council of 19 March 2001 allowing voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS).

vzhledem k tomu, že časem budou všechny podniky mít svůj systém ověřený již jen podle tohoto nařízení, přestane se zřejmě brzy číslování používat.

V České republice bylo nařízení EMAS I akceptováno usnesením vlády č. 466 ze dne 1. Července 1998 Sb., a Nařízení EMAS II usnesením vlády ČR ze dne 19. Června 2002 č. 651 k aktualizaci Národního programu zavedení systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Aktualizovaný program EMAS).

„Myšlenka, že by podnik mohl přímo do svého systému řízení zařadit zásady ochrany životního prostředí jako celku a vytvořit tak systém environmentálně orientovaného řízení, se začala formovat na přelomu 80-tých a 90-tých let minulého století, když již existoval návod (řada norem ISO 9000) jak vytvořit podobný systém na komplexní řízení kvality zboží“ (Remtová, 2006, s. 56).

4.5.1 Postup zavádění systému environmentálního managementu a auditu

Vzhledem k rozmanitosti podniků nelze stanovit detailní postup zavedení systému environmentálního řízení. V nařízení EMAS II je uvedeno pouze stručné schéma. Postup zavádění systému lze rozdělit do 21 kroků neboli hlavních požadavků, které musejí být při zavádění systému EMAS splněny. Vlastní zavádění systému může firma vykonávat buď vlastními silami, nebo za pomoci externího konzultanta, případně kombinací obou forem.

Úvodní fáze

Prvotním krokem při zavádění systému řízení je rozhodnutí vedení podniku tento systém zavést. Následuje úvodní environmentální přezkoumání (zmapování současného stavu vlivu podniku na životní prostředí, zjištění všech prvků činnosti podniků, jeho výrobků a služeb, jimiž může ovlivňovat životní prostředí). V podstatě všechny environmentální aspekty a s nimi související environmentální dopady.

Plánovací fáze

Druhým krokem je stanovení environmentální politiky. Jedná se o veřejný dokument ve formě prohlášení podniku. Firma zde zveřejňuje svůj závazek stálého snižování negativních vlivů na životní prostředí. Dále závazek dodržování právních předpisů a podporování preventivních opatření. Musí být podepsána vedením společnosti. Neexistuje přesná forma tohoto prohlášení.

Třetím krokem je vytvoření registru environmentálních aspektů. Zde se aspekty, zjištěné v úvodní fázi hodnotí a rozdělí na aspekty přímé (přímo souvisí s činností podniku) a nepřímé (přímo s činností podniku nesouvisí – např. design výrobku). Následně se dle vybraných parametrů hodnotí jejich významnost.

Následně je vytvořen tzv. právní registr. Je vypracován na základě zjištění všech právních a jiných požadavků, které musí podnik plnit. Zjišťuje se vztah právních a jiných předpisů ke zjištěným aspektům (zda jsou v souladu či nikoliv).

V pátém kroku se na základě zjištěných poznatků stanovují tzv. environmentální cíle a cílové hodnoty. Cíle obsahují konkrétní závazky podniku (kvalitativní i kvantitativní).

Na základě stanovených cílů a cílových hodnot je stanoven zcela konkrétní rozpis jak stanovených závazků dosáhnout. Název tohoto rozpisu je „program environmentálního managementu“.

Realizační fáze

V realizační fázi se určuje struktura a odpovědnosti. Konkrétně se stanoví pracovníci, kteří budou zodpovídat za plnění stanovených úkolů.

Následuje výcvik a školení zaměstnanců z důvodu neustálého zvyšování environmentálního povědomí. Je vypracován plán výcvikových a školicích akcí.

Devátý krok se týká komunikace. Vypracovává se postup informování pracovníků o probíhajícím zavádění systému, o dosažených výsledcích a připravovaných změnách.

V desátém kroku se určují důležité dokumenty pro evidenci a uchování po dobu stanovenou zákonem. Dokumenty musí být dostatečně ochráněny před znehodnocením, avšak zároveň snadno přístupné příslušným osobám.

Řízení dokumentace zahrnuje činnosti jako je tvorba, schvalování, vydávání, distribuce, aktualizace, revize, archivace, skartování atd.

Následně se stanoví v písemné formě všechny provozní metody a postupy, které podnik dodržuje, aby chránil životní prostředí.

Třináctý krok se týká havarijní připravenosti. Identifikují se místa a možnosti vzniku havárií a mimořádných situací a vypracují se plány a postupy pro případ jejich vzniku.

Kontrolní fáze

Ve čtrnáctém kroku se kontroluje a měří dosahování souladu s legislativou. Výsledky jsou předkládány příslušným orgánům.

Patnáctý krok vyjadřuje požadavek na stanovení postupů v případě neshody s legislativními předpisy. Jsou stanovena nápravná a preventivní opatření, včetně formulářů a hlášení o provedených nápravných, popřípadě i preventivních opatření.

Šestnáctý krok udává požadavky na záznamy a způsob jejich vedení.

Sedmnáctý krok stanovuje požadavky na provádění vnitřního auditu. Tím se rozumí provádění revize výsledků dosahovaných zavedením systému EMAS. Lze ji provádět zaměstnancem podniku nebo externím pracovníkem. Cílem vnitřního auditu je odhalovat nesrovnalosti s požadavky kladenými na fungování a výsledky zavedeného systému EMAS a předat je vedení za účelem sjednání nápravy.

Hodnotící fáze

Vedení podniku přezkoumává nejméně jedenkrát ročně výsledky dosažené v rámci práce systému EMAS.

Devatenáctý krok stanovuje náležitosti environmentálního prohlášení. Jedná se o veřejně přístupný dokument, ve kterém jsou prezentovány výsledky zavedení systému EMAS.

Prověrky fungování systému EMAS také provádí specializovaný environmentální akreditovaný ověřovatel. Tento ověřovatel provádí kontrolu pravdivosti environmentálního prohlášení a vydává zprávu, ve které jsou uvedeny zjištěné nedostatky.

Posledním jedenadvacátým krokem je registrace podniku do Registru podniků s ověřeným systémem EMAS. Registrované podniky mohou používat logo EMAS.

4.5.2 Zabezpečení Programu EMAS v ČR

Za účelem zajištění podpory zavádění systému EMAS v České republice byl zřízen Národní program EMAS, byla vydána Pravidla Programu EMAS a zřízeny instituce, které tento program zajišťují: Rada Programu EMAS, Akreditační orgán Programu EMAS, Agentura Programu EMAS. Do programu byla zapojena i Státní inspekce životního prostředí.

4.5.3 Význam zavádění systému EMAS

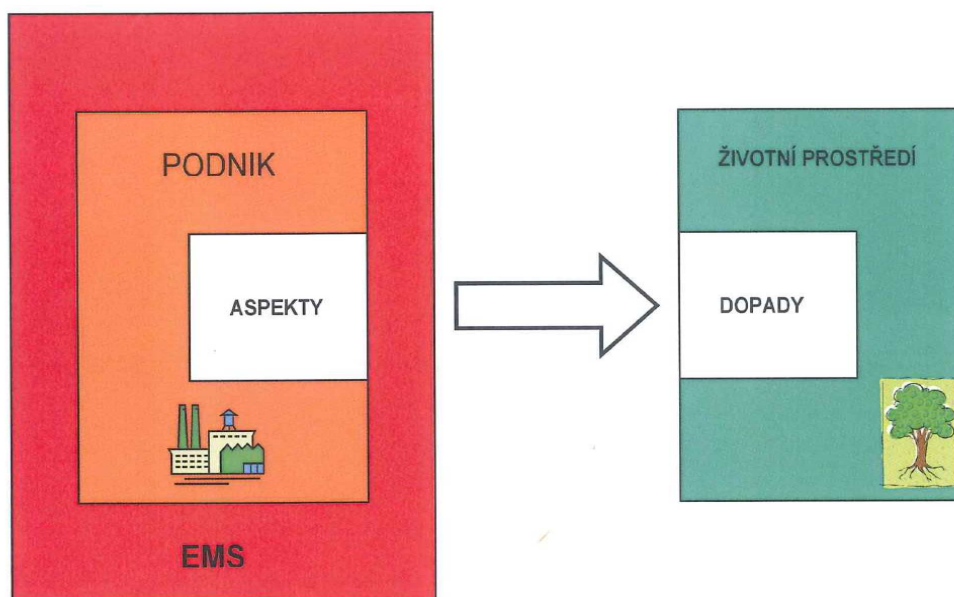
Zavádění systému EMAS má velký význam pro společnost, neboť prokazatelně vede ke snižování negativních dopadů na životní prostředí příslušného podniku.

Z hlediska podniků je při zavádění systému EMAS nepříjemnou stránkou nutnost platby za případné služby konzultanta a za provedené ověřování prohlášení a validaci. Na druhé straně v případě dobře vybraného ověřovatele lze získat i cenné rady o řešení některých

problémů a finanční výdaje by měly být kompenzovány výhodami, které zavedení systému EMAS přináší i z hlediska zlepšení pověsti podniku a postavení na trhu. Také snižování spotřeby přírodních zdrojů, úspory vody, plynu, energie dosahované v rámci zavedení EMAS, se mohou pozitivně promítnout do hospodaření podniku.

„Nezanedbatelné jsou i výhody vyplývající z nutnosti sledovat změny zákonů, dodržovat pořádek nejen v provozu, ale také ve vedení dokumentace záznamů. Zavedení systému EMAS značně zvyšuje kvalitu vnitřních i vnějších informačních toků, environmentální uvědomění zaměstnanců na všech úrovních podniku a připravenost podniku na možnost výskytu havárie. Z praxe je známo hodně případů, kdy škody podniku se zavedeným EMAS byly např. při povodních daleko nižší než u ostatních podniků“ (Remtová, 2006, s. 63).

Schéma č. 3: Vliv environmentálních aspektů za životní prostředí

Zdroj: podniková dokumentace

5 CHARAKTERISTIKA FIRMY

5.1 Koncern RWE

RWE je třetí největší evropskou energetickou skupinou se sídlem v Německu. Hlavními trhy RWE je Německo, střední a východní Evropa. Energii zásobuje celkem 44 milionů zákazníků. Značka RWE zastřešuje šest divizí pod vedením RWE AG – RWE Power, RWE Innogy, RWE Supply & Trading, RWE Dea, RWE Energy, RWE Npower.

5.2 RWE v ČR

Společnosti skupiny RWE v ČR organizačně patří pod RWE AG, která je matkou celého koncernu. Řídící společností v České republice je RWE Transgas, jejíž hlavními obchodními aktivitami jsou dovoz zemního plynu a obchod se zemním plynem.

Do skupiny RWE v ČR patří regionální plynárenské společnosti RWE Energie (vznikla 1.6.2009 fúzí společností Severočeská, Středočeská a Západočeská plynárenská), Východočeská plynárenská, Severomoravská plynárenská a Jihomoravská plynárenská, zaměřené na prodej zemního plynu koncovým zákazníkům.

Od 1.1.2007 se z každé z těchto regionálních společností oddělila činnost přepravy zemního plynu. Regionální distribuční společnosti se tak staly obchodníky s touto komoditou a provozovateli distribuční soustavy jsou společnosti mající v názvu slovo „Net“: RWE GasNet (dříve STP Net, SČP Net, ZČP Net), VČP Net, SMP Net a JMP Net.

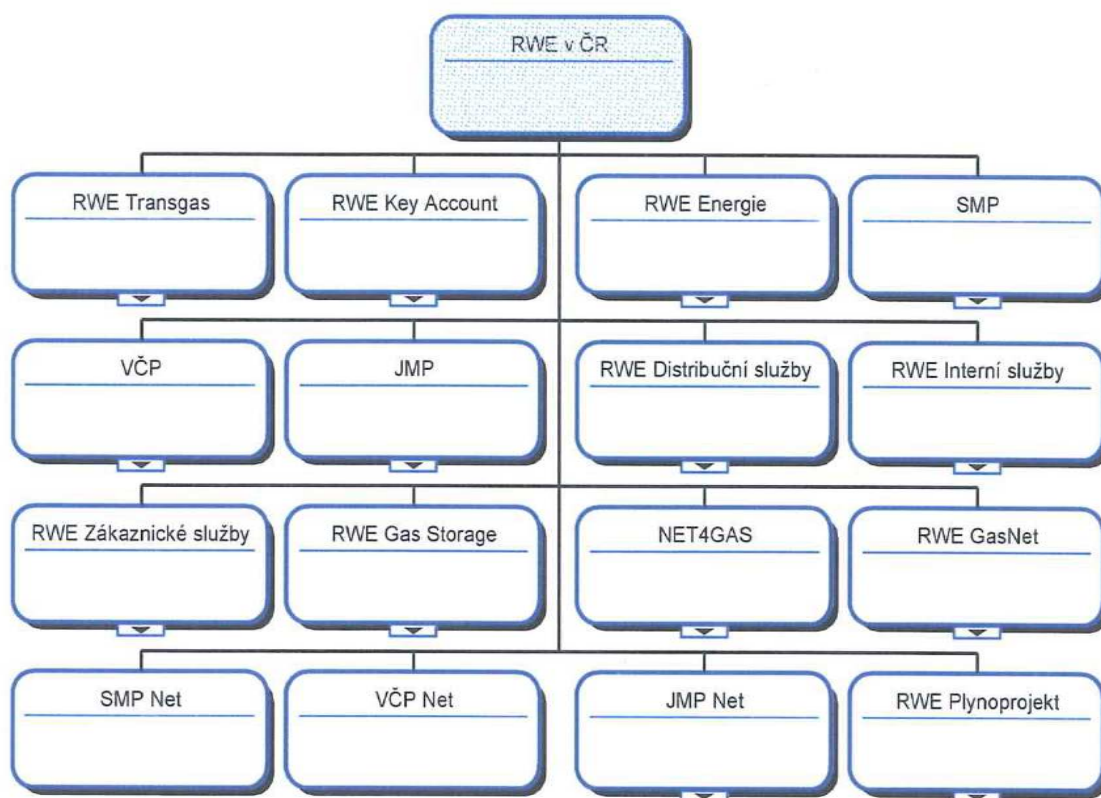
Od RWE Transgas se v roce 2008 oddělila společnost RWE Transgas Net. Ta zajišťuje tranzitní přepravu zemního plynu přes území ČR pro zahraniční obchodní partnery a vnitrostátní přepravu zemního plynu tuzemským partnerům.

Podzemní zásobníky zemního plynu skupiny RWE v České republice spravuje od května 2007 společnost RWE Gas Storage.

Součástí skupiny RWE v ČR je také RWE Plynoprojekt, který nabízí kompletní projektovou, konzultační, poradenskou a investorsko-inženýrskou činnost.

Od ledna 2008 zahájily svou činnost společnosti RWE Distribuční služby, která zajišťuje správu a údržbu distribučních zařízení zemního plynu a RWE Zákaznické služby, která obstarává všechny formy komunikace s koncovým zákazníkem. Provozní a podpůrné činnosti pro všechny společnosti skupiny RWE v ČR zajišťuje společnost RWE Interní služby.

Schéma č. 4: Organizační schéma RWE v ČR

Zdroj: Podniková dokumentace

5.3 Charakteristiky jednotlivých společností RWE v ČR

5.3.1 RWE Energie, a.s. a GasNet, s.r.o.

RWE Energie, a.s.

Sídlo: Klíšská 940, 401 17 Ústí nad Labem

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 1.1.1994

IČO: 49903209

GasNet, s.r.o.

Sídlo: Nad Panskou zahradou 553, 252 62, Horoměřice

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 11.11.2009

IČO: 28979681

Účetní a ekonomická data v roce 2009:

Hospodářský výsledek před zdaněním dosáhl za rok 2009 hodnoty 1 814 mil. Kč.

Zisk po zdanění v roce 2009 dosáhl hodnoty 1 791 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 22 659 mil. Kč.

Investice v roce 2009 činily 8 mil. Kč.

Prodej zemního plynu v roce 2009:

V roce 2009 prodala společnost svým zákazníkům 22 609 365 MWh zemního plynu.

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 61 zaměstnanců.

5.3.2 Severomoravská plynárenská, a.s. a SMP Net, s.r.o.

Severomoravská plynárenská, a.s.

Sídlo: Plynární 2748/6, 702 72 Ostrava

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 1.1.1994

IČO: 47675748

SMP Net, s.r.o.

Sídlo: Plynární 420/3, 702 72 Ostrava

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 2.6.2006

IČO: 27768961

Účetní a ekonomická data v roce 2009:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše 1 696 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši 1 365 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 7 813 mil. Kč.

Investice v roce 2009 činily 624 mil. Kč

Prodej zemního plynu v roce 2009:

V roce 2009 prodala společnost svým zákazníkům 12 203 507 MWh zemního plynu.

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 37 zaměstnanců.

5.3.3 Jihomoravská plynárenská, a.s. a JMP Net, s.r.o.

Jihomoravská plynárenská, a.s.

Sídlo: Plynárenský 499/1, 657 02 Brno

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 1.1.1994

IČO: 49970607

JMP Net, s.r.o.

Sídlo: Plynárenská 499/1, 657 02 Brno

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 12.6.2006

IČO: 27689841

Účetní a ekonomická data:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše 2 244 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši 1 990 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 17 817 mil. Kč.

Investice v roce 2009 činily 25 mil. Kč

Prodej zemního plynu v roce 2009:

V roce 2009 prodala společnost svým zákazníkům 18 995 711 MWh zemního plynu.

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 715 zaměstnanců.

5.3.4 Východočeská plynárenská, a.s. a VČP Net, s.r.o.

Východočeská plynárenská, a.s.

Sídlo: Pražská třída 702, 500 04 Hradec Králové 4

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 1.1.1994

IČO: 60108789

VČP Net, s.r.o.

Sídlo: Pražská třída 485, 500 04 Hradec Králové 4

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 5.6.2006

IČO: 27495949

Účetní a ekonomická data:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše 739 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši 588 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 5 032 mil. Kč.

Investice v roce 2009 činily 286 mil. Kč

Prodej zemního plynu v roce 2009:

V roce 2009 prodala společnost svým zákazníkům 7 974 251 MWh zemního plynu.

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 61 zaměstnanců.

5.3.5 RWE Gas Storage, s.r.o.

Sídlo: Prosecká 855/68, 190 00 Praha 9

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 1.5.2007

IČO: 27892077

Účetní a ekonomická data:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše 2 264 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši 1 815 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 18 637 mil. Kč.

Investice v roce 2009 činily 736 mil. Kč

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 214 zaměstnanců.

5.3.6 RWE Plynoprojekt, s.r.o.

Sídlo: U Plynárny 223/42, 140 21 Praha 4

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 31.12.1993

IČO: 60193484

Účetní a ekonomická data:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše 2,6 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši 1,4 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 311 mil. Kč.

Investice v roce 2009 činily 16 mil. Kč

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 162 zaměstnanců.

5.3.7 RWE Distribuční služby, s.r.o.

Sídlo: Plynárenská 499/1, 657 02 Brno

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 26.7.2007

IČO: 27935311

Účetní a ekonomická data:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše 131 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši 102 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 526 mil. Kč.

Investice v roce 2009 činily 23 mil. Kč

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 1 551 zaměstnanců.

5.3.8 RWE Zákaznické služby, s.r.o.

Sídlo: Plynární 2748/6, 702 72 Ostrava

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 27.7.2007

IČO: 27935221

Účetní a ekonomická data:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše 82 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši 63 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 189 mil. Kč.

Investice v roce 2009 činily 0,1 mil. Kč

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 514 zaměstnanců.

5.3.9 RWE Interní služby, s.r.o.

Sídlo: Prosecká 855/68, 190 00 Praha 9

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 9.1.2004

IČO: 27116191

Účetní a ekonomická data:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše 143 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši 112 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 1 039 mil. Kč.

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 534 zaměstnanců.

5.3.10 RWE Key Account CZ, s.r.o.

Sídlo: Limuzská 12/3135, 100 98 Praha 10

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 16.6.2008

IČO: 28416163

Účetní a ekonomická data:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše – 16 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši - 13 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 45 mil. Kč.

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 9 zaměstnanců.

5.3.11 RWE Transgas, a.s.

Sídlo: Limuzská 12/3135, 100 98 Praha 10

Den zápisu do Obchodního rejstříku: 18.6.2001

IČO: 26460815

Účetní a ekonomická data:

Hospodářský výsledek před zdaněním za rok 2009 dosáhl výše 18.330 mil. Kč.

Čistý zisk byl vykázán ve výši 15.891 mil. Kč.

Celková hodnota aktiv k 31.12.2009 byla 138.464 mil. Kč.

Počet zaměstnanců v roce 2009:

V roce 2009 zaměstnávala společnost 289 zaměstnanců.

6 ZÁSADY ORGANIZACE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI VE SPOLEČNOSTI (SKUPINA RWE V ČR)

6.1 Odpovědnost za zajištění BOZP ve společnosti

Metodické řízení BOZP ve společnosti zajišťuje představenstvo prostřednictvím Poskytovatele služby. Poskytovatelem služby ve skupině RWE je společnost Distribuční služby, s.r.o.

Základní péče o bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci je nedílnou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech úrovních řízení. Tuto odpovědnost za zajišťování plnění úkolů společnosti nelze přenášet z vedoucího zaměstnance na jeho podřízené nebo jinou odborně způsobilou osobu.

6.2 Povinnosti společnosti

- společnost je povinna informovat zaměstnance o zařazení jeho vykonávané práce do kategorie dle zvláštního právního předpisu – odpovídá Poskytovatel služby,
- sdělit zaměstnancům jejich poskytovatele závodní preventivní péče a povinnost konkrétních vyšetření, očkování, prohlídek, souvisejících s výkonem jejich práce a umožnit zaměstnancům těmto úkonům se podrobit – odpovídá personální úsek,
- zajistit zaměstnancům dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Jedná se především o seznámení s riziky, s výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před způsobením těchto rizik – odpovídá přímý nadřízený zaměstnanec,
- zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele, vykovávající práci na pracovišti společnosti RWE, obdrželi před zahájením své činnosti vhodné a přiměřené pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – odpovídá zaměstnanec předávající pracoviště,

- umožnit zaměstnanci nahlížet do jeho evidence, vedené v souvislosti se zajišťováním BOZP – odpovídají pracovníci, kteří vedou tuto evidenci,
- zajistit poskytnutí první pomoci, proškolení zaměstnanců o poskytnutí první pomoci a vybavení pracovišť lékárníčkou - odpovídá příslušný vedoucí zaměstnanec.

6.3 Povinnosti zajištěné Poskytovatelem služby

- informovat vedoucí zaměstnance o požadavcích právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP a metodicky řídit aplikaci požadavků k zajištění BOZP,
- vyhledávat rizika, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Hodnotit rizika a navrhnout opatření vedoucí k jejich odstranění,
- poskytovat součinnost vedoucím zaměstnancům při výběru ochranných pracovních prostředků a pomůcek a při vytváření pracovišť s ohledem na udržení vhodného pracovního prostředí,
- ověřovat zásady BOZP a prevence úrazů (organizovat pravidelnou kontrolu pracovišť, sdělovat výsledky těchto kontrol, předkládat návrhy opatření, spolupracovat při jejich realizaci, vyšetřovat příčiny vzniku úrazů, analyzovat úrazovost a stanovovat návrhy proti jejich opakování, zajišťovat evidenci úrazů),
- provádět školení vedoucích a určených zaměstnanců společnosti,
- vyjadřovat se k obsahu dohod při zadávání zakázek dodavatelům prací a služeb z hlediska BOZP,
- spolupracovat se zařízením, poskytujícím závodní preventivní péči,
- spolupracovat se zástupci zaměstnanců pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- plnit úkoly v prevenci rizik,
- zajistit plnění povinností plynoucích ze zákona 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (kategorizace prací).

6.4 Povinnosti vedoucích zaměstnanců

- nepřipustit, aby podřízený zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,
- přidělovat práci zaměstnancům podle jejich pracovní smlouvy,
- organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodrženy zásady bezpečného chování na pracovišti,
- spolupracovat s pověřenými zástupci zaměstnanců jiného zaměstnavatele při zajišťování BOZP pro všechny zaměstnance na pracovišti,
- vést a vychovávat zaměstnance k dodržování předpisů a zásad BOZP a vytvářet předpoklady pro aktivní účast zaměstnanců na řešení otázek souvisejících s oblastí bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci,
- nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu, a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti nebo zdraví zaměstnanců,
- pravidelně kontrolovat úroveň BOZP při práci na jemu svěřených pracovištích a přijímat opatření k odstranění zjištěných nedostatků a kontrolovat jejich realizaci a účinnost.
- účastnit se na vyžádání Poskytovatele služby kontrol orgánů státního dozoru, odborové organizace a kontrol prováděných Poskytovatelem služby,
- bezodkladně oznamovat vznik každého úrazu zástupci Poskytovatele služby,
- informovat zástupce Poskytovatele služby o novém riziku, které není uvedeno v seznamu rizik,
- účastnit se školení vedoucích zaměstnanců o BOZP včetně ověření znalostí,
- zajišťovat, aby zaměstnanec nevykonával práce, které neodpovídají jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,
- provádět školení BOZP všech podřízených zaměstnanců dle platné osnovy školení,
- vést nebo zajistit vedení potřebné průvodní dokumentace k provozovaným činnostem,
- vést dokumentaci BOZP jimi řízeného útvaru,

6.5 Práva a povinnosti zaměstnanců

- konat práce jiného druhu nebo v jiném místě než byly sjednány v pracovní smlouvě smí jen v případech uvedených v Zákoníku práce,
- zaměstnanec má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením,
- zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho bezpečnost nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných osob,
- zaměstnanec má právo a povinnost podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- každý zaměstnanec je povinen dbát o svou bezpečnost a o své zdraví i bezpečnost a zdraví ostatních fyzických osob, kterých se dotýká jeho jednání., musí znát své základní povinnosti a předpisy BOZP, účastnit se školení, podrobit se pracovnělékařským prohlídkám, dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele, dodržovat stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dodržovat pořádek a čistotu na svém pracovišti i v ostatních prostorách zaměstnavatele, nekouřit v prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci, oznamovat svému nadřízenému nedostatky, závady na pracovišti a pracovní úrazy, spolupracovat při objasňování pracovních úrazů, podrobit se na pokyn vedoucího zaměstnance zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, poskytnout jiným zaměstnancům pomoc v případě ohrožení zdraví či života,
- zaměstnanci, kteří umožňují vstup zaměstnanců jiných zaměstnavatelů na pracoviště jsou povinni je informovat o rizicích a opatřeních, která mají za cíl jim předcházet,
- zaměstnanci, kteří jsou ve vztahu k externí organizaci v postavení kontaktní osoby, jsou povinni spolupracovat s příslušnými zaměstnanci externí organizace a dotčenými vedoucími zaměstnanci společnosti při zajišťování BOZP. Zároveň jsou

povinni oznámit každý pracovní úraz zaměstnance externí organizace, ke kterému došlo na pracovišti společnosti, zástupci poskytovatele služby.

6.6 Účast zaměstnanců a výborů odborových organizací (OO) na řešení otázek BOZP

- zaměstnanci mají právo se účastnit na řešení otázek souvisejících s BOZP prostřednictvím svých nadřízených zaměstnanců, zástupců Poskytovatele služby a OO,
- každý zaměstnanec může sám nebo prostřednictvím svého nadřízeného zaměstnance, OO předkládat návrhy, žádosti nebo stížnosti týkající se BOZP,
- vedoucí zaměstnanci na všech úrovních řízení jsou povinni umožnit OO anebo přímo zaměstnancům účast na jednáních týkajících se BOZP anebo jim poskytnout informace o takovém jednání,
- vedoucí zaměstnanci na všech úrovních řízení jsou povinni vyslechnout informace OO, jejich připomínky a návrhy na přijetí opatření týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména návrhy na odstranění rizik nebo omezení působení rizik, která není možno odstranit,
- OO a zaměstnanci jsou povinni spolupracovat s příslušnými vedoucími zaměstnanci na všech stupních řízení tak, aby společnost mohla zajistit bezpečné a zdravé neohrožující pracovní podmínky a plnit veškeré povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy a opatřeními orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů,
- společnost je povinna zajistit OO školení umožňující jim řádný výkon jejich funkce a zpřístupnit jim právní a ostatní předpisy k zajištění BOZP a příslušné doklady,
- společnost je povinna umožnit OO při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů, přednést své připomínky,

6.7 Prevence rizik

Úkoly v prevenci rizik jsou zajišťovány Poskytovatelem služby. Ten zajišťuje zpracování seznamu rizik, který obsahuje vyhledaná a ohodnocená rizika, která není možné odstranit, včetně přijatých opatření.

6.7.1 Proces vyhledávání a hodnocení rizik

Vyhledávání a hodnocení rizik se uskutečňuje zvlášť pro pracoviště společnosti a zvlášť pro činnosti provozované na pracovištích společnosti. Posuzování rizik zahrnuje všechny zaměstnance a ostatní osoby, které mohou být riziku vystaveny.

6.7.2 Proces řízení rizik

Přímý nadřízený je povinen vždy před provedením školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci provést kontrolu seznamu rizik v příslušném rozsahu. V případě zjištění rizika, které se na pracovištích již nevyskytuje, je povinen na tuto skutečnost prokazatelně upozornit zástupce Poskytovatele služby.

Přímý nadřízený je povinen zaměstnance seznámit s riziky, s výsledky hodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před způsobením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště.

Zástupci Poskytovatele služby v součinnosti s vedoucími zaměstnanci provádí kontrolu seznamu rizik ve lhůtě nejméně 1 x ročně a dle potřeby se provede jeho přizpůsobení měnícím se skutečnostem.

6.7.3 Informování o rizicích a koordinace opatření s jinými zaměstnavateli

Plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci společnosti a zaměstnanci jiných zaměstnavatelů, jsou společnost a ostatní zaměstnavatelé povinni se vzájemně písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, která se týkají výkonu práce a pracoviště a spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro všechny zaměstnance na pracovišti.

Před zahájením prací musí být provedeno písemné informování příslušného vedoucího zaměstnance externí organizace s riziky a opatřeními, která mají za cíl jim předcházet. Tuto povinnost zajišťuje vedoucí zaměstnanec v případné součinnosti se zástupcem Poskytovatele služby.

Informování se provádí v rozsahu osnovy uvedené v záznamu dle formuláře „Záznam o informování externí organizace“ (příloha č. 1).

Instruktaž cizích osob zdržujících se s vědomím společnosti na pracovištích nebo v prostorách, které nejsou jinak veřejně přístupné za účelem krátkodobé návštěvy, přejímky, exkurze, obchodního jednání apod., provádí vedoucí zaměstnanec příslušného pracoviště, který je povinen je při vstupu upozornit na základní pravidla bezpečného chování na pracovišti a vyžadovat jejich dodržování.

Na základě písemné dohody zúčastněných zaměstnavatelů touto dohodou pověřený zaměstnavatel koordinuje provádění opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a postupy k jejich zajištění.

6.8 Kategorizace prací

Oblast kategorizace prací je zabezpečována Poskytovatelem služby. Vedoucí zaměstnanci jsou s touto problematikou seznámeni v rámci školení vedoucích pracovníků. V případě

změny expozice faktorů ovlivňujících zařazení do kategorií práce je příslušný vedoucí zaměstnanec povinen o této změně informovat zástupce Poskytovatele služby.

6.9 Kontroly pracovišť a provádění prověrek BOZP

Kontroly pracovišť prováděné vedoucími zaměstnanci

Každý vedoucí zaměstnanec je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na jemu svěřených pracovištích v rozsahu pracovního místa, které zastává, přijímat opatření k odstranění zjištěných nedostatků a kontrolovat jejich realizaci a účinnost. Vedoucí zaměstnanec je povinen neprodleně zajišťovat odstraňování nedostatků a závad, které by mohly ohrozit bezpečnost nebo ochranu zdraví při práci. Závady, které nemůže odstranit v rámci své kompetence, prokazatelně sdělí zaměstnanci, který je odpovědný za danou oblast a do doby odstranění závad stanoví vhodná náhradní opatření.

Provádění prověrek BOZP na všech pracovištích a zařízeních společnosti

Ve společnosti jsou jednou ročně organizovány prověrky BOZP na všech pracovištích a zařízeních v dohodě s OO. Současně s prověrkami BOZP se provádí příslušnou osobou s odbornou způsobilostí v oboru požární ochrany preventivní požární prohlídka. Prověrky jsou prováděny Poskytovatelem služby.

Kontrolované osoby jsou povinny se zúčastnit prověrek, při kterých prokazují plnění povinností na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a předkládají požadované doklady, dokumentaci a informace vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v jimi řízených organizačních útvarech.

O výsledcích z prověrek je Poskytovatelem služby vytvořen zápis z prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a preventivních požárních prohlídek (dále jen zápis). V zápise se uvedou zjištěné skutečnosti, návrhy na odstranění závad, termíny a zodpovědnosti vedoucích zaměstnanců za odstranění závad.

6.10 Závodní preventivní péče

Přímý nadřízený je odpovědný za platnost a správný druh absolvované lékařské prohlídky zaměstnance, je povinen nepřipustit, aby zaměstnanci vykonávali práce, jejichž výkon by neodpovídal jejich schopnostem a zdravotní způsobilosti. Personální útvar společnosti je povinen zaměstnancům sdělit, které zdravotnické zařízení jim poskytuje závodní preventivní péči, jakým lékařským prohlídkám souvisejícím s výkonem jejich práce jsou povinni se podrobit. Přímý nadřízený je povinen umožnit zaměstnanci účast na lékařské prohlídce.

Lhůty lékařských prohlídek

Vstupní lékařské prohlídky se provádějí vždy při nástupu zaměstnance do pracovního poměru.

Periodické lékařské prohlídky zaměstnanců do věku 50 let se provádějí každých 5 let a u zaměstnanců ve věku nad 50 let je perioda lékařských prohlídek 3 roky.

6.11 Poskytování první pomoci

Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci. Na každém pracovišti musí vedoucí organizační jednotky zajistit proškolení odpovídajícího počtu zaměstnanců kurzem poskytování první pomoci odborně způsobilou osobou. Proškolený zaměstnanec organizuje poskytnutí první pomoci a zajišťuje přivolání zejména zdravotnické záchranné služby. Proškolení zaměstnance organizačně zajišťuje personální útvar.

Obsah lékárničky, uložené na každém pracovišti, stanoví závodní preventivní lékař v rozsahu rizik vyskytujících se na pracovišti. Příslušný vedoucí zaměstnanec zodpovídá za to, že lékárnička bude vybavena obsahem dle schváleného seznamu a za platnou dobu použitelnosti jednotlivých prostředků. Lékárnička se umísťuje na snadno přístupném a dobře viditelném místě tak, aby byla přístupna všem zaměstnancům na pracovišti. Místo

umístění lékárničky pro poskytnutí první pomoci musí být označeno příslušnou značkou dle nařízení vlády č. 11/2002 Sb. v platném znění.

6.12 Školení BOZP

Školení zaměstnanců o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se provádí ve společnostech skupiny RWE dle „Osnovy a manuálu školení zaměstnanců“. Je možné si jej vyžádat u Poskytovatele služby, který zajišťuje aktualizaci těchto dokumentů.

Základní druhy školení BOZP

- a) vstupní školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
- b) vstupní instruktáž a praktický zácvik na pracovišti,
- c) periodické školení zaměstnanců s ověřením znalostí,
- d) periodické školení vedoucích zaměstnanců s ověřením znalostí,
- e) instruktáž zaměstnanců externích organizací a cizích osob.

6.13 Alkohol na pracovišti

Na pracoviště společnosti je zakázáno všem osobám vstupovat ve stavu, kdy jsou pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, požívat a zneužívat je v areálech společnosti. Ustanovení se v přiměřeném rozsahu vztahuje i na cizí osoby, které se zdržují s vědomím společnosti na jejich pracovištích, které nejsou jinak veřejně přístupné. Detektor alkoholu v dechu zaměstnanců je na požádání k dispozici u zástupců Poskytovatele služby.

Každý zaměstnanec je povinen informovat svého nadřízeného o užívání léků, které mohou ovlivnit fyzické a psychické schopnosti a tím i bezpečnost práce.

Vedoucí zaměstnanci jsou oprávněni udílet pokyn k podrobení se zkoušce na zjištění vlivu alkoholu nebo jiných návykových látek. Příímý nadřízený zaměstnanec po každé pozitivní dechové zkoušce nebo odmítnutí dechové zkoušky informuje Poskytovatele služby, který navrhne další postup.

6.14 Hlášení, vyšetřování, evidence a statistika pracovních úrazů

Ve společnosti je Kniha úrazů vedena v elektronické podobě ve formě e-mailové schránky s adresou [kniha urazu RPS@rwe.cz](mailto:kniha_urazu_RPS@rwe.cz). V Knize úrazů se vede evidence všech pracovních úrazů včetně drobných poranění, i když jimi nebyla způsobená pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny.

Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.

V případě úrazu vyplní vedoucí zaměstnanec poškozeného zaměstnance nebo jím pověřený zaměstnanec formulář Knihy úrazů (příloha č. 2). Vedoucí zaměstnanec je povinen prověřit úrazový děj a oprávněnost uznání úrazu jak pracovního. Vyplněný formulář poté bez zbytečného odkladu zašle na výše uvedenou e-mailovou adresu. Správcem knihy úrazů je Poskytovatel služby.

Zaměstnanec, který je svědkem úrazu popřípadě se o něm nejdříve dozví, poskytne podle možností první pomoc postižené osobě a s ohledem na závažnost úrazu zajistí lékařské ošetření. Zaměstnanec je povinen bezodkladně oznámit svému nadřízenému svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem a spolupracovat při objasňování jeho příčin. Zaměstnanec je rovněž povinen ohlásit pracovní úraz, který nevyžaduje lékařské ošetření (například drobná poranění).

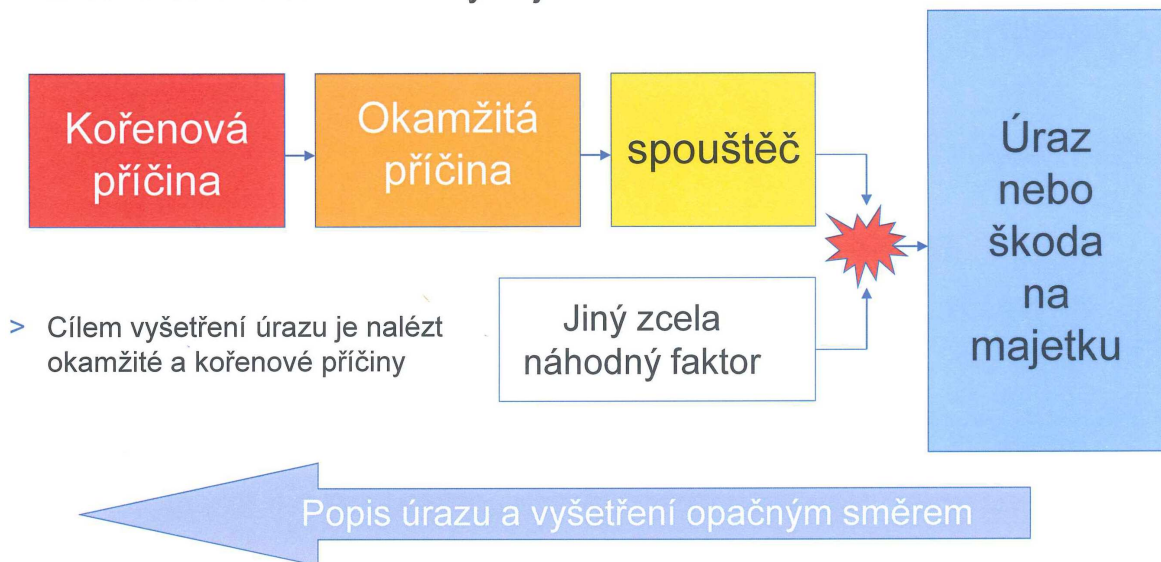
Příímý nadřízený zaměstnanec je povinen se přesvědčit, zda bylo zajištěno lékařské ošetření a s ohledem na závažnost úrazu zajistit lékařské ošetření. Následně prokazatelně uvědomí ihned příslušný odborový orgán a zástupce Poskytovatele služby.

Objasňování příčin a okolností vzniku pracovního úrazu s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny provádí bezodkladně po jeho oznámení Poskytovatel služby ve spolupráci s přímým nadřízeným postiženého zaměstnance za účasti zástupce odborového orgánu. Poskytovatel služby zajišťuje sepsání záznamu úrazu. Na základě zjištěných příčin a okolností pracovního úrazu se přijme opatření proti opakování pracovních úrazů a provede se poučení o pracovním úrazu a zápis do Záznamu o hromadné instruktáži.

Ohlášení pracovního a smrtelného pracovního úrazu a zaslání záznamu o úraze příslušným orgánům a institucím zabezpečuje Poskytovatel služby. Rovněž zasílání záznamu o úrazu příslušným úřadům a institucím zajišťuje Poskytovatel služby.

Schéma č. 5: Obecné schéma nehody a přístup k vyšetření

> Z čeho se skládá nehodový děj:

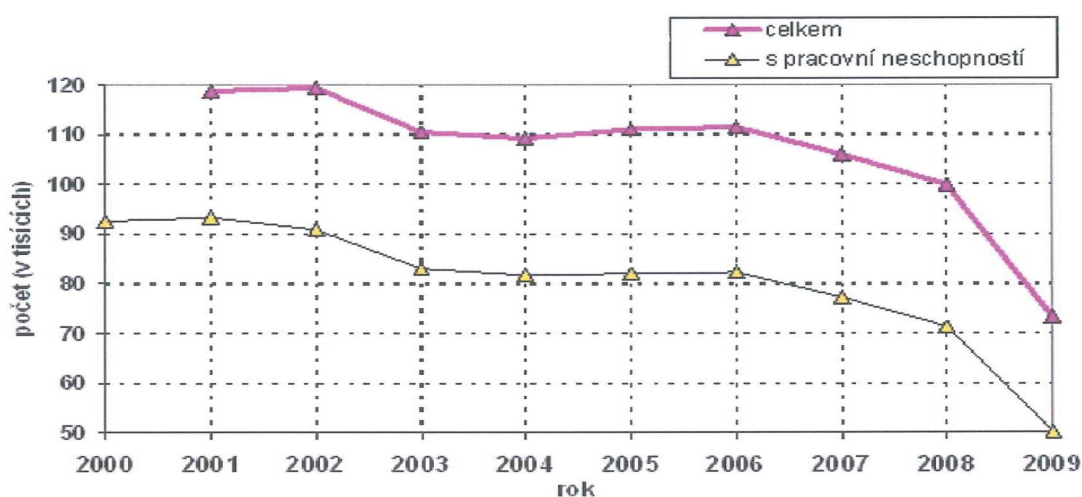
Zdroj: podniková dokumentace

7 VÝZKUM ÚRAZOVOSTI

7.1 Vývoj úrazovosti v České republice

Pracovní úrazovost se v České republice v roce 2009 vyznačovala podobným vývojem celkové pracovní úrazovosti a smrtelné pracovní úrazovosti. Hodnoty všech ukazatelů pracovní úrazovosti (kromě průměrné doby trvání jednoho případu) proti roku 2008 klesly. V roce 2009 bylo statisticky vykázáno 105 **smrtelných pracovních úrazů**, což je o 69 případů méně než v roce 2008. Počet všech pracovních úrazů v České republice klesl v roce 2009 oproti roku 2008 ze 100 000 na 73 000 případů (graf č. 1). Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců se meziročně snížila o 34,2 %. **Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností** se snížila z 1,6 v roce 2008 na hodnotu 1,2 v roce 2009 (graf č. 2) Absolutní počet pracovních úrazů s následnou pracovní neschopností klesl proti roku 2008 o 29,6 %. Nejčastější příčinou pracovních úrazů s pracovní neschopností nad 3 dny bylo v roce 2009 „Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko“ (76 %). U smrtelných pracovních úrazů to bylo „Používání nebezpečných postupů nebo způsobů práce vč. jednání bez oprávnění, proti zákazu, prodlévání v ohroženém prostoru“.

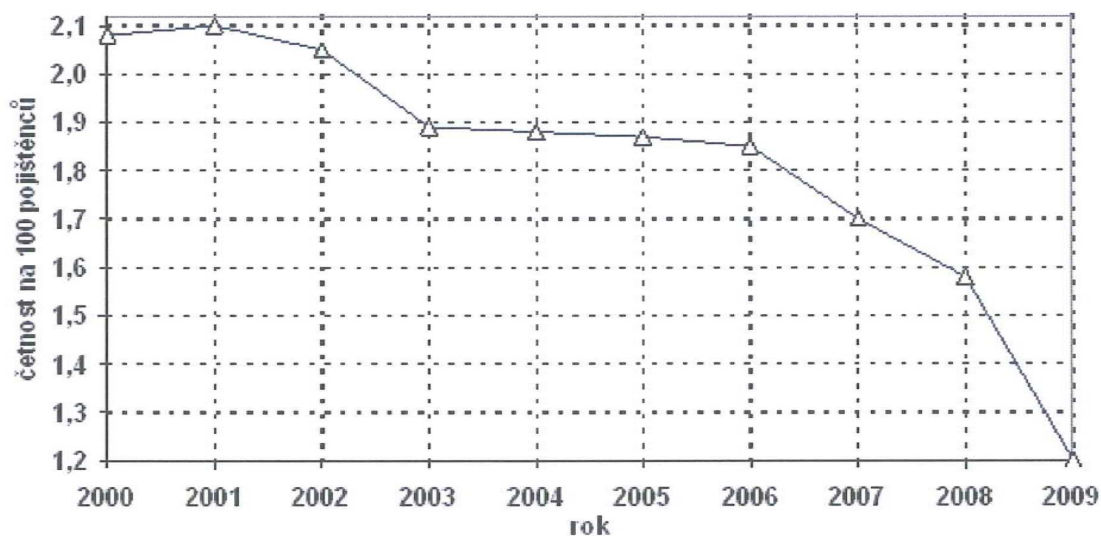
Graf č. 1: Pracovní úrazy v České republice

Zdroj: <http://www.bozpinfo.cz/knihovna->

[bozp/citarna/clanky/statistika_pu/pu2009.vypu.html](http://bozpinfo.cz/citarna/clanky/statistika_pu/pu2009.vypu.html) ze dne 14.3.2011

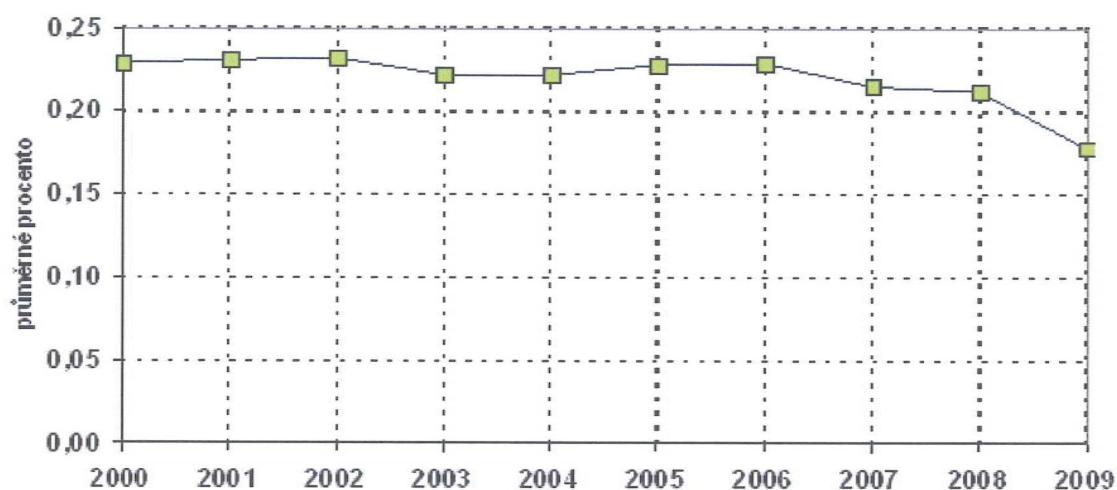
Graf č. 2: Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností

Zdroj: http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/clanky/statistika_pu/pu2009.vypu.html ze dne 14.3.2011

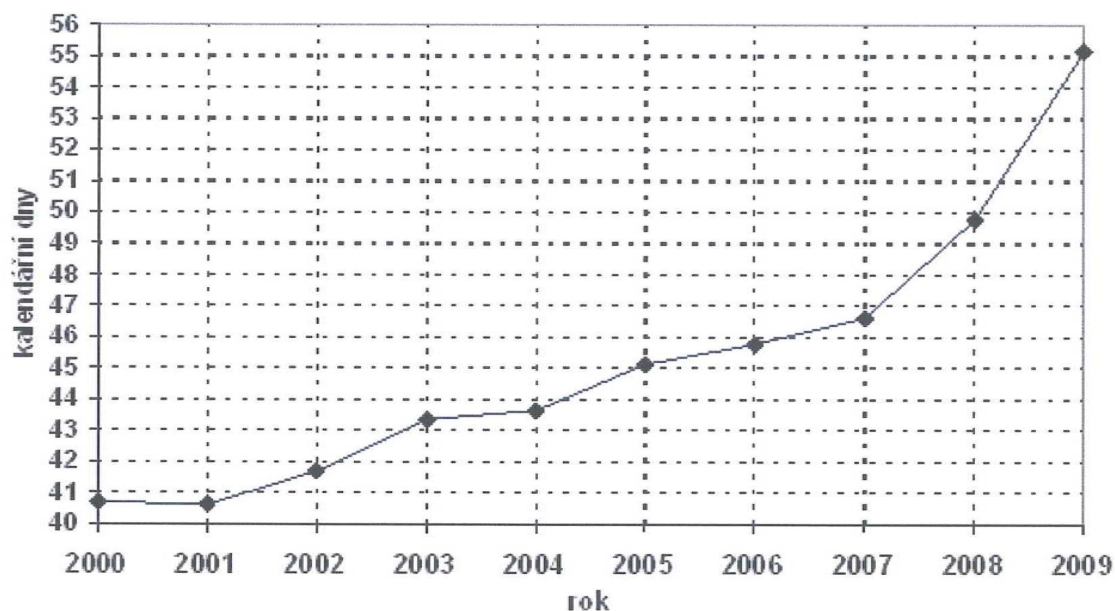
S velkým poklesem počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností došlo i k velkému poklesu počtu dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy, což se projevilo poklesem **průměrného procenta pracovní neschopnosti** o 14,0 % z hodnoty 0,212 % na hodnotu 0,178 % (graf č. 3). Pokračoval vzrůst **průměrné doby pracovní neschopnosti** na jeden případ (graf č. 4). Tento trvalý nárůst průměrné doby pracovní neschopnosti není způsoben nárůstem závažnosti pracovních úrazů.

Graf č. 3: Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz

Zdroj: http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/clanky/statistika_pu/pu2009.vypu.html ze dne 14.3.2011

Graf č. 4: Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz

Zdroj: http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/clanky/statistika_pu/pu2009.vypu.html ze dne 14.3.2011

7.2 Vybrané ukazatele úrazovosti

Počet smrtelných pracovních úrazů

Ukazatel zahrnuje pracovní úrazy, které způsobily nemocensky pojištěným smrt, a to ihned nebo kdykoliv později ve sledovaném období (roce) nebo případy, kdy ve sledovaném období došlo k úmrtí pojištěnce, které bylo podle lékařského posudku důsledkem pracovního úrazu, který pojištěnec utrpěl v kterémkoliv předcházejícím období. Neomezené období platilo až do konce roku 2001. Počínaje rokem 2002 se pro účely hlášení úrazu za smrtelný pracovní úraz počítá ten případ, u něž nastala smrt pojištěnce nejpozději do jednoho roku po vzniku pracovního úrazu (nařízení vlády č. 494/2001 Sb.).

Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 nemocensky pojištěných

Ukazatel vyjadřuje, kolik pojištěnců z 10 000 nemocensky pojištěných ve sledovaném období zemřelo na následky pracovních úrazů. Vypočítá se ze vztahu: *smrtelné úrazy na 10 000 pojištěnců = smrtelné úrazy × 10 000 / pojištěnci*

Procento smrtelných pracovních úrazů z nově hlášených případů pracovních úrazů

Ukazatel stanoví, kolik procent z případů pracovních úrazů vykazovaných ve sledovaném období končilo smrtí postižených v důsledku pracovních úrazů. Vypočítá se ze vztahu: *procento z pracovních úrazů = smrtelné úrazy × 100 / pracovní úrazy s pracovní neschopností*

Četnost případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz na 100 nemocensky pojištěných

Ukazatel vyjadřuje počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz, které připadají v průměru na 100 nemocensky pojištěných. Vypočítá se ze vztahu: *četnost případů na 100 pojištěnců = pracovní úrazy s pracovní neschopností × 100 / pojištěnci*

Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy

Ukazatel vyjadřuje podíl kalendářních dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz na celkovém kalendářním fondu pojištěnců ve sledovaném období (roce) vyjádřený v

procentech. Vypočítá se ze vztahu: $\text{průměrné procento} = \text{dny pracovní neschopnosti} \times 100 / (\text{pojištěnci} \times 365)$

Průměrná délka trvání případu pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v kalendářních dnech

Ukazatel vyjadřuje, kolik kalendářních dnů pracovní neschopnosti v průměru připadá na jeden nově hlášený případ pracovní neschopnosti pro pracovní úraz. Vypočítá se ze vztahu: $\text{průměrná délka trvání případu} = \text{dny pracovní neschopnosti} / \text{pracovní úrazy s pracovní neschopností}$

7.3 Vývoj úrazovosti ve společnosti RWE v ČR

V rámci sledování úrazovosti ve společnosti RWE v ČR byly zjištěny počty pracovních smrtelných úrazů, pracovních úrazů s pracovní neschopností, celkový počet dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz a počty zaměstnanců. To vše za roky 2008 a 2009.

V tabulce č. 1 jsou uvedeny spočtené hodnoty vybraných ukazatelů za společnost RWE v ČR.

Tabulka č. 1: Hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti v letech 2008 a 2009 v RWE v ČR

Ukazatel	2008	2009
Počet smrtelných pracovních úrazů	0	0
Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců	0	0
Podíl smrtelných pracovních úrazů na celkovém počtu úrazů	0	0
Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců	0,74	0,41
Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	0,07	0,04
Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	32	35

Zdroj: Podniková dokumentace

V tabulce č. 2 jsou uvedeny zjištěné hodnoty vybraných ukazatelů pracovní úrazovosti v České republice v letech 2008 a 2009.

Tabulka č. 2: Hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti v letech 2008 a 2009 v České republice

Ukazatel	2008	2009
Počet smrtelných pracovních úrazů	174	105
Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců	0,38	0,25
Podíl smrtelných pracovních úrazů na celkovém počtu úrazů	0,24	0,21
Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců	1,6	1,2
Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	0,22	0,18
Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	50	55

Zdroj: Český statistický úřad

Srovnání úrazovosti v České republice se zjištěnou úrazovostí ve společnosti RWE v ČR je uvedeno v následujících dvou tabulkách.

Tabulka č. 3: Porovnání ukazatelů úrazovosti v roce 2008 v České republice a RWE v ČR

Ukazatel	2008		
	RWE	ČR	Rozdíl
Počet smrtelných pracovních úrazů	0	174	xxxxx
Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců	0	0,38	-0,38
Podíl smrtelných pracovních úrazů na celkovém počtu úrazů	0	0,24	-0,24
Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců	0,74	1,6	-0,86
Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	0,07	0,22	-0,15
Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	32	50	-18

Zdroj: Český statistický úřad, podniková dokumentace

Tabulka č. 4: Porovnání ukazatelů úrazovosti v roce 2009 v České republice a RWE v ČR

Ukazatel	2009		
	RWE	ČR	Rozdíl
Počet smrtelných pracovních úrazů	0	105	xxxxx
Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců	0	0,25	-0,25
Podíl smrtelných pracovních úrazů na celkovém počtu úrazů	0	0,21	-0,21
Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců	0,41	1,2	-0,79
Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	0,04	0,18	-0,14
Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	35	55	-20

Zdroj: Český statistický úřad, podniková dokumentace

Z výše uvedených výpočtů vyplývá, že společnost RWE v ČR dosahuje nadmíru dobrých výsledků ve všech zkoumaných ukazatelích. V letech 2008 i 2009 se nezaznamenala žádný smrtelný pracovní úraz. Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností klesl v roce 2009 oproti roku 2008 z celkových 32 na 17.

8 OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SPOLEČNOSTI

Společnost RWE v ČR v rámci ochrany životního prostředí věnuje svou pozornost odpadovému hospodářství, ochraně ovzduší, vodnímu hospodářství, nebezpečným chemickým látkám a přípravkům a ochraně přírody a krajiny.

8.1 Odpadové hospodářství

8.1.1 Povinnosti zaměstnanců při nakládání s odpady

Vedoucí zaměstnanci odpovídají za:

- zajištění třídění a nakládání s odpady v souladu s pokyny této směrnice,
- prokazatelné seznámení svých podřízených s povinnostmi, které se na ně vztahují.

Technik bezpečnosti – OŽP:

- metodicky řídí nakládání s odpady v plném rozsahu platné legislativy v oblasti odpadového hospodářství.

Úsek interních služeb (ve spolupráci s technikem bezpečnosti-OŽP) odpovídá:

- za zařazení vznikajících odpadů dle katalogu odpadů dle vyhlášky č. 381/2001 Sb.),
- za zajištění souhlasu k nakládání s nebezpečnými odpady,
- za zajištění souhlasu k netřídění odpadů podle §16 odst. 2 zákona o odpadech,
- za zpracování identifikačních listů nebezpečných odpadů,
- za vedení průběžné evidence vzniku a nakládání s odpady za celou společnost dle vyhlášky č. 383/2001 Sb.,
- za zpracování a zaslání ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady příslušným orgánům státní správy,
- za vyhotovení a zaslání ročního výkazu o odpadech pro statistický úřad za celou společnost,
- za vyhotovení a zaslání výkazu o výdajích na ochranu životního prostředí pro statistický úřad za celou společnost,

- za provádění kontroly plnění interních a zákonných požadavků v oblasti odpadového hospodářství na všech pracovištích,
- za stanovení zvláštních požadavků na nakládání se specifickými odpady,
- za zpracování informací o kvalitě odpadu dle přílohy č. 2 vyhlášky č. 383/2001 Sb. v platném znění a jejich předání odběratelům odpadů.

Technik správy budov:

- odpovídá za třídění odpadů podle jednotlivých druhů a kategorií,
- zajišťuje značení a vybavení vhodnými shromažďovacími prostředky odpadů,
- vybavuje místa nakládání s nebezpečnými odpady identifikačními listy nebezpečných odpadů, který zpracovává technik bezpečnosti-OŽP,
- eviduje shromažďovací místa nebezpečných odpadů,
- nahlašuje ihned technikovi bezpečnosti-OŽP nově vzniklý nebezpečný odpad, který není uveden pro příslušnou provozovnu v Seznamu nebezpečných odpadů, se kterými je možno nakládat,
- zajišťuje předání odpadu,
- vede průběžnou evidenci o produkci a nakládání s odpady dle vyhlášky č. 383/2001 Sb.,
- přednostně zajišťuje zpětný odběr výrobků,
- provádí kontrolu nakládání s odpady,
- vede evidenci přepravy nebezpečného odpadu a zajišťuje uchování dokladů o předání odpadů po dobu 5 let.

Všichni zaměstnanci:

- předcházejí vzniku odpadů, omezují jejich množství a nebezpečné vlastnosti,
- třídí odpady a shromažďují je utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií do označených shromažďovacích prostředků podle místních podmínek provozoven,
- z využitelných komunálních odpadů vytrídí zejména plasty a papír,
- nahlašují příslušné osobě odpovědné za nakládání s odpady nový typ odpadu, pro který není dostupný sběrový prostředek,

- při naplnění shromažďovacího prostředku oznamují tuto skutečnost osobě odpovědné za nakládání s odpady, který zajistí předání odpadu oprávněné osobě k dalšímu využití nebo odstranění,
- při nakládání s odpady důsledně dbají na pravidla osobní hygieny, bezpečnostních předpisů a požárních předpisů,
- při manipulaci s nebezpečnými odpady důsledně dbají na pravidla osobní hygieny, bezpečnostních předpisů a požárních předpisů,
- při manipulaci s nebezpečnými odpady dodržují pokyny uvedené v identifikačních listech nebezpečných odpadů a používají osobní ochranné pomůcky v nich uvedené.

8.1.2 Shromažďování odpadů a označení shromažďovacích prostředků

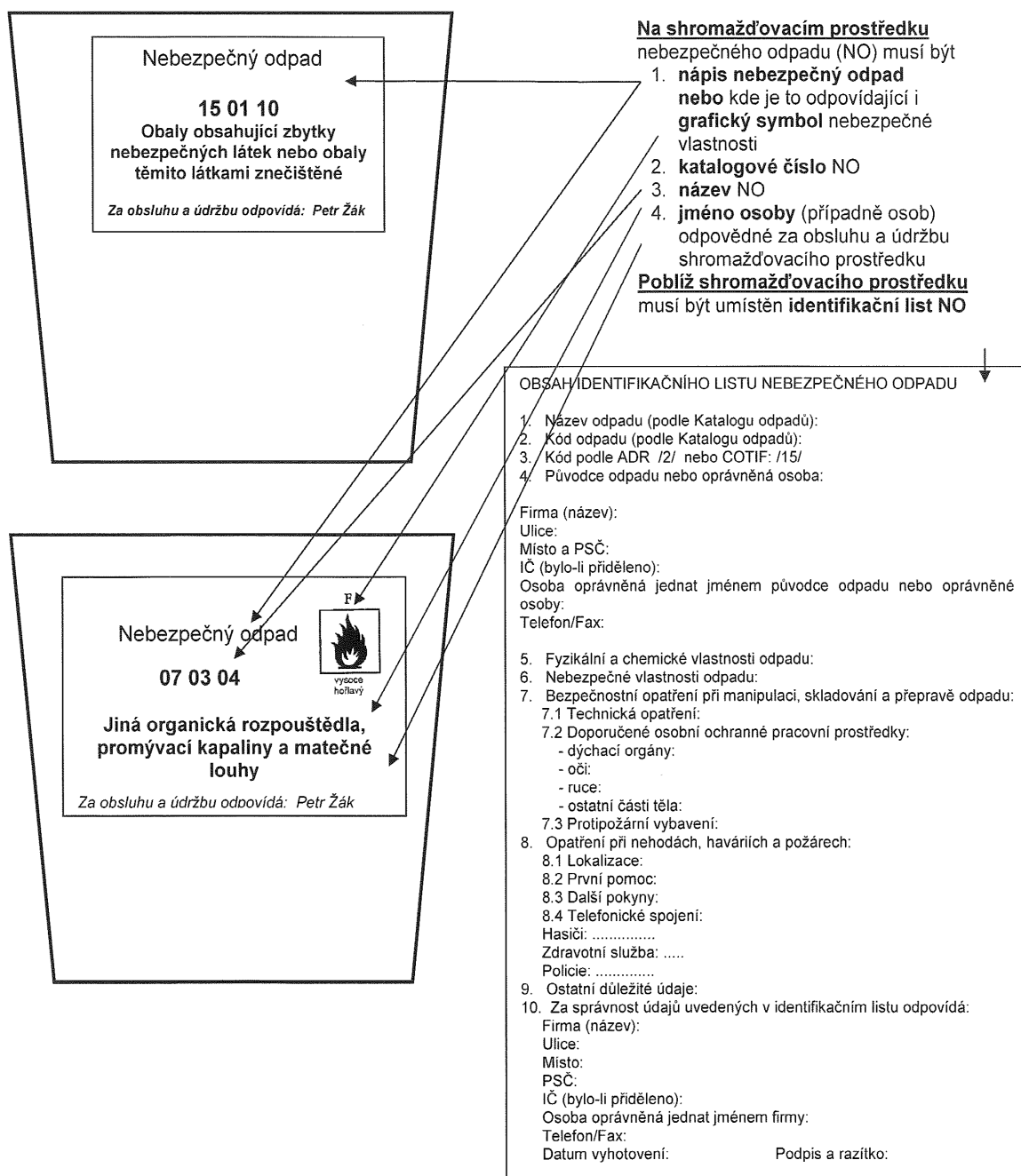
Shromažďovací prostředky odpadů musí splňovat tyto základní technické požadavky:

- a) odlišení shromažďovacích prostředků (tvarově, barevně nebo popisem) od prostředků nepoužívaných pro nakládání s odpady, nebo používaných pro jiné druhy odpadů,
- b) zajištění ochrany odpadů před povětrnostními vlivy,
- c) odolnost proti chemickým vlivům odpadů, pro které jsou určeny,
- d) zabezpečují, že odpad do nich umístěný je chráněn před nežádoucím znehodnocením, zneužitím, odcizením, smícháním s jinými druhy odpadů nebo únikem ohrožujícím zdraví lidí nebo životní prostředí,
- e) umožní svým provedením bezpečnost při obsluze a čištění a dezinfekci po svém vyprázdnění a požární bezpečnost.

V blízkosti shromažďovacího prostředku nebezpečného odpadu nebo shromažďovacího místa nebezpečného odpadu nebo na nich musí být umístěn identifikační list shromažďovaného odpadu. Na shromažďovacím prostředku nebezpečného odpadu musí být uvedeno katalogové číslo, název shromažďovaného nebezpečného odpadu, jméno a příjmení osoby odpovědné za obsluhu a údržbu shromažďovacího prostředku.

Shromazďovací nádoby ostatního odpadu musejí být označeny štítkem, který obsahuje název odpadu.

Schéma č. 6: Značení shromazďovacích prostředků nebezpečných odpadů a vybavení míst pro shromazďování

Zdroj: podniková dokumentace

8.1.3 Povinnosti při předávání odpadu

Zaměstnanec předávající odpad je povinen předem zjistit, zda osoba, které předává odpady, je k jejich převzetí podle zákona o odpadech oprávněna. Toto je splněno, pokud odběratel splňuje podmínky stanovené zákonem.

8.1.4 Evidence přepravy nebezpečného odpadu

Evidence přepravy je vedena v případech, kdy je nebezpečný odpad předáván dopravci, který jej dále předává do zařízení k využití nebo odstranění nebezpečného odpadu. Osoba odpovědná za nakládání s odpady, která zajišťuje předání nebezpečného odpadu dopravci zodpovídá za vyhotovení evidenčního listu pro přepravu nebezpečných odpadů (ELPNO). Dále zodpovídá za zaslání příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do 10-ti dnů od předání odpadu kopii ELPNO.

8.1.5 Vedení průběžné evidence odpadů

Průběžná evidence o produkci a způsobech nakládání s odpady je vedena za každou provozovnu a každý druh odpadu zvlášť v rozsahu stanoveném platnou legislativou pracovníky odpovědnými za nakládání s odpady. Průběžná evidence musí být vždy v termínu do 20. dne po ukončení kalendářního pololetí zaslána techniku bezpečnosti-OŽP.

8.1.6 Zpětný odběr některých výrobků

Zpětným odběrem se rozumí odebírání vybraných použitých výrobků povinnými osobami od spotřebitelů bez nároku na úplatu za účelem jejich využití nebo odstranění. Spotřebitelem se pro tyto účely rozumí každá fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje výrobky nebo služby za jiným účelem než pro podnikání s nimi (např. pro potřeby svých zaměstnanců apod.).

Povinnost zpětného odběru se vztahuje na minerální oleje a oleje ze živičných nerostů jiné než surové, přípravky jinde neuvedené ani nezahrnuté obsahující nejméně 70 % hmotnosti minerálních olejů nebo olejů ze živičných nerostů, jsou-li tyto oleje podstatnou složkou těchto přípravků, elektrické akumulátory, galvanické články a baterie, výbojky a zářivky, pneumatiky, elektrozařízení pocházející z domácností. Pokud společnost některé z uvedených výrobků nakupuje za jiným účelem než k podnikání, může se zapojit do systému zpětného odběru. V tomto případě vrácené výrobky nejsou považovány za odpad a nejsou vedeny v průběžné evidenci.

8.1.7 Uchovávaní záznamů

V následující tabulce je přehledně zpracována zodpovědnost za uchování a doba uložení dokumentů před skartací.

Tabulka č. 5: Uchovávaní záznamů – odpadové hospodářství

Název	Zodpovídá	Doba uložení dokumentu před skartací
Identifikační list nebezpečného odpadu	Technik bezpečnosti-OŽP	Po dobu platnosti
Evidenční list pro přepravu nebezpečného odpadu – ELPNO, dodací list, daňový doklad	Osoba odpovědná za nakládání s odpady	5 let
Základní popis odpadu	Technik bezpečnosti-OŽP	Po dobu platnosti
Průběžná evidence o produkci a nakládání s odpady	Technik bezpečnosti-OŽP	5 let
Roční hlášení o produkci a nakládání s odpady	Technik bezpečnosti-OŽP	5 let
Roční výkaz o odpadech (pro ČSÚ)	Technik bezpečnosti-OŽP	5 let
Roční výkaz o výdajích na ochranu životního prostředí	Technik bezpečnosti-OŽP	5 let

Zdroj: Podniková dokumentace

8.2 Ochrana ovzduší

8.2.1 Povinnosti zaměstnanců v oblasti ochrany ovzduší

Všichni zaměstnanci společnosti mají trvalou odpovědnost:

- za ochranu ovzduší před znečišťováním závadnými látkami,
- za předcházení znečišťování ovzduší.

Technik bezpečnosti-OŽP:

- metodicky řídí oblast ochrany ovzduší v podmínkách společnosti,
- spolupracuje při plnění legislativních povinností v oblasti ochrany ovzduší.

Vedoucí regionálních center a technici správy budov odpovídají:

- za provoz zařízení v souladu s požadavky ochrany ovzduší,
- za uvádění do provozu a provozování stacionárních zdrojů jen v souladu s podmínkami pro provoz těchto zdrojů,
- za vedení provozní evidence středních stacionárních zdrojů znečištění ovzduší
- za zajištění bezodkladného odstranění nebezpečných stavů ohrožujících kvalitu ovzduší v provozu stacionárních zdrojů a zajištění opatření k předcházení havárií,
- za zastavení nebo omezení provozu stacionárního zdroje nebo jeho části, došlo-li k poruše nebo havárií, která má za následek neplnění emisních limitů a nelze-li poruchu odstranit do 24 hodin a tento stav oznámit příslušnému orgánu ochrany ovzduší,
- za bezodkladné zastavení nebo omezení provozu stacionárního zdroje, jeho části nebo jiné činnosti při vážném nebo bezprostředním ohrožení zdraví z důvodu nadměrné koncentrace znečišťujících látek, za neprodlené informování inspekce životního prostředí a správních úřadů a plnění jejich pokynů ke sjednání nápravy,
- za oznámení zahájení provozu nového a oznámení podstatných změn v provozu stávajících zdrojů znečištění ovzduší a změn, které odůvodňují změnu výše poplatku bez zbytečného prodloužení techniku bezpečnosti-OŽP,
- za oznámení ukončení provozu zdroje znečištění ovzduší techniku bezpečnosti-OŽP,

- za provádění měření účinnosti spalování a množství vypouštěných látek a současného provedení kontroly spalinových cest malých zdrojů znečištění ovzduší (MZZO) spalujících plynná paliva (zemní plyn) nebo kapalná paliva (naftu nebo benzín) od výkonu 11 kW v četnosti 1 krát za 2 roky a za provádění kontroly spalinových cest spalovacích zdrojů v četnosti stanovené nařízením vlády č. 352/2002 Sb.,
- za oznámení provedení povinného měření účinnosti spalování a měření vypouštěných látek a kontroly spalinových cest MZZO vč. Výsledků do 30 dnů od data jejich uskutečnění obecnímu úřadu,
- za odstranění závad zjištěných při měření účinnosti spalování, množství vypouštěných látek a při kontrole stavu spalinových cest do 2 měsíců od jejich zjištění pokud nebude s obecním úřadem dohodnuto jinak,
- za provádění jednorázového měření emisí u středních zdrojů znečištění ovzduší (SZZO) po kolaudaci zdroje nebo po každém významném a trvalém zásahu do konstrukce či vybavení zdroje, který by mohl vést ke zvýšení emisí, a to do šesti měsíců od vzniku některé z uvedených změn,
- za oznámení termínu jednorázového měření emisí u SZZO České inspekci životního prostředí min. 14 dnů před zahájením měření,
- za zaslání kopie protokolu o měření účinnosti spalování, množství vypouštěných látek a s tím současně provedené kontroly spalinových cest MZZO a kopie jednorázového měření SZZO techniku bezpečnosti-OŽP do 1 měsíce od provedení měření,
- za zpracování souhrnné provozní evidence SZZO a zaslání do 15.2. následujícího roku příslušnému orgánu ochrany ovzduší,
- za výpočet poplatků středního stacionárního zdroje znečištění a oznámení do 15.2. následujícího roku příslušnému správci poplatku,
- za uchování dokumentů po dobu uvedenou v kapitole 7.2.2.

8.2.2 Uchová vání záznamů

V následující tabulce je přehledně zpracována zodpovědnost za uchování a doba uložení dokumentů v oblasti znečištění ovzduší.

Tabulka č. 6: Uchová vání záznamů – znečištění ovzduší

Název	Zodpovídá	Doba uložení dokumentu před skarta cí
Souhrnná provozní evidence středního zdroje znečištění ovzduší	Technik bezpečnosti-OŽP	5 let
Výpočet poplatků za znečišťování ovzduší	Technik bezpečnosti-OŽP	5 let
Provozní evidence středního zdroje znečištění ovzduší	Manager, Facility & Car Fleet	5 let
Protokol z měření účinnosti spalování, množství vypouštěných látek a kontroly spalinových cest MZZO	Manager, Facility & Car Fleet	2 roky
Protokol z jednorázového měření emisí SZZO	Technik bezpečnosti-OŽP	3 nebo 5 let (dle četnosti měření)
Protokol ze samostatné kontroly spalinových cest	Manager, Facility & Car Fleet	1 rok

Zdroj: Podniková dokumentace

8.3 Vodní hospodářství

8.3.1 Povinnosti zaměstnanců v oblasti vodního hospodářství

Všichni zaměstnanci společnosti mají trvalou odpovědnost:

- za ochranu vod před znehodnocováním závadnými látkami,
- za hospodárné a účelné využívání vod.

Technik bezpečnosti-OŽP:

- metodicky řídí oblast vodního hospodářství ve společnosti.

Technik správy budov odpovídá:

- za oznámení všech zdrojů vypouštěných odpadních vod (mimo vod ze sociálních zařízení vypouštěných do kanalizace na základě smlouvy s provozovatelem kanalizace) techniku bezpečnosti-OŽP,
- za oznámení plánovaných změn (uvedení do provozu, končení provozu, opravy apod.) v provozu zdrojů znečištění vod nebo zařízení pro omezování znečištění vypouštěných odpadních vod techniku bezpečnosti-OŽP,
- za oznámení typu a množství používaných a skladovaných vodám závadných látek techniku bezpečnosti-OŽP bez zbytečného prodlení,
- za aktuálnost a získání povolení k vypouštění odpadních vod (mimo splaškových vod) do kanalizace (pokud obsahují látky zvláště nebezpečné vodám) nebo povrchových vod,
- za bezpečný a nezávadný provoz zařízení ke snižování znečištění vypouštěných odpadních vod (lapoly, ČOV,...) v souladu s podmínkami rozhodnutí nebo jinými pokyny pro provoz zařízení,
- za provádění odběrů a analýzy vzorků předčištěných odpadních vod akreditovanou laboratoří v souladu s rozhodnutím o povolení k provozu vodního díla a předání výsledků techniku bezpečnosti-OŽP,
- za kontrolu plnění limitů znečištění vypouštěných odpadních vod,
- za stanovení eventuelních opatření proti vniknutí závadných látek do povrchových a podzemních vod a nežádoucímu vniknutí do kanalizace,
- za aktuálnost smluv na odběr pitné vody a vypouštění odpadních vod,
- za plnění ostatních požadavků vyplývajících z rozhodnutí vodoprávních úřadů,
- za provádění kontroly skladů látek závadných vodám s četností nejméně jedenkrát za 6 měsíců.

8.4 Nebezpečné chemické látky a přípravky

8.4.1 Povinnosti zaměstnanců v oblasti chemických látek a přípravků

Všichni pracovníci společnosti mají trvalou odpovědnost:

- za odpovídající ochranu zdraví člověka a životního prostředí při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky (NCHLP) s ohledem na jejich nebezpečné vlastnosti dané výstražnými symboly nebezpečnosti a větami označujícími specifickou rizikovost (R-věty),
- za dodržování pokynů pro bezpečné nakládání s CHLP a NCHLP (S-věty).

Všichni vedoucí pracovníci odpovídají:

- za zajištění bezpečnostních listů při nákupu NCHLP,
- za prokazatelné seznámení zaměstnanců s písemnými pravidly o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s NCHLP klasifikovanými jako vysoce toxické, toxické, žíravé nebo karcinogenní označené R-větou 45 nebo 49, mutagenní označené R-větou 46 a toxické pro reprodukci označené R-větou 60 nebo 61, kteří s těmito látkami nakládají a za uložení těchto pokynů na dostupném a jasně viditelném místě na pracovišti,
- za oznámení pracovišť, kde se nakládá a pracovišť, kde se zamýšlí nové nakládání s NCHLP uvedenými v předchozím odstavci bez zbytečného prodloužení techniku bezpečnosti-OŽP.

Technik bezpečnosti-OŽP:

- metodicky řídí nakládání s NCHLP ve společnosti
- odpovídá za zpracování písemných pravidel o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s NCHLP klasifikovanými jako vysoce toxické, toxické, žíravé nebo karcinogenní označené R-větou 45 nebo 49, mutagenní označené R-větou 46 a toxické pro reprodukci označené R-větou 60 nebo 61 a jejich projednání s příslušnou Krajskou hygienickou stanicí,
- provádí školení o nakládání s NCHLP, pokud je požádán vedoucím pracovníkem.

8.5 Ochrana přírody a krajiny

8.5.1 Povinnosti zaměstnanců v oblasti ochrany přírody a krajiny

Všichni vedoucí zaměstnanci odpovídají:

- za dodržování základních zásad ochrany přírody a krajiny, týkajících se zejména kácení případně ořezů dřevin rostoucích mimo les,
- za písemné oznámení předpokládaného kácení dřevin v souvislosti s výkonem oprávnění podle zvláštních předpisů (zák. 458/2000 Sb., §68) nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody.

Technik bezpečnosti-OŽP:

- metodicky řídí oblast ochrany krajiny a přírody v podmínkách společnosti.

8.6 Environmentální cíle RWE pro období 2010 – 2013

V roce 2010 si společnost vytyčila 19 cílů z oblasti ochrany životního prostředí. Většina z nich se týká ochrany vod a půd před kontaminací a zlepšování v oblasti odpadového hospodářství. Zaměřila se i na snižování množství emisí, především z menších spalovacích zdrojů. Dále hodlá mapovat umístění objektů ve vztahu k možnosti záplav a případným opatřením.

Tabulka č. 7: Cíle v oblasti ochrany životního prostředí

Cíl	Úkol	Termín	Postup	Zodpovědné oddělení
Redukce množství odpadů	Optimalizace nakládání s odpady	31. 12. 2010	Monitoring odpadového hospodářství pro všechny objekty, které společnost spravuje	Odbor bezpečnosti a životního prostředí
Ochrana proti záplavám	Monitoring objektů vyskytujících se v záplavovém území	31. 12. 2010	Provéřit všechny objekty, které společnost spravuje, zda se nacházejí v	Odbor bezpečnosti a životního prostředí

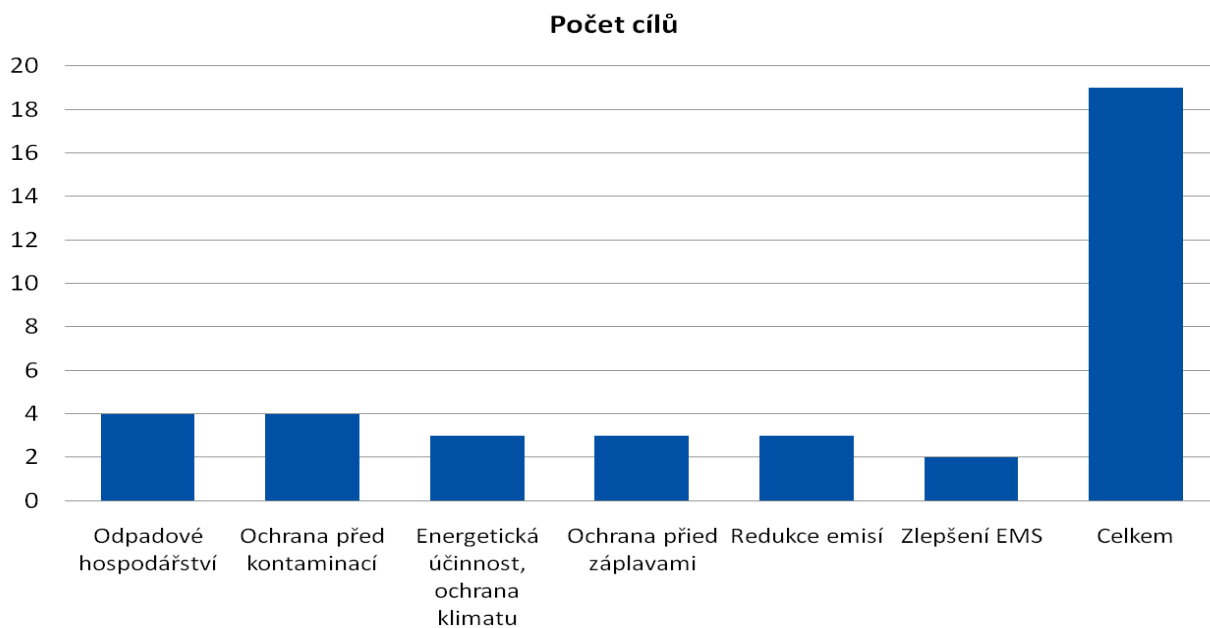
			záplavových územích	
Ochrana zdrojů	Úspora energií	31. 12. 2013	Realizace nápravných opatření z energetických auditů (zateplení objektů, výměna oken, výměna stávajících spotřebičů za úsporné)	Facility & Car fleet, oblast Sever
Vyšší míra separace odpadů	Zvýšení využití odpadu	31. 12. 2013	Důkladná separace vytříditelných složek odpadu, optimalizace počtu nádob ve vybraných lokalitách	Facility & Car fleet, oblast Sever
Ochrana vod před znečištěním	Výměna odorizační stanice	31. 12. 2011	Modernizace odorizační stanice PRS Bukovany	Provozní oblast Hodonín
Ochrana proti záplavám	Monitoring objektů vyskytujících se v záplavovém území	31. 12. 2010	Provéřit všechny objekty, které společnost spravuje, zda se nachází v záplavových územích	Odbor bezpečnosti a životního prostředí
Ochrana před kontaminací, ochrana biodiverzity	Používání méně nebezpečných látek	31. 12. 2012	Výměna nebezpečných náplní do topných systémů ve všech RS za náplně méně nebezpečné (fiterm)	KC Brno
Redukce množství emisí	Kontrola technické úrovně všech plynových kotlů v RS	31. 12. 2010	Byla navržena výměna plynových kotlů v RS na základě vyhodnocení technické úrovně	Odbor bezpečnosti a životního prostředí
Redukce množství odpadů	Optimalizace nakládání s odpady	31. 12. 2010	Monitoring odpadového hospodářství pro všechny objekty, které společnost spravuje	Odbor bezpečnosti a životního prostředí
Ochrana proti záplavám	Monitoring objektů vyskytujících se v záplavovém území	31. 12. 2010	Provéřit, zda se objekty správě společnosti nenacházejí v záplavových územích	Odbor bezpečnosti a životního prostředí
Ochrana vod před znečištěním	Používání ochranných obalů	31. 12. 2012	Zavedení používání ochranných sudů při převozu odorantu z důvodu zvýšení bezpečnosti	Provozní oblast Pardubice

Vyšší míra separace odpadů	Zvýšení využití odpadu	31. 12. 2013	Důkladná separace vyřaditelných složek odpadu, optimalizace počtu nádob ve vybraných lokalitách	Provozní oblast Pardubice
Redukce emisí	Kontrola technické úrovně všech plynových kotlů v RS	31. 12. 2010	Byla navržena výměna plynových kotlů v RS na základě vyhodnocení technické úrovně	KC Hradec Králové
Zlepšení systému environmentálního managementu	Zlepšení designu nové CNG stanice založeného na technickém hodnocení a na zkušenostech	31. 12. 2010	Úprava technické dokumentace a šablon pro nové investice	Úsek technologie
Ochrana klimatu a energetická účinnost	Obměna zdrojů tepla, používání nových technologií	31. 12. 2010	Selekce vhodných technologií podle poměru cena/výkon	AO, AD
Redukce emisí	Nákup nízkoemisní a nízkohlukové technologie	31. 12. 2010	Není specifikován	Operační tým UGS
Ochrana a znečištění vod	Snížení rizika kontaminace vod	31. 12. 2010	Vybavit PZP sanačními prostředky (sorbenty, atd.), konzultace s odbornou firmou	Operační tým UGS
Zlepšení EMS	E-learningový kurz; vylepšení environmentálního SW (Envis II)	31. 12. 2010	Nový e-learningový EMS kurz; Update SW	AO – HR (ArGUS); Asset RWE TGN
Ochrana a znečištění půd, sanace	Zlepšení havarijního systému	31. 12. 2011	Zavedení nového havarijního systému pro skladování plynu	Operační tým UGS

Zdroj: Podniková dokumentace

V následujícím grafu jsou shrnuty počty cílů společnosti do skupin dle konkrétního zaměření na příslušné oblasti ochrany životního prostředí.

Graf č. 5: Shrnutí počtu cílů za skupinu RWE

Zdroj: podniková dokumentace

9 ZÁVĚRY A NÁVRHY OPATŘENÍ

V předchozích kapitolách byla provedena analýza problému bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ochrany životního prostředí ve společnostech skupiny RWE v ČR prostřednictvím podrobného prozkoumání situace a posouzení skutečného chování a přístupu organizace.

9.1 Závěry a návrhy opatření v oblasti BOZP

Dle zdokumentovaných zásad organizace v letech 2009 a 2010 v přístupu k bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci **společnost dostatečně zajišťuje plnění požadavků vyplývajících z právních a jiných předpisů v oblasti BOZP.**

Společnost se snaží dosahovat co možná nejvyšší úrovně BOZP a nezůstává pouze u plnění povinností, vyplývajících s právní legislativy. Vychází z předpokladu, že téměř 96 % úrazů je způsobeno chováním a pouze 4 % technickým stavem. Snaží se odhalit nebezpečná jednání a nebezpečné stavy dříve, než se stanou příčinnou úrazu a přijmout včas preventivní opatření. Na základě zjištění nejčastějších nebezpečných jednání zavádí programy vedoucí ke změně chování.

Organizace se podrobným vyšetřováním nehod a skoronehod a zjišťováním příčin vzniku nežádoucích situací, snaží poučit z vlastních chyb a zabránit jejich opakování. Správný přístup společnosti je zřejmý i z provedené analýzy úrazovosti prostřednictvím vybraných ukazatelů. **Výsledky průzkumu úrazovosti byly porovnány s výsledky celorepublikovými. Společnost RWE v ČR dosahuje vysoce nadprůměrných výsledků. Hlavním důkazem správného přístupu k BOZP je nulová smrtelná úrazovost v letech 2008 a 2009. Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností je v roce 2008 poloviční než průměr v naší republice a v roce 2009 dokonce třetinová.**

V oblasti BOZP nejsou navržena žádná opatření. Společnost by mohla být ve svém přístupu a výsledcích příkladem pro ostatní organizace v naší republice.

Do svých strategických cílů skupina RWE zařadila závazek pro rok 2012, že nedojde k žádnému smrtelnému úrazu, že výrazně sníží úrazovost, zlepší stav úrazovosti dodavatelů a že každý zaměstnanec půjde domů tak zdraví, jako ráno přišel.

9.2 Závěry a návrhy opatření v oblasti ochrany životního prostředí

Z hlediska životního prostředí je zřejmé, že každý podnik ovlivňuje svou existencí vnější i své vnitřní prostředí. Skupina RWE se svým přístupem snaží přispívat ke snížení negativních vlivů na životní prostředí, vznikajících při výkonu její podnikatelské činnosti. Zaměřuje se na preventivní strategii ochrany životního prostředí, kdy se prostřednictvím jasně stanovených povinností a odpovědností jednotlivých zaměstnanců snaží najít a odstranit příčiny vzniku vlivu, který životnímu prostředí způsobuje změny. Při této činnosti vychází i z předpokladu, že prevence je mnohem levnější a účinnější než škody napravovat či snášet jejich následky.

Strategii prevence podnik aplikuje integrálně. Snaží se zamezit tomu, že vznik jednoho odpadního toku by vyvolal vznik dalšího, z hlediska vlivu na životní prostředí ještě horšího.

Z pohledu dodržování legislativních požadavků, byly shledány postupy společnosti v souladu se souvisejícími právními normami.

Přístup je hodnocen jako aktivní, nikoliv však proaktivní. Společnost sice rychle akceptuje nové trendy a změny právních norem, avšak sama v zásadě nepřichází s novými nápady a iniciativami. Prostřednictvím organizace práce a vzděláváním všech svých zaměstnanců stále méně zatěžuje bezprostřední i širší okolí.

Společnost nemá zaveden systém EMAS. Zavedení systému by bylo velice vhodné a to převážně z důvodu zlepšení environmentálního profilu podniku. Společnost je na takové úrovni, že zavedení systému EMAS v současné době by bylo reálné a pro

společnost minimálně zatěžující a to jak z ekonomického, časového, tak i personálního hlediska.

Navrhovaný postup zavedení systému EMAS ve společnosti RWE

a) Environmentální přezkum

Organizace musí provést environmentální přezkum nebo také úvodní environmentální přezkoumání, což je podobná analýza environmentálních problémů vztahujících se ke konkrétním výrobním činnostem v konkrétním místě nebo v podnikatelském subjektu. Poskytuje spolehlivý základ pro definování cílů a cílových hodnot, stejně jako programů environmentálního řízení. Přezkoumání musí obsahovat:

- identifikaci právních a jiných předpisů z oblasti životního prostředí, které se vztahují k činnostem, výrobkům a službám organizace a které se organizace zavázala plnit vůči státu, samosprávě, sdružením, zainteresovaným subjektům, veřejnosti aj.,
- prozkoumání všech stávajících technik, postupů a činností vztahujících se k environmentálnímu řízení,
- identifikaci všech přímých a nepřímých environmentálních aspektů, které plynou z činností, výrobků a služeb organizace a které mají významný dopad na životní prostředí, a sestavení registru aspektů,
- nastavení kritérií pro hodnocení významnosti environmentálních aspektů činností, výrobků a služeb,
- hodnocení zpětné vazby, tzn. hodnocení výsledků šetření mimořádných událostí (či havárií), ke kterým v minulosti došlo, případně vypořádání stížností okolních obyvatel na činnost organizace.

b) Environmentální politika

Organizace musí prezentovat závazky v oblasti životního prostředí prostřednictvím environmentální politiky (politiky životního prostředí). Environmentální politika je stručný (většinou jednostránkový) dokument, který musí:

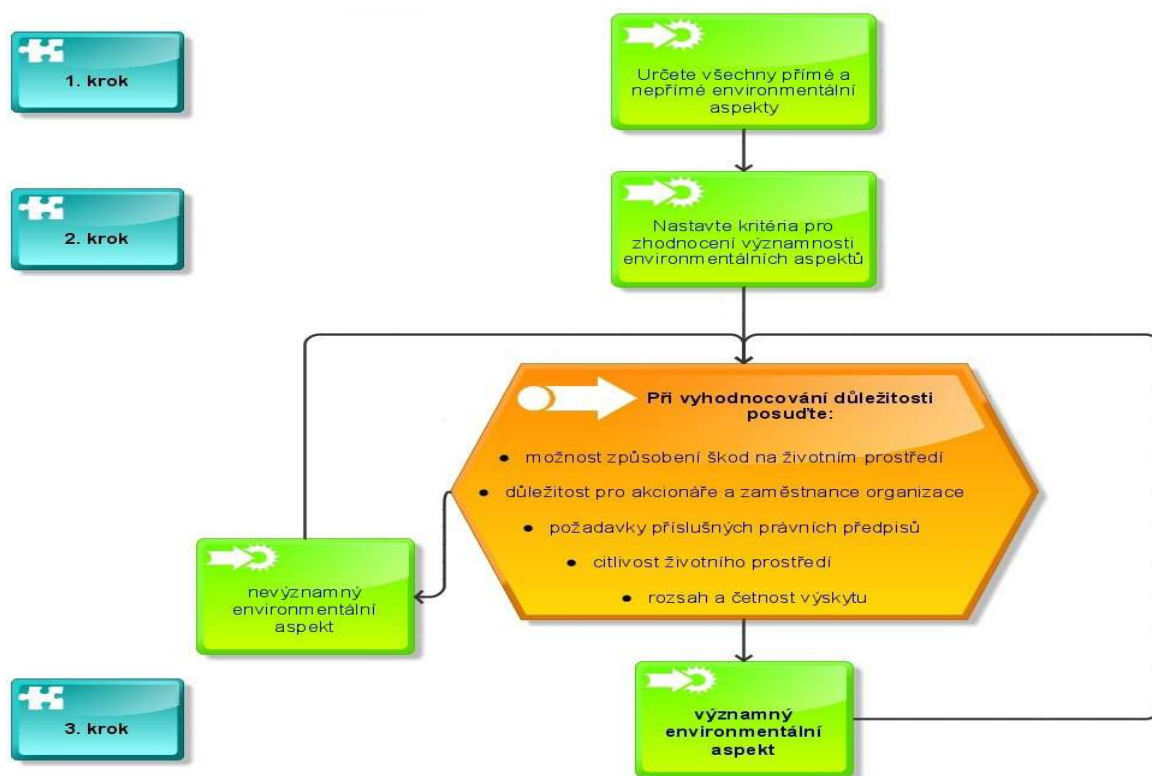
- být vhodný, pokud jde o charakter, rozsah a dopady činností, výrobků a služeb na životní prostředí,
- obsahovat závazek neustálého zlepšování (nad rámec zákonných požadavků),
- obsahovat závazek dodržovat příslušné požadavky vyplývající z právních předpisů,
- být základním rámcem pro stanovení environmentálních cílů,
- být podepsán představitelem nejvyššího vedení,
- být dokumentován, zaveden a dodržován,
- být představen všem osobám, které pro organizaci pracují,
- být přístupný veřejnosti.

c) **Environmentální aspekty**

Environmentální aspekt je prvek činností, výrobků nebo služeb organizace, který může ovlivňovat životní prostředí. Dopad je pak výsledkem působení aspektu. Je-li dopad negativní /pozitivní či významný/nevýznamný, potom je i aspekt posuzován stejným způsobem. Organizace musí zvážit všechny přímé i nepřímé aspekty. Přímé i nepřímé environmentální aspekty jsou součástí celého procesu řízení, tzn. že organizace musí vytvořit, zavést a udržovat postup pro identifikaci, vyhodnocování a úpravu environmentálních aspektů.

Postup identifikace významných environmentálních aspektů může být shrnut takto:

Schéma č. 7: Postup identifikace významných environmentálních aspektů

Zdroj: www.cenia.cz ze dne 10.3.2011

- krok 1 – identifikace všech environmentálních aspektů,
- krok 2 – nastavení kritérií pro hodnocení významnosti environmentálních aspektů, zde je nutné zohlednit:
 - informace o stavu životního prostředí k určení činností, výrobků a služeb organizace, které mohou mít dopad na životní prostředí,
 - stávající data organizace o materiálových a energetických vstupech, vypouštění kapalných odpadů, odpadech a emisích s ohledem na rizika s tím spojená,
 - názory a stanoviska zainteresovaných stran,
 - environmentální aktivity, které jsou organizací regulovány,
 - zadávání veřejných zakázek,
 - design, vývoj, výrobu, distribuci, servis, použití, opakované použití, recyklaci a likvidaci výrobků organizace,

- činnosti organizace s nejvyššími environmentálními náklady a přínosy.
- Krok 3 – určení významných environmentálních aspektů na základě stanovených kritérií. Kritéria musí být komplexní, umožňovat nezávislou kontrolu a musí být přístupná veřejnosti.

Univerzální metodika pro vyhodnocování environmentálních aspektů neexistuje, ale v nařízení (příloha č. 3) je uveden přehled činností, z nichž mohou vznikat přímé environmentální aspekty a oblasti, z nichž mohou vyplynout nepřímé environmentální aspekty. Uvedené činnosti je možné externě konzultovat, či je přímo zadat odborníkům. Existují jednoduché a originální metody hodnocení významných environmentálních aspektů činností podniku. Dobrým návodem je také doporučení Komise 2001/680/ES (příloha č. 4).

d) Právní předpisy v oblasti životního prostředí

Organizace, která se rozhodne pro zavedení EMAS se zaváže k neustálému zlepšování. To zahrnuje mj. přípravu na přijetí přísnějších norem a plnění požadavků nad rámec zákona. Organizace musí být schopná prokázat, že nad rámec zákona plní právní předpisy a požadavky z oblasti životního prostředí, ke kterým se zavázala.

e) Environmentální cíle, cílové hodnoty a programy

Environmentální cíle organizace stanovuje na základě environmentálních aspektů, environmentální politiky, právních a jiných požadavků, možností organizace, názorů zainteresovaných stran atd. Ke každému cíli musí být přiřazena cílová hodnota.

Cíle a cílové hodnoty mají být:

- odrazem environmentálních aspektů,
- formulovány jednoduše a jasně,
- kvantifikovatelné s jasně stanovenými termíny plnění,
- realistické,

- představeny všem zaměstnancům organizace.

Cíle a cílové hodnoty je nutné pravidelně aktualizovat a informovat o nich všechny zúčastněné strany.

Přímou souvislost se stanovenými cíli a stanovenými cílovými hodnotami mají environmentální programy, které jsou prostředkem pro dosažení cílů a cílových hodnot. Programy jsou komplexním pracovním plánem, který převádí politiku životního prostředí organizace do každodenní praxe. Jejich součástí je stanovení odpovědností za dosažení cílů, včetně harmonogramu a vymezení prostředků k jejich dosažení. Program je tedy hnacím motorem neustálého zlepšování.

Nezbytnou zpětnou vazbu pro stanovování environmentálních cílů, cílových hodnot a programů poskytuje pravidelné monitorování a měření klíčových charakteristik provozu. Kvalitní monitoring umožňuje naplnit nejen legislativní požadavky, ale i stanovené cíle a programy. Výstupy z monitoringu jsou podkladem pro pravidelné hodnocení dodržování příslušných požadavků vyplývajících z právních předpisů. Organizace je povinná vést dokumentaci o výsledcích pravidelných hodnocení.

f) Interní komunikace a zapojení zaměstnanců

V oblasti komunikace klade EMAS na organizace vysoké nároky. Organizace je povinná informovat zaměstnance o zavádění systému environmentálního řízení, změnách a o dosažených výsledcích a zároveň musí zaměstnancům umožnit vyjádřit své podněty či připomínky k zavedenému systému. Ideálním způsobem pro sběr podnětů od zaměstnanců může být např. zřízení elektronické schránky. Dalším z požadavků EMAS je zapojení zaměstnanců do systému neustálého zlepšování. Mali by se aktivně podílet na úvodním environmentálním přezkoumání, na definování a naplňování environmentální politiky, cílů a programů. Vhodnou formou účasti zaměstnanců na neustálém zlepšování je např. předkládání inovativních návrhů a spolupráce při jejich zavádění do praxe prostřednictvím environmentálních výborů, pracovních skupin nebo skupinové projektové práce.

Organizace musí být schopná komunikaci se zaměstnanci a aktivní účast zaměstnanců na systému řízení doložit.

g) Vztah k ostatním zainteresovaným stranám

EMAS klade v oblasti externí komunikace vyšší nároky než ISO 14001. Povinnost vést otevřený dialog o zavedeném systému environmentálního řízení má organizace také vůči dodavatelům, zákazníkům, veřejnosti a ostatním zainteresovaným stranám. I tyto subjekty musí být vhodnou formou seznámeny s environmentální politikou, s významnými environmentálními aspekty a s možnými skutečnými nebo potencionálními dopady činností organizace na životní prostředí. Na vyžádání musí organizace poskytnout ověřovateli dokumenty prokazující vedení otevřeného dialogu se zákazníky, úřady, tiskem, profesními organizacemi a dalšími subjekty. Jedná se v podstatě o všechny zainteresované subjekty, které mají zájem na environmentálních dopadech činností, výrobků a služeb organizací.

h) Dokumentace EMAS

Dokumentace je hlavním průkazným materiálem o zavedení systému environmentálního řízení a představuje „interní paměť“ organizace. Je možné ji využít k prokázání, že operace a postupy byly provedeny dle příslušných požadavků. Dokumentace zároveň slouží jako metodika k zajištění jednotlivých postupů v rámci systému řízení.

Dokumentace EMAS zahrnuje:

- environmentální politiku,
- registr environmentálních aspektů,
- environmentální cíle a cílové hodnoty,
- program environmentálního řízení,
- popis odpovědností a pravomocí v rámci systému,
- pracovní pokyny a postupy, které popisují oblasti obsažené v systému environmentálního řízení a v environmentálním programu,

- dokumenty, včetně záznamů, které organizace určí jako nezbytné k zajištění účinného plánování, fungování a kontroly procesů, které se vztahují k významným environmentálním aspektům.

Aby dokumentace EMAS plnila své funkce, musí být efektivně řízena. Pro řízení dokumentace musí být vytvořené, zavedené a pravidelně aktualizované pracovní postupy. Stanovené postupy jsou vytvořené zejména pro:

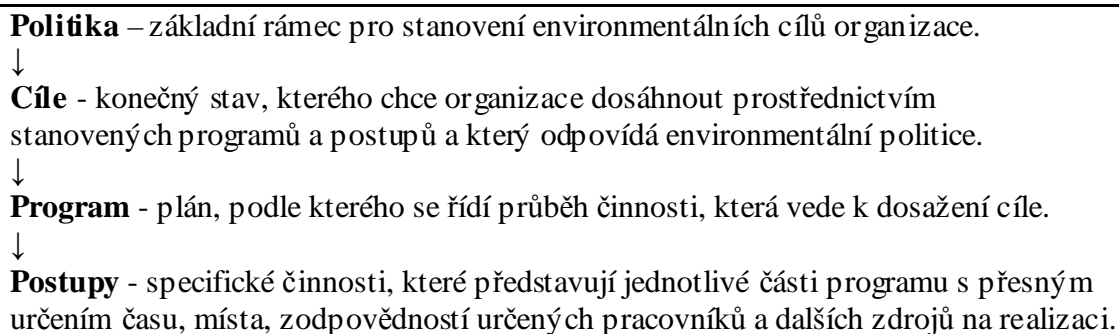
- schvalování dokumentů z hlediska jejich vhodnosti před jejich vydáním,
- přezkoumání dokumentů, popřípadě jejich aktualizaci a opětovné schválení,
- zajištění identifikace změn a aktuálního stavu revize dokumentů,
- zajištění toho, aby v místech používání byly k dispozici aktuální verze platných dokumentů,
- zajištění toho, aby dokumenty byly čitelné a snadno identifikovatelné,
- zajištění toho, aby externí dokumenty, které organizace určí jako nezbytné k plánování a fungování systému environmentálního řízení, byly označeny a jejich distribuce řízena,
- zabránění neúmyslnému použití neplatných dokumentů a jejich vhodného označení, pokud se z nějakého důvodu nadále uchovávají.

U velkých podniků, jako je společnost RWE by měla být dokumentace dobře organizovaná, v dostatečném rozsahu a pokud možno uchovávaná elektronicky. Uchovávání dokumentů v písemné podobě umožňuje zpětné sledování vývoje a událostí v rámci zavedeného systému řízení.

i) Řízení provozu

Řízení provozu představuje soubor konkrétních postupů, které podnik dodržuje s cílem chránit životní prostředí. Jedná se o stěžejní část systému environmentálního řízení, kdy organizace určí postupy, které vedou k naplnění programů a přispějí k dosažení cílů environmentální politiky organizace dle následujícího schématu:

Schéma č. 8: Postupy řízení provozu

Zdroj: www.cenia.cz ze dne 9.3.2011

j) Přípravenost na mimořádné události a reakce na ně

Velké havárie a nehody mohou způsobit poškození životního prostředí, zdraví lidí a škody na majetku. Je proto velmi důležité přijmout všechna nezbytná preventivní opatření např. prostřednictvím vytvoření programu prevence mimořádných událostí, který vychází z:

- identifikace potenciálních havarijních situací a mimořádných stavů,
- omezení rizika (separace nebezpečného odpadu, protiskluzová úprava podlah, atp.),
- havarijních plánů a postupů při mimořádných situacích,
- pravidelného testování správného fungování plánů a postupů (např. cvičné požární poplachy),
- poučení se z předchozích mimořádných událostí a havárií (zpětná vazba).

Zhodnocení zpětné vazby, tzn. hodnocení výsledků šetření havárií, ke kterým v minulosti došlo, případně vypořádání stížností okolních obyvatel na činnost podniku, je jedním z významných ukazatelů, že organizace naplňuje požadavek otevřené komunikace s veřejností a dalšími zainteresovanými stranami a že splňuje závazek neustálého zlepšování.

k) Neshody, nápravná a preventivní opatření

Při zavádění systému EMAS je nutné počítat s tím, že žádný systém řízení není dokonalý. Realita neodpovídá vždy programu či požadavkům EMAS. Efektivním nástrojem pro odstranění neshod jsou nápravná opatření – rychlé a adekvátní řešení vzniklého problému.

Každý podnik musí vést záznamy o nehodách a haváriích, které se staly, jejich příčinách a nápravných opatřeních, která byla přijata. Na základě této dokumentace je vhodné vypracovat plán preventivních opatření, která povedou k odstranění příčiny neshody ještě před jejím vznikem.

l) Řízení záznamů EMAS

Řízení záznamů souží nejen pro potřeby samotné organizace, ale je také jedním z účinných nástrojů, díky kterým lze prokázat dodržení právních požadavků. Organizace má mít stanovena pravidla (postupy) pro identifikaci, uložení, ochranu, vyhledávání, stanovení doby uchování a případně pro skartaci záznamů. Ideálním způsobem, jak záznamy řídit, je upravit uvedená pravidla v interní dokumentaci.

m) Interní audit

Interní audit je systematický, rutinní a zdokumentovaný úkon, jež by měla provádět osoba, která je nezávislá na kontrolované činnosti a má schopnost kritického pohledu na fungování systému environmentálního řízení v podniku. U interního auditu platí, že čím pečlivěji je proveden, tím lépe je podnik připraven na ověření akreditovaným ověřovatelem.

n) Přezkum vedením organizace

V organizacích se zavedeným systémem environmentálního řízení musí nejméně jednou ročně proběhnout setkání vedení, na které jsou projednány otázky související se zavedeným systémem. Výstupem přezkoumání je rozhodnutí a činnosti, které souvisejí s možnými změnami v environmentálním řízení v souladu s neustálým zlepšováním. Přezkoumání vedením musí být dokumentováno, např. formou písemné zprávy či zápisu.

o) Informování o vlivu činnosti organizace na životní prostředí (environmentální prohlášení)

Environmentální prohlášení je zpráva, jejímž hlavním cílem je poskytnout veřejnosti a dalším zainteresovaným stranám informace o vlivu činností organizace na životní prostředí. Jeho kvalitní příprava je základem pro zvýšení efektivity. Příklad environmentálního prohlášení registrované organizace je uveden v příloze č. 5.

Prohlášení je určeno především subjektům, které se zajímají o environmentální výkonnost podniku např. zákazníkům, zaměstnancům, finančním institucím, médiím, úřadům, konkurenci... Musí být zveřejněno a na vyžádání poskytnuto komukoliv.

Proces úspěšného zavedení systému environmentálního řízení podle EMAS (spolehlivým kontrolním mechanismem mohou být provedené interní audity) je ukončen ověřením. **Ověření je posouzení shody, které provádí nezávislý externí subjekt, neboli akreditovaný ověřovatel** z České republiky nebo ze zahraničí. Organizace, která zavedla systém EMAS, požádá ověřovatele o ověření systému, tzn. o kontrolu, zda systém funguje tak, jak je popsán v environmentálním prohlášení, a zda je organizace schopná prokázat, že nad rámec zákona plní požadavky z oblasti životního prostředí, ke kterým se zavázala. V ČR jsou environmentální ověřovatelé akreditováni Českým institutem pro akreditaci, o.p.s., který zároveň dohlíží na jejich činnost. V rámci zavedeného systému environmentálního managementu v organizaci akreditovaný ověřovatel:

- provede přezkoumání dokumentace EMAS (obvykle se uskuteční ještě před návštěvou na místě),
- navštíví organizaci a zkonzultuje se zaměstnanci zavedený systém environmentálního řízení,
- vypracuje zprávu z ověření,
- vyjádří se k návrhům vedení organizace na řešení problémů a nesouladů uvedených ve zprávě z ověření, kterou zpracovává.

V průběhu ověřování nebo při kontrole environmentálního prohlášení může ověřovatel odhalit drobné či závažnější nedostatky, které musí uvést ve zprávě z ověření. V případě

výskytu závažných nedostatků (tzv. neshod) musí organizace, po dohodě s ověřovatelem, uvést všechny nedostatky do souladu s požadavky EMAS ještě před konečným ověřením. Řešení drobných nedostatků je na dohodě organizace s ověřovatelem, zda je organizace vyřeší ještě před konečným ověřením, nebo zda budou námětem na zlepšení do dalších měsíců či let.

Po úspěšném ověřením ověřovatel vydá prohlášení o činnosti environmentálního ověřovatele (příloha č. 6), které organizace přiloží k žádosti o registraci v programu EMAS.

10 SEZNAM LITERATURY

Herčík, M. a kol., Legislativa a ochrana životního prostředí, VŠB – technická univerzita Ostrava, 2008, ISBN 978-80-248-1837-5

Remtová, K., Strategie podniku v péči o životní prostředí, Nakladatelství Oeconomica, 2006, ISBN 80-245-1086-3

Říha, M., Chaloupka, P., Ochrana životního prostředí, Praha: Námořní akademie České republiky, 2007, ISBN 978-80-87103-02-9

**SYNEK, M. a kol., Podniková ekonomika, Praha C.H. Beck, 2006,
ISBN 80-7079-892-0**

Šalamoun, P., Národní příručka: systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2003, ISBN 80-86552-61-6

Veber, J., Pincová E., Management bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, Praha: Professional Publishing, 2008, ISBN 978-80-86946-46-7

http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/clanky/statistika_pu/pu2009.vypu.html ze dne 14.3.2011

<http://www.cenia.cz> ze dne 10.3.2011

<http://www.rect.muni.cz/Pravo/kapitola9.htm> ze dne 26.2.2011

11 SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, SCHÉMAT A PŘÍLOH

11.1 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti v letech 2008 a 2009 v RWE v ČR	73
Tabulka č. 2: Hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti v letech 2008 a 2009 v České Republice	74
Tabulka č. 3: Porovnání ukazatelů úrazovosti v roce 2008 v České republice a RWE v ČR	74
Tabulka č. 4: Porovnání ukazatelů úrazovosti v roce 2009 v České republice a RWE v ČR	75
Tabulka č. 5: Uchovávání záznamů – odpadové hospodářství	81
Tabulka č. 6: Uchovávání záznamů – znečištění ovzduší	84
Tabulka č. 7: Cíle v oblasti ochrany životního prostředí	88

11.2 Seznam grafů

Graf č. 1: Pracovní úrazy v České republice	69
Graf č. 2: Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností	70
Graf č. 3: Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	71
Graf č. 4: Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	71
Graf č. 5: Shrnutí počtu cílů za skupinu RWE	90

11.3 Seznam schémat

Schéma č. 1: Základní prvky systému řízení BOZP	25
Schéma č. 2: Analýza stromu poruch	32
Schéma č. 3: Vliv environmentálních aspektů za životní prostředí	47
Schéma č. 4: Organizační schéma RWE v ČR	49
Schéma č. 5: Obecné schéma nehody a přístup k vyšetření	68
Schéma č. 6: Značení shromažďovacích prostředků nebezpečných odpadů a vybavení míst pro shromažďování	79
Schéma č. 7: Postup identifikace významných environmentálních aspektů	95
Schéma č. 8: Postupy řízení provozu	100

11.4 Seznam příloh

Příloha č. 1: Záznam o informování externí organizace se zajištěním BOZP na pracovišti
Příloha č. 2: Formulář - Kniha úrazů
Příloha č. 3: Přehled činností a oblastí – environmentální aspekty
Příloha č. 4: Doporučení komise Evropských společenství
Příloha č. 5: Environmentální prohlášení
Příloha č. 6: Prohlášení o činnostech environmentálního ověřovatele
Příloha č. 7: Seznam zkratk a definice základních pojmů

12 PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Záznam o informování externí organizace

ZÁZNAM O INFORMOVÁNÍ EXTERNÍ ORGANIZACE SE ZAJIŠTĚNÍM BOZP NA PRACOVIŠTI

EXTERNÍ ORGANIZACE	
Obchodní název (firma):	
Sídlo firmy (adresa):	
Jméno a příjmení příslušného vedoucího zaměstnance externí organizace *):	
*) Příslušný vedoucí zaměstnanec externí organizace stvrzuje svým podpisem, že byl informován o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, informacích a pokynech k zajištění BOZP týkající se výkonu práce a pracoviště. Výše uvedený zaměstnanec externí organizace prohlašuje, že zajistí prokazatelné seznámení všech svých zaměstnanců a osob, které se budou zdržovat s jeho vědomím na pracovišti, s níže uvedeným.	

ZAMĚSTNANEC	
Seznámení za provedl (jméno, příjmení, funkce):	
Seznámení provedeno dne:	

Osnova:

- Vymezení prostor a přístupových cest pro pohyb zaměstnanců externí organizace:**
 - zákaz vstupu zaměstnanců externí organizace na jiná než níže uvedená pracoviště a přístupu na pracoviště jinými než stanovenými přístupovými cestami:
- Rizika a přijatá opatření na vymezených pracovištích:**
(uvést konkrétní rizika a opatření přijatá k ochraně před jejich působením nebo přiložit příslušnou část Seznamu pracovních rizik a uvést poznámku viz. příloha)
- Dohoda o koordinaci BOZP na pracovišti ve smyslu § 101 zákona č. 262/2006 Sb., Zákoníku práce**
Na pracovišti koordinuje provádění opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a postupy k jejich zajištění:

.....
podpis vedoucího zaměstnance
externí organizace

.....
podpis zaměstnance

Originál záznamu o instruktáži se zakládá 1x do dokumentace BOZP příslušného organizačního útvaru, 1 x se originál záznamu předá pověřenému vedoucímu zaměstnanci externí organizace.

Příloha č. 2: Formulář – Kniha úrazů

A. Údaje o postiženém

1. Jméno a příjmení:	3. Společnost:
2. Profese:	

B. Údaje o úrazu

1. Datum a hodina úrazu:	2. Začátek směny:	3. Počet zraněných osob celkem:
4. Druh zranění a zraněná část těla:		
5. Co bylo zdrojem úrazu? (je možné označit více zdrojů úrazu)		
☐ dopravní prostředek	☐ průmyslové škodliviny, chemické látky, biologické činitele	
☐ kontakt se strojním zařízením nebo částí	☐ horké látky a předměty, oheň a výbušniny	
☐ materiál, břemena, předměty (pád, přiražení, odlétnutí, zavalení)	☐ stroje hnací, pomocné, obráběcí a pracovní	
☐ pád na rovině, z výšky, do hloubky, propadnutí	☐ lidé, zvířata nebo přírodní živly	
☐ nástroj, přístroj, nářadí	☐ jiný blíže nespecifikovaný zdroj	
6. Proč k úrazu došlo (příčiny)? (je možné označit více příčin)		
☐ pro poruchu nebo vadný stav některého ze zdrojů úrazu	☐ pro nedostatečné osobní zajištění zaměstnance včetně osobních ochranných pracovních prostředků	
☐ pro špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko	☐ pro porušení pracovní kázně	
☐ pro závady na pracovišti	☐ pro nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele	
	☐ jiný blíže nespecifikovaný zdroj	
7. Vyčerpávající popis příčin a okolností, za nichž došlo k úrazu: (v případě potřeby připojte další list)		

Datum, jméno a příjmení vedoucího zaměstnance nebo jím pověřeného zaměstnance, který formulář vyplnil

Příloha č. 3: Přehled činností a oblastí – environmentální aspekty

PŘÍLOHA I

ENVIRONMETNÁLNÍ PŘEZKUM

Environmentální přezkum zahrnuje následující oblasti:

1. **Určení příslušných požadavků vyplývajících z právních předpisů týkajících se životního prostředí**

Kromě vytvoření seznamu požadavků vyplývajících z právních předpisů uvede organizace také způsob, kterým může prokázat dodržování různých požadavků.

2. **Určení všech přímých a nepřímých environmentálních aspektů s významným dopadem na životní prostředí, případně kvalifikovaných a kvantifikovaných, přičemž se vypracuje rejstřík těch aspektů, jež byly určeny jako významné.**

Při hodnocení významu environmentálního aspektu organizace zváží následující hlediska:

- i) možnost způsobení škody na životním prostředí,
 - ii) křehkost místního, regionálního nebo celosvětového životního prostředí,
 - iii) velikost, počet, četnost a vratnost jednotlivých aspektů nebo dopadů,
 - iv) existenci a požadavky vyplývající z příslušných právních předpisů týkajících se životního prostředí,
 - v) význam pro zúčastněné osoby a zaměstnance organizace.
- a) **Přímé environmentální aspekty**

Přímé environmentální aspekty souvisejí s činnostmi, výrobky a službami organizace, které vedení organizace přímo řídí.

Všechny organizace musí zvážit přímé aspekty svého provozu.

Přímé environmentální aspekty se mimo jiné vztahují na

- i) právní předpisy a povolené hodnoty,
 - ii) emise do ovzduší,
 - iii) vypouštění do vod,
 - iv) výrobu, recyklaci, opakované použití, přepravu a zneškodňování pevných a jiných odpadů, zejména nebezpečných odpadů,
 - v) využívání a kontaminaci půdy,
 - vi) využívání přírodních zdrojů a surovin (včetně energie),
 - vii) používání přísad a přídavných látek a používání polotovárů,
 - viii) místní problémy (hluk, vibrace, zápach, prach, vizuální vlivy atd.),
 - ix) dopravní problémy (z hlediska zboží a služeb),
 - x) rizika nehod a dopadů na životní prostředí, které vznikají nebo mohou vzniknout v důsledku havárií, nehod a potenciálních mimořádných událostí,
 - xi) vliv na biologickou rozmanitost.
- b) **Nepřímé environmentální aspekty**

Nepřímé environmentální aspekty mohou být výsledkem vzájemného působení organizace a třetích stran a mohou být v přiměřené míře ovlivněny organizací, která žádá o registraci v systému EMAS.

V případě neprůmyslových organizací, jako jsou místní úřady nebo finanční instituce, je nezbytné, aby byly rovněž zváženy environmentální aspekty spojené s jejich hlavní činností. Soupis omezující se na environmentální aspekty místa a zařízení organizace není dostačující.

Tyto aspekty mimo jiné zahrnují

- i) problémy související s životním cyklem výrobků (design, vývoj, balení, přeprava, použití a opakované použití/odstranění odpadu),
- ii) kapitálové investice, poskytování půjček a pojišťovací služby,
- iii) nové trhy,
- iv) výběr a složení služeb (např. doprava nebo pohostinství),
- v) správní a plánovací rozhodnutí,
- vi) složení nabídky výrobků,
- vii) vliv činnosti organizace na životní prostředí a chování dodavatelů a subdodavatelů.

Organizace musí být schopna prokázat, že byly určeny významné environmentální aspekty související s jejími postupy pro zadávání zakázek a že významné dopady na životní prostředí související s těmito aspekty jsou zohledněny v systému řízení. Organizace by měla usilovat o to, aby dodavatelé a ti, kdo jménem organizace vystupují, dodržovali v rámci činností prováděných na základě smlouvy její environmentální politiku.

V případě těchto nepřímých environmentálních aspektů musí organizace zvážit, jak může tyto aspekty ovlivnit a jaká opatření lze učinit ke snížení jejich dopadu na životní prostředí.

3. Popis kritérií pro hodnocení významu dopadu činnosti organizace na životní prostředí

Organizace stanoví kritéria pro hodnocení významu environmentálních aspektů svých činností, výrobků a služeb za účelem určení těch aspektů, které mají významný dopad na životní prostředí.

Kritéria vyvinutá organizací musí zohlednit právní předpisy Společenství a musí být komplexní, musí umožňovat nezávislou kontrolu, musí být reprodukovatelná a přístupná veřejnosti.

Při stanovení kritérií pro hodnocení významu environmentálních aspektů organizace lze mimo jiné zohlednit

- a) informace o stavu životního prostředí k určení činností, výrobků a služeb organizace, které mohou mít dopad na životní prostředí;
- b) stávající data organizace o materiálových a energetických vstupech, vypouštění kapalných odpadů, odpadech a emisích s ohledem na rizika s tím spojená;
- c) stanoviska zainteresovaných osob;
- d) environmentální aktivity organizace, které jsou regulovány;
- e) zadávání veřejných zakázek;
- f) design, vývoj, výrobu, distribuci, servis, použití, opakované použití, recyklaci a likvidaci výrobků organizace;
- g) činnosti organizace s nejvyššími environmentálními náklady a s nejvyšším environmentálním přínosem.

Při hodnocení významu dopadů činností organizace na životní prostředí zohlední organizace nejen běžné provozní podmínky, ale také podmínky při zahájení a ukončení činnosti a podmínky mimořádných událostí, které lze rozumně předvídat. Pozornost je věnována předchozím, současným a plánovaným činnostem.

4. Prozkoumání všech stávajících technik a postupů environmentálního řízení
5. Hodnocení zpětné vazby ze šetření předchozích událostí

Příloha č. 4: Doporučení komise Evropských společenství

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 7. září 2001

o zásadách pro provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS)

(oznámeno pod číslem K(2001) 2503)

(Text s významem pro EHP)

(2001/680/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 211, druhá odrážka této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 ze dne 19. března 2001 umožňující dobrovolnou účast organizací v programu Společenství pro systém řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS)¹ vymezuje základní požadavky na účast organizací v programu Společenství pro systém řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS);
- (2) nařízení (ES) č. 761/2001 vyzývá Komisi k podpoře důslednosti při realizaci programu EMAS, zejména na poli ověřování, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 7;
- (3) důslednost v oblasti ověřování může být zajištěna vysvětlením předpisů platných pro organizace a přímou metodickou podporou ověřovatelů stavu životního prostředí při provádění jejich činnosti;
- (4) pro poskytnutí účinné podpory organizacím a přispění k harmonizovanému rozvoji programu EMAS ve všech členských státech je vhodné poskytnout praktické zásady pro provádění nařízení (ES) č. 761/2001. Tyto zásady by měly pokrývat zejména zapojení zaměstnanců, jak je uvedeno v příloze I oddílu B bodu 4 uvedeného nařízení a vypracování prohlášení o stavu životního prostředí, jak je uvedeno v příloze III bodu 3.1 uvedeného nařízení;

¹ Úř. věst. č. L 114, 24. 4. 2001, s. 1.

- (5) zásady tohoto doporučení jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného na základě článku 14 nařízení (ES) č. 761/2001,

DOPORUČUJE TOTO:

1. Prohlášení o stavu životního prostředí v rámci programu EMAS, jak je stanoveno v čl. 3 odst. 2 písm. c) nařízení (ES) č. 761/2001, by mělo být připraveno v souladu se zásadami stanovenými v příloze I tohoto doporučení.
2. Organizace zapojené do programu EMAS by měly vzít v úvahu zásady o účasti zaměstnanců stanovené v příloze II.
3. Organizace a ověřovatelé stavu životního prostředí by měli vzít v úvahu zásady pro zjišťování dopadů na životní prostředí a vyhodnocování jejich významu, stanovené v příloze III.
4. Malé a střední organizace a ověřovatelé stavu životního prostředí by měli vzít v úvahu zásady pro ověřování malých a středních podniků stanovené v příloze IV.
5. Toto doporučení je určeno členskými státy.

V Bruselu dne 7. září 2001.

Za Komisi
Margot WALLSTRÖM
členka Komise

Příloha č. 5: Environmentální prohlášení

**ENVIRONMENTÁLNÍ
PROHLÁŠENÍ**
RELIMEX spol. s r.o.
2010

Ověřený systém environmentálního řízení
REG. NO. CZ-000928

ZPRACOVÁNO V SOULADU S NAŘIZENÍM EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) Č. 1221/2009 O PROGRAMU EMAS

TERMÍN ZPRACOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍHO PROHLÁŠENÍ: 27. 4. 2010
TATO VERZE ENVIRONMENTÁLNÍHO PROHLÁŠENÍ EMAS JE DRUHÝM ENVIRONMENTÁLNÍM PROHLÁŠENÍM RELIMEX A BYLA ZPRACOVÁNA NA ZÁKLADĚ INFORMACÍ K 31. 3. 2010. FIRMA JE NA ZÁKLADĚ OVĚŘENÍ PRVNÍHO PROHLÁŠENÍ ZAPSÁNA DO REGISTRU EMAS PUBLIKOVANÉHO NA STRÁNKÁCH EVROPSKÉ KOMISE EC.EUROPA.EU/ENVIRONMENT/EMAS A V REGISTRU ČESKÝCH ORGANIZACÍ SE SYSTÉMEM EMAS NA STRÁNKÁCH WWW.CENIA.CZ. ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ JE ZPRACOVÁNO V ELEKTRONICKÉ A TIŠTĚNÉ VERZI. V PŘÍPADĚ JAKÝCHKOLIV DOTAZŮ SE MŮŽE ZÁJEMCE OBRÁTIT NA VEDENÍ FIRMY. SYSTÉM ŘÍZENÍ DLE EMAS JE ZAVEDEN PRO CELOU ORGANIZACI.

OBSAH	
PŘEDSTAVENÍ FIRMY	3
OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V INTEGROVANÉM SYSTÉMU ŘÍZENÍ	3
ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY A DOPADY.....	5
POPIS OBECNÝCH A SPECIFICKÝCH ENVIRONMENTÁLNÍCH CÍLŮ A JEJICH VYHODNOCENÍ.....	6
MONITOROVÁNÍ A MĚŘENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	10
ENVIRONMENTÁLNÍ INDIKÁTORY.....	16
DALŠÍ FAKTORY TÝKAJÍCÍ SE VLIVU ČINNOSTI FIRMY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	17
KONTAKTNÍ ÚDAJE.....	18
PROHLÁŠENÍ O ČINNOSTI ENVIRONMENTÁLNÍHO OVĚŘOVATELE.....	18
PŘÍLOHA 1 METODIKA HODNOCENÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH ASPEKTŮ.....	19

PŘEDSTAVENÍ FIRMY

Firma byla založena v roce 1995 a po celou dobu své činnosti se zabývá podnikáním v oblasti odpadového hospodářství. RELIMEX sídlí v Praze, ale veškeré činnosti jsou od vzniku firmy provozovány v areálu provozovny v Martinově - Zárbyech asi 3 km od Brandýsa nad Labem. Areál se nachází na pozemcích, které jsou ve vlastnictví firmy stejně jako všechny stavby na těchto pozemcích. RELIMEX má cca 15 zaměstnanců. Hlavními předmetny činnosti firmy je sběr, výkupu, třídění, oprava, doprava a prodej druhotných surovin včetně skartace archívlí. Výrazná je zejména orientace na sběrový papír a další druhy papíru a plastů. Nakládání s nebezpečnými odpady je pouze doplňkovou činností a množství nebezpečného odpadu tvoří minimální podíl z celkového množství odpadů.

RELIMEX spol. s r.o.

- Působí v Praze a Středočeském kraji, ale prostřednictvím svých smluvních partnerů působí na celém území České republiky i v zahraničí, je členem odvětvového svazu firem v odpadovém hospodářství SPDS – APOREKO a ČESMAD Bohemia.
- Se zabývá prodejem papírových a hygienických výrobků; jejími smluvními partnery jsou významní producenti papírových výrobků v České republice i v zahraničí.
- Vlastní potřebnou svozovnu, manipulační, třídící a lisovací techniku pro nakládání s odpady. Technická zařízení jsou moderní a v dobrém technickém stavu. Mezi nejvýznamnější zařízení patří moderní třídící linka tvořená třídícím, dříčícím a liselem.
- Se díky pořízení nové skartovací technologie stala největším subjektem na českém trhu v oblasti skartace archívlí.
- Má úzkou vazbu na místo podnikání a udržuje dobré vztahy s obcí Zárby – Martinov, firma se podílí na společenských, kulturních a sportovních aktivitách obce, především formou sponzoringu. Dobrá spolupráce s vedením obce se projevuje i v oblasti nakládání s odpady, např. formou poskytnutí techniky při jarních úklidech.

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V INTEGROVANÉM SYSTÉMU ŘÍZENÍ

RELIMEX má zaveden integrovaný systém řízení dle požadavků norem ČSN EN ISO 9001:2009 – systémy managementu kvality, ČSN EN ISO 14001:2005 - systémy environmentálního managementu a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o programu EMAS.

Vedení firmy stanovilo Politiku kvality a životního prostředí, což je stručný text definující celkové záměry a zaměření firmy ve vztahu k jejímu environmentálnímu profilu. Politika je umístěna na určených viditelných místech v provozovně firmy v Martinově a je též přístupná na internetových stránkách firmy. Text a podoba aktuálně platné politiky je na následující straně. Pro zajištění fungování systému řízení je jmenován zástupce vedení pro systém řízení.

Nejdůležitějším kontrolním mechanismem fungování systému řízení jsou audity. Ve firmě probíhají každý rok minimálně dva interní audity. Pehled auditů systému řízení ze strany certifikačních orgánů v letech 2007 – 2010:

TERMÍN	AUDIT	CERTIFIKAČNÍ ORGÁN	OVĚŘOVATEL PROHLÁŠENÍ EMAS
12. - 13.2.2007	CERTIFIKAČNÍ AUDIT 1. STUPNĚ	CQS	EŽÚ
27. - 28.3.2007	CERTIFIKAČNÍ AUDIT 2. STUPNĚ	CQS	EŽÚ
27.3.2008	DOZOROVÝ AUDIT	CQS	EŽÚ
30.3.2009	DOZOROVÝ AUDIT	CQS	EŽÚ
13.4.2010	RECERTIFIKAČNÍ AUDIT	CQS	EŽÚ

2

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ 2010

Politika kvality a životního prostředí

RECYKLACE A SKARTACE PAPIŘU A PLASTŮ – ODVOZ ODPADŮ – PRODEJ PAPIROVÝCH VÝROBKŮ

OD ROKU 1995 POSKYTUJEME KOMPLEXNÍ SLUŽBY MÁME ZAVEDEN A CERTIFIKOVANÝ INTEGROVANÝ SYSTÉM ŘÍZENÍ V SOULADU S POŽADAVKY NOREM ISO 9001 A ISO 14001. NÁŠ SYSTÉM ŘÍZENÍ SOUČASNĚ SPLŇUJE POŽADAVKY SBĚROVÉHO PAPIŘU A PLASTŮ. PŮSOBÍME NA ÚZEMÍ STŘEDOČESKÉHO KRAJE A PRAHY A PROSTŘEDNICTVÍM SVÝCH SMLUVNÍCH PARTNERŮ NA CELEM ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY A ZAHRANČÍ. JSME ČLEMEM SVAZU PRŮMYSLU AKREDITOVANÝM OVĚŘOVATELEM.

NARÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) Č. 1221/2009 (EMAS III). PROTO KAŽDOROČNĚ VYDÁVÁME DOKUMENTOVANÉ ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ, KTERÉ JE OVĚŘENO PODLE POŽADAVKŮ NARÍZENÍ EMAS DRUHOTNÝCH SUROVIN SPDS – APOREKO.

NAŠE PRINCIPY V OBLASTI KVALITY A OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

PROVOZUJEME	zařízení ke sběru, výkupu a využití odpadů na základě platného souhlasu krajského úřadu v souladu s požadavky právních předpisů a jeho provozním řádem
KLADEME	důraz na kvalitu, rychlost a efektivitu prováděných prací, proto používáme moderní technologie a zařízení pro svoz, manipulaci, třídění a lisování odpadů
PLNÍME	požadavky, přání a očekávání zákazníků i nad rámec vzájemných smluvních vztahů, poskytujeme každému zákazníkovi komplexní služby, včetně odborného poradenství
USILUJEME	dlouhodobě o co nejvyšší kvalitu přijatých odpadů, tím se zvyšuje potenciál jejich využití jako surovin našimi zákazníky (papírny, recyklační linky na plasty)
NEUSTÁLE ZLEPŠUJEME	systém řízení ve všech oblastech naší činnosti (stanovování, sledování a vyhodnocování cílů kvality a environmentálních cílů)
STANOVUJEME A UPLATŇUJEME	různá preventivní opatření, abychom předešli neshodám v oblasti kvality a možným negativním dopadům na životní prostředí nebo lidské zdraví včetně prevence znečištění
PLNÍME	požadavky právních předpisů a jiné požadavky zejména v oblasti životního prostředí vstahující se k činnostem společnosti; hodnotíme soulad s těmito požadavky při pravidelných kontrolách a interních auditech
MONITORUJEME A MĚŘÍME	v pravidelných intervalech ukazuje našich hlavních činností a vybrané indikátory vlivu na životní prostředí; získané údaje vyhodnocujeme a stanovujeme opatření ke zlepšení činností a snížení negativních dopadů na životní prostředí
SNAŽÍME SE	prostřednictvím pravidelných školení a odborného vzdělávání vést naše pracovníky k vyšší efektivitě prováděných prací s důrazem na kvalitu výsledného produktu a ke snížení dopadů jejich práce na životní prostředí a zdraví
KOMUNIKUJEME	ochotně a otevřeně s našimi pracovníky, zákazníky, dodavateli, veřejností, orgány státní správy a dalšími se zainteresovanými stranami o kvalitu produktu a pozitivních i negativních dopadech naší práce na životní prostředí; především formou environmentálního prohlášení

EMAS
Ověřený systém environmentálního řízení

KVALITNÍ SUROVINY PRO VÝROBCE VYUŽÍVAJÍ RECYKLOVANÝ ODPAD
ZÍSKÁME JEDINĚ DÍKY KVALITĚ POSKYTOVANÝCH SLUŽEB A ZPRACOVANÝCH ODPADŮ

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ JE PODSTATNOU SOUČÁSTÍ NAŠÍ CESTY

NAŠE POSLÁNÍ: SPOKOJENÍ ZÁKAZNÍKŮ A MAXIMÁLNĚ VYUŽITÝ ODPAD

V Martinově 1.4.2010

Martin Reisinger, jednatel RELIMEX spol. s r.o.

ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY A DOPADY

ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY jsou prvky činnosti, výrobky nebo služeb firmy, které mohou mít vliv na životní prostředí.

ENVIRONMENTÁLNÍ DOPADY jsou změny v životním prostředí, ať už pozitivní nebo negativní, které zcela nebo částečně vyplývají z environmentálních aspektů.

RELIMEX PRAVIDELNĚ VYHODNOCUJE SVŮJ VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. ZAMĚŘUJE SE NEJEN NA OMEZOVÁNÍ NEGATIVNÍCH DOPADŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, ALE SNAŽÍ SE ROVNĚŽ POSÍLIT POZITIVNÍ VLIV FIRMY NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. ČINNOST RELIMEX JE PŘÍZNIVÁ PŘEDEŠVÍM ZVYŠOVÁNÍM PODÍLU DĚLE PRŮMYSLOVÉ VYUŽITELNÝCH MATERIÁLŮ Z CELKOVÉHO MNOŽSTVÍ VYPRODUKOVANÝCH PRŮMYSLOVÝCH A KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ. VYTŘÍDĚNÝ ODPAD TAK MŮŽE BÝT DĚLE VYUŽITELNÝ JAKO SUROVINA PRO VÝROBU STEJNÉHO NEBO JINÉHO VÝROBKU. JEDNÁ SE O VÝZNAMNÉ ŠETŘENÍ CENNÝMI PŘÍRODNÍMI ZDROJI. PRIORITY FIRMY JE, ABY CO NEJMÉNŠÍ MNOŽSTVÍ Z PŘIJATÉHO PAPIRU A PLASTŮ KONČILO VE SPALOVNĚ NEBO NA SKLÁDCE.

Firma identifikovala environmentální aspekty pro všechny své výrobky, služby a činnosti. Na hodnocení aspektů je použita ustálená metoda, na základě které jsou určeny významné aspekty (tj. mají významný dopad). Aspekty jsou sestaveny do tzv. Rejstříku aspektů a jejich hodnocení je průběžně aktualizováno s ohledem na měnící se nové či plánované činnosti, výrobky či služby. Aspekty jsou dále rozlišovány na tzv. PŘÍMÉ a NEPŘÍMÉ. Za PŘÍMÉ ASPEKTY jsou považovány takové, za jejichž vznik je firma přímo odpovědná a může je ovlivnit či řídit. NEPŘÍMÉ ASPEKTY jsou takové, které může ovlivnit nepřímo, např. smluvními ujednáními s dodavateli, ošetřovatel. Níže je uveden seznam přímých i nepřímých významných aspektů.

ASPEKT	DOPAD
trídění odpadů	odstraňování odpadů
spotřeba elektrické energie při provozu drtiče	spotřeba přírodních zdrojů

NEPŘÍMÉ VÝZNAMNÉ ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY K 28.2.2010

ASPEKT	DOPAD
kvalita trídění odpadů u původce (v nádobách na separovaný odpad)	odstraňování odpadů
zvýšení objemu využitelných odpadů původců	spotřeba přírodních zdrojů

Některé z dalších aspektů, které nejsou hodnoceny jako významné, jsou uvedeny u cílů v následující kapitole Popis obecných a specifických environmentálních cílů a jejich vyhodnocení. Aspekty se týkají činnosti: provozu třídící linky, drtiče, lisu a startačnické linky, automobilové dopravy, používání nebezpečných chemických látek a přípravků, provozování čerpadel, shromažďování odpadů a skladování zpracovaného materiálu, používání vysokozdvižných vozíků a dalších technických zařízení/nástrojů, úklidu a údržby zařízení a vozového parku.

Dopady těchto činností spadají do následujících kategorií: spotřeba přírodních zdrojů, zdraví člověka (toxická, úraz), emise ovzdušné energie (hluk, vibrace, záření), znečištění ovzduší, odstraňování odpadů, znečištění vod, kontaminace půdy, jiné dopady.

5

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ 2010

POPIS OBECNÝCH A SPECIFICKÝCH ENVIRONMENTÁLNÍCH CÍLŮ A JEJICH VYHODNOCENÍ

V návaznosti na politiku, identifikované významné environmentální aspekty, požadavky právních předpisů a jiné požadavky a plánované investice stanovuje vedení RELIMEX cíle. Aby byl uplatněn závazek předcházení znečištění a aby bylo upřednostňováno předcházení neshodám a odstraňování příčin nikoliv následků, je prováděna nejprve analýza cíle.

CÍLE NA ROK 2010 (STAV K 28.2. 2010)

ZVÝŠENÍ PODÍLU VYUŽITELNÉHO ODPADU Z TŘÍDĚNÝCH ODPADŮ

OBNOVA VOZOVÉHO PARKU

NAPOJENÍ NA OBECNÍ KANALIZACI

PORÍZENÍ NOVOHO LISU V RÁMCI DOTACE Z OP ŽP

PROVOZ NOVÉ PORIŽENÉ SKARTAČNÍ LINKY

CÍLE V LETECH 2005 - 2009

OBNOVA NÁKLADNÍHO VOZOVÉHO PARKU – KOUPEL NOVÉHO NÁKLADNÍHO AUTA

Aspekty:

- vznik emisí z provozu motorových vozidel
- spotřeba paliva pro provoz motorových vozidel
- spotřeba maziv, olejů pro vozový park (auta, vysokozdvižné vozíky)

Cílem bylo pořídit auta s menšími emisemi a spotřebou splňující normy EURO 3 nebo EURO 4. Cíl byl splněn v roce 2007.

ZLEPŠENÍ FLEXIBILITY PŘI NÁKLADNÍM S ODPADEM ZAKOUPEMÍ NOVÝCH VYSOKOZDVIŽNÝCH VOZÍKŮ

Aspekty:

- emise z provozu vysokozdvižných vozíků
- spotřeba maziv, olejů pro vozový park (auta, vysokozdvižné vozíky)

Cílem bylo pořídit nové vozíky splňující požadavky na lepší manipulaci s materiálem a nižšími emisemi. V polovině roku 2007 byly pořízeny dva nové vysokozdvižné vozíky. Cíl byl splněn.

ZVÝŠENÍ PODÍLU VYUŽITELNÉHO ODPADU Z TŘÍDĚNÝCH ODPADŮ

6

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ 2010

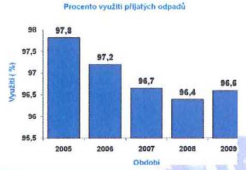

Aspekty:

- spotřeba elektrické energie pro lisování
- spotřeba maziv a olejů při provozu lisu
- třídění odpadů
- hluk z provozu lisu

Cílem bylo provést nejprve analýzu toho, kde v provozu vznikají přímé za účelem stanovení podílu využitelného materiálu na výstupu z technologie. Hlavní cílovou hodnotou je dosažení v každém kalendářním roce podílu využitelného odpadu na výstupu alespoň 98% (2005-2007), resp. 96% (2008-2009). V případě neplnění jsou stanovována a realizována opatření ke zvýšení podílu, zejména pravidelná školení pracovníků třídící linky za účelem zvýšení kvality využitelného odpadu. Cíl je plněn a prodloužován od roku 2007, pokračuje i v roce 2010.

Rok	Podíl využitelných odpadů	Množství přijatých odpadů (tun)	Množství odpadů na skládku/spalovnu (tun)
2005	97,82 %	9 012	197 (2,18%)
2006	97,20 %	9 873	277 (2,80%)
2007	96,65 %	9 589	321 (3,35%)
2008	96,39 %	10 367	374 (3,61%)
2009	96,6 %	10 314	358 (3,4 %)

Procento využití přijatých odpadů

ÚSPORY ENERGIÍ, HAVARIJNÍ PŘÍPRAVENOST A ZVÝŠENÍ KVALITY SKLADOVÁNÍ PRODUKTU

Aspekty:

- spotřeba zemního plynu pro vytápění administrativních budov
- úraz při manipulaci s odpady a skladování vyříděného materiálu
- vznik požáru při skladování odpadů a materiálu

Cílem bylo provést opravu střešních skladovacích hal (snížení úniku tepla, snížení rizik ROZP, zamčení zatěžení do elektroinstalace) a instalovat nová okna v administrativních budovách (snížení úniku tepla, snížení spotřeby plynu). Cíl byl realizován a splněn v roce 2007.

ANALÝZA POH STŘEDOČESKÉHO KRAJE

Aspekty:

- třídění odpadů
- vznik odpadů při provozu celého zařízení
- kvalita trídění odpadů u původce (NEPŘÍMÝ ASPEKT)
- zvýšení objemu využitelných odpadů původců (NEPŘÍMÝ ASPEKT)

V rámci plnění cíle byla zpracována analýza plánu odpadového hospodářství Středočeského kraje (zvázná část plus přílohy) pro případ, že bude nutné zpracovat POH původce. Cíl byl splněn v roce 2007.

ZAVEDENÍ KAMEROVÉHO SYSTÉMU V PROVOZOVNĚ KE SNÍŽENÍ RIZIK

Aspekty:

- vznik požáru při skladování odpadů a materiálu
- úraz při skladování odpadů
- ohrožení lidského zdraví při třídění odpadů
- úraz při provozu vysokozdvižných vozíků

Byla provedena rozaha vedení firmy a stanoveny požadavky na kamerový systém. V roce 2007 byl zakoupen a instalován kamerový systém tvořený 5 kamerami. Cíl byl splněn v roce 2007.

PORÍZENÍ STAVĚBNÍHO NÁKLADAČE

Aspekty:

- spotřeba paliva pro provoz motorových vozidel
- spotřeba maziv, olejů pro vozový park
- třídění odpadů
- skladování odpadů a nebezpečných odpadů

Cílem bylo zlepšit manipulaci s odpady pořízením univerzálního nákladače podle konkrétně stanovených technických požadavků. V rámci cíle byl prokolení zaměšnan. Cíl byl splněn v roce 2007.

ohrožení lidského zdraví při třídění odpadů

MODERNIZACE DRTIČHO ZAŘÍZENÍ

Aspekty:

- hluk z provozu drtiče
- spotřeba elektrické energie na provoz drtiče
- úraz zaměstnanců při obsluze drtiče

Na začátku roku 2008 bylo instalováno modernizované ovládání stávajícího drtiče. Byla provedena revize elektroinstalace a provedena kontrola motoru a vodičů v drtiči a instalována nová skříň. Cílem bylo především snížit spotřebu elektrické energie u tohoto energeticky náročného zařízení. Dlouhodobou cílovou hodnotou bylo pořízení nového drtiče, tato cílová hodnota nebyla ovšem především z ekonomických důvodů realizována. Cíl byl splněn částečně.

PORÍZENÍ NOVOHO LISU NA ZPRACOVÁNÍ ODPADŮ

Aspekty:

- spotřeba el. energie pro lisování
- úraz při provozu lisu
- hluk z provozu lisu
- spotřeba maziv a olejů při provozu lisu

Byla provedena přibližná ekonomická rozaha s ohledem na množství zpracovaných odpadů a požadavky zákazníků na rozměry balíků. Bylo rozhodnuto o pořízení lisu s pomocí dotace od Státního fondu životního prostředí. Žádost o dotaci byla podána, ale nebyla vybrána. Cíl byl splněn částečně a ukončen v roce 2009.

OBNOVA VOZOVÉHO PARKU

Aspekty:

- emise z provozu vozového parku
- spotřeba paliva pro provoz motorových vozidel
- spotřeba maziv, olejů pro vozový park
- úskapy maziv a olejů na venkovních plochách

Cílem je snížení množství emisí produkovaných nákladními vozy. Cílovou hodnotou je, aby všechny vozy firmy splňovaly nejméně normy EURO 3 a EURO 4. V letech 2008 a 2009 se díky pořízení dvou nákladních vozů s EURO 4 podařilo snížit počet vozů s EURO 2 na dvě auta. Plnění cíle je dlouhodobé a pokračuje i v roce 2010.

SNÍŽENÍ PRODUKCE EMISÍ VYŘAZENÍM STARÉHO AUTA (EURO 2) A PORÍZENÍM NOVOHO AUTA (EURO 4): EMISE CO O 2,5 G/KWH NIŽŠÍ, EMISE NO, O 3,5 G/KWH NIŽŠÍ, EMISE PEVNÝCH ČÁSTÍ O 0,13 G/KWH NIŽŠÍ.

VYUŽITÍ ZBYTKOVÝCH ODPADŮ Z TŘÍDĚNÍ

Aspekty:

- třídění odpadů
- vznik odpadů při provozu celého zařízení
- kvalita trídění odpadů u původce (NEPŘÍMÝ ASPEKT)
- zvýšení objemu využitelných odpadů původců (NEPŘÍMÝ ASPEKT)

RELIMEX dlouhodobě řeší problém s dalším využitím odpadů, které zbývají po vyřídění, ať už se jedná o různé druhy plastů (obaly od drogistického zboží, kelímky od jogurtů, směsné plasty) nebo obaly Tetrapack. V roce 2008 byla provedena především ekonomická analýza možných způsobů nakládání se zbytkovými odpady z třídění, především a stanoveny nevyhovující varianty pro jednotlivé druhy odpadů. Na začátku roku 2008 byl spuštěn systém velké podrobné třídění, aby se zjistilo, jaké množství u jednotlivých druhů vzniká a jaký je o materiálu zájem mezi odběratelskými firmami. Po vyhodnocení se některé složky z třídění z ekonomického hlediska ukázaly jako nevyužitelné. Na další zpracování začaly být předávány obaly od drogistického zboží. Cíl byl na konci roku 2008 ukončen.

	
ŽÁDOST O DOTACI Z OP ŽP NA ZVÝŠENÍ KAPACITY LISU	
<p>Aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ spotřeba elektrické energie pro lisování ■ úraz při provozu lisu ■ hluk z provozu lisu ■ spotřeba maziva a oleje při provozu lisu 	<p>Cílem žádosti o dotaci bylo zvýšení kapacity zpracovávaných odpadů pořízením nového lisu na odpady. Lis měl být zakoupen i s ohledem na větší rozměry balíků splňující požadavky zejména zahraničních zákazníků, umožňující efektivnější využití skládových prostor a přepravních kapacit vozového parku. Žádost byla podána v rámci 11. výzvy Operačního programu Životní prostředí v září 2009. V únoru 2010 obdržela firma rozhodnutí, že její žádost nebyla vybrána. Cíl nebyl splněn.</p>
MÍSTO ZPĚTNÉHO ODBĚRU ELEKTROZAŘÍZENÍ A BATERIÍ	
<p>Aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ třídění odpadů ■ shromažďování odpadů a nebezpečných chemických látek a při nakládání s nimi ■ vznik odpadů při provozu těchto zařízení ■ úraz při manipulaci s odpady a skládování vytrádného materiálu ■ vznik odpadů po ukončení životnosti elektronického vybavení používaného v kancelářích 	<p>Při třídění odpadů vzniká množství jiných odpadů, které se běžně vyskytují v separovaném souzu papíru a plastů, např. baterie a různé typy elektrozařízení. Proto RELIMEX navázal smluvní spolupráci s kolektivními systémy pro zpětný odběr elektrozařízení a baterií za účelem předání těchto druhů odpadů k dalšímu materiálovému využití. Zároveň firma umožňuje odevzdat baterie a elektrozařízení v režimu zpětného odběru pro své zaměstnance, občany obce nebo firmy. Cíl byl splněn v roce 2009.</p>
MNOŽSTVÍ BATERIÍ ODEVZDANÝCH KOLEKTIVNÍM SYSTÉMŮ	0,185 TUN
MNOŽSTVÍ ELEKTROZAŘÍZENÍ ODEVZDANÝCH KOLEKTIVNÍM SYSTÉMŮ	6,73 TUN
	

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ 2010

9

RELIMEX

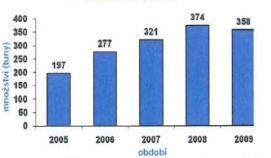

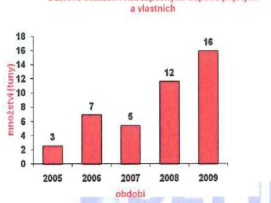

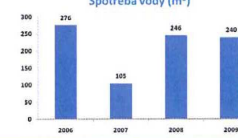
MONITOROVÁNÍ A MĚŘENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
OCHRANA OVZDUŠÍ	
VOZOVÝ PARK	<ul style="list-style-type: none"> ■ RELIMEX provozuje nákladní a osobní motorová vozidla, která produkují emise; všechny vozy procházejí pravidelnými servisními prohlídkami zahrnujícími i měření emisí. ■ Všechna vozidla splňují limity dané právními předpisy (u nákladních vozů EURO 2 až EURO 4), dlouhodobě je snaha o nahrazení vozů EURO 2 auty s vyššími normami (EURO 4). ■ Hlavním kritériem při výběru nového vozu je nosnost, resp. celková hmotnost a provozní náklady, které ovlivňuje zejména spotřeba motorové nafty. Tím jsou do rozhodování zahrnuta i environmentální kritéria. Je sledována spotřeba jednotlivých automobilů, ale i další parametry jako např. vyčíslenost vozů při svazu odpadů (počet ujetých kilometrů na tunu odpadů).
PLYNOVÉ VYTÁPĚNÍ	<ul style="list-style-type: none"> ■ Firma provozuje plynový kotel na zemní plyn o výkonu 23,3 kW. Tento zdroj je klasifikován dle zákona č. 86/2002 Sb., o vodních jako malý zdroj znečišťování ovzduší. ■ Včtyř let za dva roky je provedeno měření účinnosti spalování, měření množství vypouštěných látek a kontrola stavu spalňových cest (§12(1) zákona 86/2002 Sb.). Současný kotel splňuje limity na vypouštění emisí dané právními předpisy, 2 hlediska účinnosti je provozován na hranici povoleného limitu 88%. Jako perspektivní řešení je zavazováno pořízení nového kotle s vyšší účinností. Poslední měření bylo provedeno v dubnu 2010.
ČERPAČÍ STANICE MOTOROVÉ NAFTY	<ul style="list-style-type: none"> ■ Čerpační stanice motorové nafty je dle nařízení č. 615/2006 Sb. klasifikována jako střední zdroj znečišťování ovzduší (emise těkavých organických látek – VOC). Emise jsou stanovovány podle spotřeby nafty a na základě emisních faktorů určených vyhláškou č. 205/2009 Sb. Je vedena průběžná evidencie středního zdroje znečišťování ovzduší. V roce 2009 činily celkové emise 0,0048 t VOC za rok.
ZAŘÍZENÍ PRO SBĚR, VÝKUP A ZPRACOVÁNÍ ODPADU	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vliv na kvalitu ovzduší v okolí areálu firmy není významný, protože přetříděný odpad podle zkušenosti z provozu zařízení obsahuje pouze malé množství příměsí a prašných částic. ■ Materiál je zpracováván v krytých halích a proto prašnost na betonových a asfaltových manipulačních plochách v firmě není významná. ■ Prach se v menší míře může uvolňovat pouze při vykládání (vysypávání nákladu) a při nahromáčení na dopravníku. ■ Firmou je vedena evidencie a bilance chemických látek a přípravků s obsahem těkavých organických látek (VOC) - požadavek zákona č. 86/2002 Sb., o vodních a vyhlášky č. 355/2002 Sb. ■ Evidencie je vedena při nákupu takové látky nebo přípravku. ■ V roce 2009 bylo nakupeno stejně jako v předchozích letech pouze minimální množství náterových barev, množství emisí je zanedbatelné a emise nedosahují limitů uvedených ve vyhláске a proto provozovna není klasifikována ani jako tzv. malý zdroj znečišťování ovzduší.
EMISE VOC	<p>NAKLADÁNÍ S ODPADY</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Při nakládání s převzatými i vlastními odpady jsou dodržovány příslušné požadavky právních předpisů, zejména zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, vyhlášky č. 381/2001 Sb., o katalogu odpadů. ■ Provozovna firmy je provozována jako zařízení ke sběru, výkupu a úpravě odpadů na základě platného souhlasu s provozováním zařízení vydaným Krajským úřadem Středočeského kraje a tímto souhlasem schváleného provozního řádu.
DOKUMENTACE NAKLADÁNÍ S ODPADY	<ul style="list-style-type: none"> ■ Je vedena průběžná evidencie odpadů pomocí softwarové aplikace a každoročně předáváním hlášení o produkci a nakládání s odpady na Krajský úřad. ■ Firma pro vyšší jistotu svých zákazníků vystavuje Potvrzení o odběru odpadů. ■ Při každém předání odpadu další oprávněné osobě je zpracován a předán tzv. Základní popis odpadu deklarující vlastnosti a původ odpadu. ■ V provozovně je udržován systém manipulace s odpady (např. označování beden s odpadem cedulkami se jménem původce), čímž je zajištěna zpětná identifikovatelnost odpadů zákazníků, zejména s ohledem na správní vytrádní zbytkových odpadů, které jsou v řadě případů vráceny původci. Tento systém podporuje princip odpovědnosti původce a motivuje původce odpadu dbát na co nejlepší třídění odpadů. ■ Převzaté odpady (papír, plasty) jsou zpracovány na třídící lince, lisovány do balíků a expedovány

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ 2010

10

RELIMEX

ZPŮSOBY NAKLADÁNÍ S ODPADY	<ul style="list-style-type: none"> ■ k dalšímu materiálovému využití. ■ Jednotlivé druhy odpadů jsou shromažďovány na vyhrazených a označených místech. ■ Jako shromažďovací prostředky ostatních odpadů (zejména sběrový papír a plasty, kovový odpad) slouží kontejnery, palety, balíky se zpracovaným materiálem jsou skladovány na krytých i venkovních betonových plochách. ■ Nebezpečné odpady jsou shromažďovány ve speciálních kontejnerech nebo sudcích; shromažďovací prostředky jsou umístěny v kryté hale na betonové ploše. ■ Odpady nejsou v zařízení dlouhodobě skladovány. ■ Vedoucí provoz provádí v souladu s provozním řádem v pravidelné každodenní kontroly zařízení. ■ Při přípravě nebezpečných odpadů jsou zpracovány evidenční listy nebezpečných odpadů. ■ Automobily firmy jsou technicky způsobilé a vybavené pro bezpečný převoz odpadů a nebezpečných v souladu s požadavky mezinárodní úmluvy ADR o přepravě nebezpečných věcí. 												
ODPADY VZNIKAJÍCÍ Z PROVOZU ZAŘÍZENÍ	<ul style="list-style-type: none"> ■ Odpady z třídění, které není možné předat k dalšímu zpracování (směs různých materiálů a příměsí), jsou předávány na výřbu alternativního paliva. ■ Z provozu zařízení vzniká minimální množství odpadu podobného komunálnímu, jehož využitelné složky (papír, plasty) jsou přidávány k odpadu na třídění a nevyužitelný zbytek k odpadu z třídění předávanému. ■ Při běžné údržbě technologií vzniká malé množství opotřebovaných olejů a jiných provozních kapalin nebo zbytků jiných použitých chemických látek. ■ Provozní kapalniny u strojních zařízení (lis, drtič, třídící linka) jsou v pravidelných intervalech vyměňovány při servisu prováděném dovozcemí zařízení. ■ Motorový olej u vozového parku je vyměňován v autorizovaných servisech, u vysokozdvižných vozků je vyměňován externí servisní firmou, která přijde přímo do provozovny a opotřebovaný olej si odvezde. ■ Nebezpečný odpad převzatý od původce nebo jiných oprávněných osob a nebezpečný odpad vzniklý z vlastní činnosti firma předává oprávněným osobám k dalšímu využití nebo odstranění. 												
													
STATISTIKY NAKLADÁNÍ S ODPADY ZA ROKY 2005 – 2009													
ODPADY Z TŘÍDĚNÍ A VLASTNÍ PRODUKCE	<p>Celkové množství ostatních odpadů vyprodukovaných z činnosti a vlastních</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>Množství (tun)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>6 458</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>9 220</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>9 074</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>10 387</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>10 314</td> </tr> </tbody> </table>	Rok	Množství (tun)	2005	6 458	2006	9 220	2007	9 074	2008	10 387	2009	10 314
Rok	Množství (tun)												
2005	6 458												
2006	9 220												
2007	9 074												
2008	10 387												
2009	10 314												

MATERIÁLOVÉ NEVYUŽITELNÉ ODPADY Z TŘÍDĚNÍ	<p>Množství materiálově nevyužitelných odpadů - z třídění a vlastní produkce</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>Množství (tun)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>197</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>277</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>321</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>374</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>359</td> </tr> </tbody> </table>	Rok	Množství (tun)	2005	197	2006	277	2007	321	2008	374	2009	359	
Rok	Množství (tun)													
2005	197													
2006	277													
2007	321													
2008	374													
2009	359													
NEBEZPEČNÉ ODPADY	<p>Celkové množství nebezpečných odpadů přijatých a vlastních</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>Množství (tun)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>18</td> </tr> </tbody> </table>	Rok	Množství (tun)	2005	3	2006	7	2007	5	2008	12	2009	18	
Rok	Množství (tun)													
2005	3													
2006	7													
2007	5													
2008	12													
2009	18													
POŽADAVKY PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	<p>VDNÍ HOSPODÁŘSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dotčenými právními předpisy jsou zákon č. 254/2001 o vodách a vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu. 													
DOKUMENTACE	<ul style="list-style-type: none"> ■ Z hlediska zacházení se závadnými látkami ve větším rozsahu (§39 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách) má firma zpracován havarijní plán dle vyhlášky č. 450/2005 Sb., který byl schválen obecním úřadem s rozšířenou působností Brandýs nad Labem. ■ Závadnou látkou, se kterou je v areálu provozovny nakládáno a která překračuje limitní množství dané vyhláškou je motorová nafta umístěná ve dvouplášťové nadzemní nádrži (čerpační stanice). Maximální množství, které je možné skladovat v nádrži, je 8000 l nafty. ■ V roce 2009 byla autorizovanou osobou provedena kontrola těsnosti a technického stavu této dvouplášťové nádrže (požadavek zákona o vodách), nádrž splňuje kritéria daná normami pro revize. 													
	<p>Spotřeba vody (m³)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>Spotřeba (m³)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2006</td> <td>276</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>105</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>246</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>240</td> </tr> </tbody> </table>	Rok	Spotřeba (m³)	2006	276	2007	105	2008	246	2009	240			
Rok	Spotřeba (m³)													
2006	276													
2007	105													
2008	246													
2009	240													

ZPŮSOBY NAKLÁDÁNÍ S ODPADNÍMI VODAMI	<ul style="list-style-type: none"> Provozovna je napojena na obecní vodovod, voda je spotřebována v sociálním zařízení pro zaměstnance a drobnou údržbu, není využívána k technologickým účelům. V letních měsících je používána na zalévání okrasné zeleně. Provoz zařízení nevytváří odpadní vody do vod povrchových ani do kanalizace. Pro rok 2010 je zvažováno napojení provozovny na obecní kanalizaci. Odpadní voda ze sociálního zařízení a dešťová voda z provozních ploch je svedena do odpadní jímky bez přepadu. Jímka je pravidelně využívána smluvním partnerem. Zařízení produkuje dle vyhlášky č. 381/2001 Sb., o katalogu odpadů Kal ze septiků a žump. Produkce kalu je dokumentována v evidenci odpadů.
Produkce kalu (m³)	
HLUK	
ZDROJE HLUKU	<ul style="list-style-type: none"> Zdrojem hluku je doprava nákladními automobily spojená s navážením odpadů a odvozem vytřídičených frakcí. Doprava je vedena po stávajících komunikacích. Dalším zdrojem je vlastní třídičí linka a její pomocná zařízení, především drtič odpadu. Linka je situována v uzavřené hale a šíření hluku ze zařízení je navíc podstatně omezeno pláštěm objektu. Povolené hodnoty hladiny hluku nejsou překročeny. Odborně způsobilou osobou bylo provedeno měření hluku a dle tohoto měření je hladina technologického zařízení do 70 dB.
NAKLÁDÁNÍ S NEBEZPEČNÝMI CHEMICKÝMI LÁTKAMI A PŘÍPRAVKY	
POŽADAVKY PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	<ul style="list-style-type: none"> Dotčenými právními předpisy jsou zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a přípravcích a zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií.
NAKLÁDÁNÍ S NCHLP	<ul style="list-style-type: none"> Motorová nafta je umístěna v čerpací stanici umístěné na venkovní ploše a v případě potřeby je čerpána do nákladních vozidel. Nebezpečné chemické látky a přípravky (NCHLP) používané ve firmě v menším množství (oleje, mazadla, barvy atd.) jsou uloženy v samostatném a zabezpečeném skladu pomocných látek. Pro chemické látky jsou k dispozici aktuální bezpečnostní listy. Je veden seznam nebezpečných chemických látek umístěných v zařízení dle § 3(1) zákona č. 59/2006 Sb. Základ z nebezpečných chemických látek a přípravků látky se ve firmě nevytvářejí v množství větším než 2 % limitní hodnoty uvedené v zákonu č. 59/2006 Sb., a firmě tak nevzniká povinnost zpracovat havarijní plán prevence závažných havárií. Pro potřeby případného předložení kontrolním orgánům je zpracován Protokol o nezařazení a uložení v provozovně.
SPOTŘEBA ENERGIÍ A DALŠÍCH MATERIÁLŮ A SUROVIN	

CELKOVÁ SPOTŘEBA ELEKTRICKÉ ENERGIE	<p style="text-align: center;">Spotřeba elektrické energie (MWh)</p>
CELKOVÁ SPOTŘEBA ZEMNÍHO PLYNU	<p style="text-align: center;">Spotřeba plynu (m³)</p>
SPOTŘEBA DALŠÍCH VÝZNAMNÝCH MATERIÁLŮ A SUROVIN	<ul style="list-style-type: none"> Motorová nafta pro nakládání motorových vozidel (v grafu vážený průměr spotřeby zohledňující ujeté kilometry) <p style="text-align: center;">Průměrná spotřeba vozového parku 2006 - 2009 (l na 100 km)</p> <ul style="list-style-type: none"> Různé provozní kapaliny, maziva, oleje a další pomocné látky (náterové barvy atd.) pro údržbu strojních zařízení, budov a ploch. Vázací drát pro vázání lisovaných balíků vytřídičeného materiálu. Sorbent jako havarijní prostředek pro případ úniku závažných látek.
HAVARIJNÍ PŘÍPRAVENOST	
DOKUMENTACE	<ul style="list-style-type: none"> Provozní řád zařízení ke sběru, výkupu a úpravě odpadů Havarijní plán pro nakládání s látkami závažnými vodami Požární řád Pracovníci jsou pravidelně školeni z havarijních postupů.
ZÁSADY A PODMÍNKY HAVARIJNÍ PŘÍPRAVENOSTI VE FIRMĚ	<ul style="list-style-type: none"> Provozovna je vybavena havarijními sadami (sorpční rohože, nohavice, těsnící rukavice, sorbenty). Přednostně byly zakoupeny takové sorpční prostředky, které splňují deklaraci pro ekologicky šetrný výrobek. Jako prostředky pro umístění zachycených závažných látek slouží shromáždovací prostředky pro nebezpečné odpady. Všichni pracovníci jsou vybaveni osobními a ochrannými pracovními prostředky.

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ 2010

13

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ 2010

14

RELIMEX

ENVIRONMENTÁLNÍ INDIKÁTORY			
S ohledem na úvodní environmentální prozkoumání a s ohledem na aktuální rejstřík přímých environmentálních aspektů byly určeny následující relevantní klíčové indikátory (dle přílohy IV nařízení EMAS):			
KLÍČOVÝ INDIKÁTOR - ČÍSELNÝ ÚDAJ A	RELEVANTNÍ PRO VÝZNAMNÉ ASPEKTY	R = A/B	
i) energetická účinnost:			
a. týkající se „celkové přímé spotřeby energie“ (celková roční spotřeba energie vyjádřená v MWh nebo GJ)	ANO: elektrická energie (zejména spotřeba pro technologii zpracování odpadů) 2009: 65,3 MWh	0,00644 MWh/t zpracovaného odpadu	
b. týkající se „celkové spotřeby energie z obnovitelných zdrojů“ (procentní poměr roční spotřeby energie k energii (elektrický a teplo) vyrobené organizací z obnovitelných zdrojů energie)	NE: v současnosti nejsou přímo využívány, zprostředkovaně např. biostohka v pohonných hmotách, elektrina z OZE.		
ii) materiálová účinnost: týkající se „ročního hmotnostního průtoku různých používaných materiálů“ (kromě nosičů energie a vody) vyjádřená v tunách,	NE: je využíván pouze pomocný materiál, např. vázací drát. Přes 99% přijatých odpadů je předáváno k dalšímu materiálovému využití.		
iii) voda: týkající se „celkové roční spotřeby vody“ (spotřeba vyjádřená v m ³)	NE: voda není využívána v technologii ale jen pro sociální zařízení firmy		
iv) odpady:			
a. týkající se „celkové roční produkce odpadu“ (množství jednotlivých druhů odpadu vyjádřené v tunách)	ANO: vlastní odpady, jejichž je firma původcem a které nevznikají z vytřídičených příměsí zpracovávaných odpadů 2009: 128,37 tun	0,013 t/t zpracovaného odpadu	
b. týkající se „celkové roční produkce nebezpečného odpadu“ (množství NO v kilogramech nebo v tunách)	ANO: dle 2009: 2,145 tun	0,0002 t/t zpracovaného odpadu	
v) biologická rozmanitost: týkající se „využití půdy“ vyjádřená v m ² zastavěné plochy	ANO: celková zastavěná plocha 4314 m ²	0,43 m ² /t zpracovaného odpadu	
vi) emise:			
a. týkající se „celkových ročních emisí skleníkových plynů“ zahrnující alespoň emise CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, HFCs, PFCs a SF ₆ vyjádřené v tunách ekvivalentu CO ₂	NE: v provozu tyto emise nevznikají, mobilní zdroje nejsou zahrnovány do emisí skleníkových plynů		
b. týkající se „celkových ročních emisí do ovzduší“ zahrnující alespoň emise SO ₂ , NO _x a PM vyjádřené v kilogramech nebo v tunách	NE: firma neprovozuje zdroje znečišťování ovzduší emitující tyto znečišťující látky		
Jako číselný údaj B o celkových ročních vstupech je zvažováno celkové množství zpracovaného odpadu v technologii RELIMEX v tunách. Hodnota B za rok 2009 je 10132 tun.			

DALŠÍ FAKTORY TÝKAJÍCÍ SE VLIVU ČINNOSTI FIRMY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
POŽADAVKY PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A JINÉ POŽADAVKY	<ul style="list-style-type: none"> Jsou identifikovány všechny požadavky právních předpisů a jiné požadavky, kterým RELIMEX podléhá ve vztahu ke svým environmentálním aspektům. Jako interní dokument firmy je zpracován Rejstřík požadavků právních předpisů a jiných požadavků, rejstřík je průběžně aktualizován. Odborná literatura - příručka Odpadové hospodářství. Věstník Ministerstva životního prostředí – každoročně k 1. lednu aktualizovaný Seznam právních předpisů v oblasti životního prostředí. Internetové zdroje – sbírka zákonů ČR na stránkách Ministerstva vnitra ČR http://www.mvcr.cz/ a portálu veřejné správy http://portal.gov.cz Informace o změnách v právních předpisech týkajících se odpadového hospodářství od SPDS – APOREKO. Pracovníci firmy jsou s požadavky, které se vztahují k jejich činnostem seznamováni formou pravidelných školení zároveň se školením bezpečnosti práce nebo při mimořádných školeních.
HODNOCENÍ SOULADU S POŽADAVKY PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	<ul style="list-style-type: none"> Hodnocení souladu je prováděno komplexně při interních auditech. Vyhodnocení je prováděno s přihlédnutím k Rejstříku požadavků právních a jiných předpisů nebo s pomocí auditních dotazníků, ve kterých jsou zpracovány otázky na plnění požadavků Namátková kontrola plnění požadavků právních předpisů a jiných požadavků prováděna průběžně odpovědnými pracovníky firmy, například při kontrolách v provozovně předepsaných provozními a havarijními postupy a dalšími právními předpisy.
V SLEDOVANÉM OBDOBÍ 2005 - 2010 NEBYLA FIRMĚ ULOŽENA ŽÁDNÁ SANKCE ZE STRANY KONTROLNÍCH ORGÁNŮ V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (NAPŘ. MŽP, ČZP, KRAJSKÉHO ÚŘADU NEBO OBCE) A NEBYLO S NÍ VEDENO ŽÁDNÉ SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ OHLEDNĚ NEPLNĚNÍ POŽADAVKŮ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ.	
VZDĚLÁVÁNÍ, ODBORNÁ ZPŮSOBILOST, VÝCVIK A ZVÝŠOVÁNÍ KVALIFIKACE	<ul style="list-style-type: none"> Všichni zaměstnanci jsou pravidelně školeni, součástí školení jsou informace o integrovaném systému řízení firmy, zásadách ochrany životního prostředí a konkrétních zodpovědnostech v ochranném životním prostředí na různých stupních řízení. Firma provádí cílené vzdělávání klíčových pracovníků na pracovních pozicích vyžadujících speciální školení (řidiči, obsluha vysokozdvíhových vozíků). Záznamy o školení, výcviku a odborné způsobilosti zaměstnanců jsou archivovány pro předložení případné kontroly, např. orgánům ochrany veřejného zdraví. Pro udržení a zlepšování zavazeneho systému řízení je kladen důraz i na jeho dokumentaci. Elektronická řízení dokumentace je zajištěno pomocí softwarové aplikace, aby byla minimalizována spotřeba papíru.
DOKUMENTACE SYSTÉMU ŘÍZENÍ	<ul style="list-style-type: none"> Pro udržení a zlepšování zavazeneho systému řízení je kladen důraz i na jeho dokumentaci. Elektronická řízení dokumentace je zajištěno pomocí softwarové aplikace, aby byla minimalizována spotřeba papíru, potřebné pracovní a havarijní postupy jsou přístupné pracovníkům v provozovně v tiskové formě.

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ 2010

17

RELIMEX

KONTAKTNÍ ÚDAJE	
<p>RELIMEX spol. s r.o. Radhošťská 12 130 00 Praha 3 IČ: 62913972 DIČ: CZ62913972</p> <p>V Martinově dne 27.4.2010</p> <p>Martin Reisinger, jednatel společnosti</p>	<p>Sídlo provozovny: Záryby – Martinov Martinov 285 277 13 Kostelec nad Labem Tel. (provozovna Martinov): 326 905 103 Fax (provoz Martinov): 326 906 484 E-Mail: info@relimex.cz reisinger@relimex.cz</p>

Prohlášení o činnosti environmentálního ověřovatele	
<p>Elektrotechnický zkušební ústav, s.p. s registračním číslem environmentálního ověřovatele EMAS CZ - V - 5003, akreditovaný nebo licencovaný pro oblast působnosti (kód CE-NACE 38 a 39) prohlašuje, že ověřil, zda město či celá organizace jak je uvedeno v environmentálním prohlášení / aktualizovaném environmentálním prohlášení, RELIMEX spol. s r.o. s registračním číslem CZ: 000038, splňuje veškeré požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009 o dobrovolné účasti organizací v systému environmentálního řízení podniků a auditu (EMAS).</p> <p>Svým podpisem prohlašuji, že</p> <ul style="list-style-type: none"> ověření a schválení bylo provedeno v úplném souladu s požadavky nařízení (ES) č. 1221/2009, výsledky ověřování a schválení potvrzují, že neexistují důkazy o nedodržování příslušných požadavků vyplývajících z právních předpisů týkajících se životního prostředí, údaje a informace uvedené v environmentálním prohlášení / aktualizovaném environmentálním prohlášení organizace / místa odrážejí spolehlivý, důvěryhodný a správný obraz všech činností organizace / místa v rámci oblasti působnosti uvedené v environmentálním prohlášení. <p>Tento dokument nenahrazuje registraci v systému EMAS. Registraci v systému EMAS může vystavit pouze příslušný orgán podle nařízení (ES) č. 1221/2009. Tento dokument se nesmí používat jako samostatná informace pro komunikaci s veřejností.</p> <p><i>Reisinger</i> dne: 16.9.2010</p> 	

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ 2010

18

RELIMEX

PŘÍLOHA 1 METODIKA HODNOCENÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH ASPEKTŮ	
<p>Hodnocení je prováděno pro následující kritéria:</p>	
K1 – právní požadavky:	<p>A: existuje právní požadavek a může nebo dochází k jeho porušení B: existuje právní požadavek, ale nehrozí jeho porušení C: neexistuje právní požadavek</p>
K2 – význam dopadů:	<p>A: velký dopad s dlouhodobým účinkem (např. emise, ropné látky v odpadní vodě) nebo trvalé následky na zdraví člověka B: lokální význam (např. ropné látky v půdě) nebo krátkodobý dopad na zdraví člověka C: bez většího významu ani nemá dopad na zdraví člověka</p>
K3 – ovlivnění sociálního prostředí:	<p>A: je středem zájmu jedné nebo více zainteresovaných skupin B: ovlivňuje nebo může ovlivnit jednu nebo více zainteresovaných skupin C: nedotýká se žádných zainteresovaných skupin</p>
K4 – význam možných dopadů při havárii:	<p>A: havárie s velkými materiálními náklady, ohrožení života a zdraví, velké postihy a/nebo vysoká pravděpodobnost havárie B: havárie s možnými krátkodobými následky, nižší postihy a/nebo existuje určitá pravděpodobnost havárie C: nevýznamné havárie a/nebo velmi nízká pravděpodobnost vzniku havárie</p>
H – celkové hodnocení:	<p>A: alespoň v jednom z kritérií K1-K4 je aspekt hodnocen „A“: významný environmentální aspekt B: alespoň dvě z kritérií K1-K4 jsou hodnocena „B“: aspekt je sledován, pro příbližné vyhodnocení významných aspektů C: ostatní</p>
 	

Příloha č. 6: Prohlášení o činnostech environmentálního ověřovatele

L 342/42

CS

Úřední věstník Evropské unie

22.12.2009

PŘÍLOHA VII

PROHLÁŠENÍ O ČINNOSTECH ENVIRONMENTÁLNÍHO OVĚŘOVATELE

..... (jméno).

s registračním číslem environmentálního ověřovatele EMAS

akreditovaný nebo licencovaný pro oblast působnosti (kód NACE)

prohlašuje, že ověřil/a, zda místo(a) či celá organizace, jak je uvedeno v environmentálním prohlášení/aktualizovaném environmentálním prohlášení (*), (název organizace)

s registračním číslem (je-li k dispozici)

splňuje veškeré požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009 o dobrovolné účasti organizací v systému environmentálního řízení podniků a auditu (EMAS).

Svým podpisem prohlašuji, že

- ověření a schválení bylo provedeno v úplném souladu s požadavky nařízení (ES) č. 1221/2009,
- výsledky ověřování a schválení potvrzují, že neexistují důkazy o nedodržování příslušných požadavků vyplývajících z právních předpisů týkajících se životního prostředí,
- údaje a informace uvedené v environmentálním prohlášení/aktualizovaném environmentálním prohlášení (*) organizace/místa (*) odrážejí spolehlivý, důvěryhodný a správný obraz všech činností organizace/místa (*) v rámci oblasti působnosti uvedené v environmentálním prohlášení.

Tento dokument nenahrazuje registraci v systému EMAS. Registraci v systému EMAS může vystavit pouze příslušný orgán podle nařízení (ES) č. 1221/2009. Tento dokument se nesmí používat jako samostatná informace pro komunikaci s veřejností.

V ... dne .../.../20....

Podpis

(*) nehodící se škrtněte

Příloha č. 7: Seznam zkratk a definice základních pojmů

SEZNAM ZKRATEK

APELL	Awareness and Preparedness for Emergencies at Local Level	Program – Uvědomění a připravenost a mimořádné situace na místní úrovni
BOZP		Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CCA	Causes nad Consequences Analysis	Analýza příčin a dopadů
ČOV		Čistírna odpadních vod
CHLP		Chemická látka nebo přípravek
EHS		Evropské hospodářské společenství
ELPNO		Evidenční list pro přepravu nebezpečného odpadu
EMAS	Eco-Management nad Audit Scheme	Systém environmentálního managementu
ES		Evropské společenství
EU		Evropská unie
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations	Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství
FMEA	Failure Mode nad Effects Analysis	Analýza způsobů a následků nezdarů
FTA	Fault Tree Analysis	Analýza stromu poruch
HAZOP	Hazard Operation Process	Analýza rizik provozních procesů
IAEA	International Atomic Energy Agency	Mezinárodní agentura pro atomovou energii
ILO	International Labour Organization	Mezinárodní organizace práce
IOHA	International Occupational Hygiene Association	Asociace hygieny práce
ISO	International Organization for Standardization	Mezinárodní organizace pro normalizaci
IUCN	International Union for Conservation of Nature and Natural Resources	Světový svaz ochránců přírody
MZZO		Malý zdroj znečištění ovzduší
NCHLP		Nebezpečná chemická látka nebo přípravek
OECD	Organisation for Economic	Organizace pro hospodářskou

	Co-operation and Development	spolupráci a rozvoj
OO		Odborová organizace
OSN	United Nations Organization	Organizace spojených národů
OŽP		Ochrana životního prostředí
PHA	Preliminary Hazard Analysis	Předběžná analýza ohrožení
R - věty		Standardní věty označující rizikovost látek
RWE	Rheinisch-Westfälische Elektrizitätswerke	Nepřekládá se
S - věty		Standardní pokyny pro bezpečné nakládání s látkou
SZZO		Střední zdroj znečištění ovzduší
TUR		Trvale udržitelný rozvoj
UNEP	United Nations Environment Programme	Program OSN pro životní prostředí
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
UR		Udržitelný rozvoj
WHO	World Health Organisation	Světová zdravotnická organizace
WMO	World Meteorological Organization	Světová meteorologická organizace
WWF	World Wide Fund for Nature	Světový fond ochrany přírody

DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Analýza rizika	Systematické použití dostupných informací k identifikaci nebezpečí a k odhadu rizika.
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	Podmínky a činitelé, které ovlivňují zdraví zaměstnanců, dočasných pracovníků, zaměstnanců dodavatele, návštěvníků a dalších osob na pracovišti.
Bezpečnostní list	Souhrn identifikačních údajů o výrobcí nebo dovozci, o nebezpečné látce nebo přípravku a údajů potřebných pro ochranu zdraví člověka anebo životního prostředí.
Emise	Vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do životního prostředí.
Emisní limit	Nejvýše přípustné množství znečišťující látky nebo stanovené skupiny znečišťujících látek nebo pachových látek vypouštěné do ovzduší ze zdroje znečištění ovzduší vyjádřené jako hmotnostní koncentrace znečišťující látky v odpadních plynech nebo hmotnostní tok znečišťující látky za jednotku času nebo hmotnost znečišťující látky vztahená na jednotku produkce nebo lidské činnosti nebo jako počet pachových jednotek na jednotku objemu nebo jako počet částic.
Havárie	Mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod. Za havárii se vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami nebo zvláště nebezpečnými látkami.
Havárie zdroje	Nenadálý nebo neočekávaný stav, při němž bezprostředně a výrazně vzrostou emise znečišťujících látek a zdroj nelze zpravidla regulovat ani zastavit běžnými technickými postupy.
Hodnocení rizika	Proces, při kterém se utváří úsudek o přijatelnosti rizika na základě analýzy rizik a při kterém se berou v úvahu sociálně ekonomické faktory.
Identifikace nebezpečí	Proces rozpoznání, že nebezpečí existuje, definování jeho charakteristik.
Komunální odpad	Veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání.
Malý spalovací zdroj znečištění ovzduší	Spalovací zdroj o výkonu do 0,2 MW, který je samostatným zdrojem nebo součástí technologie, nebo technologie, jejichž emise vypouštěné do vnějšího ovzduší nespĺňují kritéria pro zařazení mezi střední, velké a zvláště velké zdroje znečištění ovzduší stanovené v prováděcích předpisech zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší.
Nakládání s chemickou látkou nebo přípravkem	Každá činnost, jejímž předmětem je chemická látka nebo přípravek, zejména jejich výroba, dovoz, vývoz, distribuce, skladování, používání, balení, označování, vnitropodniková doprava.

Nakládání s odpady	Jejich shromažďování, soustředování, sběr, výkup, třídění, přeprava a doprava, skladování, úprava, využívání a odstraňování.
Nebezpečné látky nebo nebezpečné přípravky	Jsou látky nebo přípravky, které za podmínek stanovených zákonem č. 356/2003 Sb. o chemických látkách a přípravcích v platném znění mají jednu nebo více nebezpečných vlastností - výbušné, oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé, hořlavé, vysoce toxické, toxické, zdraví škodlivé, žíravé, dráždivé, senzibilizující, karcinogenní, mutagenní, toxické pro reprodukci, nebezpečné pro životní prostředí.
Nebezpečí	Skrytá vlastnost objektu, zdroj potenciálního poškození nebo situace s potenciální možností poškození nebo újmy.
Nebezpečný odpad	Odpad uvedený v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v příloze č. 2 k vyhlášce č. 381/2001 Sb., a jakýkoliv jiný odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k zákonu č. 185/2001 Sb., o odpadech.
Nehoda	Nežádoucí událost vedoucí k smrti, poškození zdraví, zranění, škodě nebo jiným ztrátám.
Organizace, externí organizace	Společnost, provoz, firma, podnik, instituce nebo sdružení, nebo jejich část, ať začleněná či nikoliv, veřejná nebo soukromá, která má své vlastní funkce a správu.
Odpad	Každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.
Oprávněná osoba	Osoba, která je oprávněna k nakládání s odpady podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech nebo podle zvláštních právních předpisů.
Osoba odpovědná za nakládání s odpady	Zaměstnanec společnosti RWE Interní služby, a.s. nebo RWE Distribuční služby, s.r.o., který je určený vedoucím zaměstnancem k výkonu povinností v oblasti vedení evidence a/nebo nakládání s odpady.
Poskytovatel služby	Organizační jednotka společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., poskytující službu na základě smlouvy.
Posuzování rizika	Soustavný proces analýzy a hodnocení rizik.
Pracovní podmínky	Soubor fyzikálních, chemických, biologických, sociálních a organizačních faktorů působících při výkonu vymezených pracovních činností na zdraví člověka.
Pracovní úraz	Poškození na zdraví zaměstnance nebo jeho smrt při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů.
Provozovatel zdroje znečištění ovzduší	Právnícká osoba nebo fyzická osoba, která zdroj znečištění ovzduší skutečně provozuje; není-li taková osoba, považuje se za provozovatele vlastník zdroje znečištění.
Původce odpadů	Právnícká osoba, při jejíž činnosti vznikají odpady, nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, při jejíž podnikatelské činnosti vznikají

	odpady .
Regulované látky	Látky, které poškozují ozonovou vrstvu a jsou vyjmenovány v příloze č. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2037/2000 (např. chladivo R-22, R-12,...).
Riziko	Kombinace četnosti nebo pravděpodobnosti výskytu specifikované nebezpečné události a jejích následků.
Řízení (regulování) rizika	Proces rozhodování vedoucí k zvládnutí nebo snížení rizika; realizace rozhodnutí a jeho posouzení a opakované hodnocení s použitím výsledků posuzování jako vstupních údajů.
Shromažďování odpadů	Krátkodobé soustředění odpadů do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním s odpady .
Specialista-OŽP	Zaměstnanec společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., který má roli Specialista OŽP v popisu pracovního místa. Jedná se o následující pozice – Specialista OŽP, Senior specialista OŽP, Vedoucí bezpečnosti a životního prostředí.
Společnost	Společnosti skupiny RWE v ČR.
Uživatel nebezpečných látek	Nebezpečných látek je každý kdo s nimi zachází, to znamená kdo je skladuje, dopravuje nebo jinak s nimi nakládá.
Vedoucí zaměstnanec	Každý nadřízený zaměstnanec společnosti, který řídí alespoň jednoho zaměstnance.
Stacionární zdroj znečišťování ovzduší	Zařízení spalovacího nebo jiného technologického procesu, které znečišťuje nebo může znečišťovat ovzduší, dále šachta, lom a jiná plocha s možností zapálení, hoření nebo úletu znečišťujících látek, jakož i plocha, na které jsou prováděny práce nebo činnosti, které způsobují nebo mohou způsobovat znečišťování ovzduší, dále sklad a skládka paliv, surovin, produktů, odpadů a další obdobné zařízení nebo činnost.
Střední spalovací zdroj znečišťování ovzduší	Spalovací zdroj o výkonu do 0,2 – 5 MW, který je samostatným zdrojem nebo součástí technologie, nebo vyjmenované technologie a technologie, jejichž emise vypouštěné do vnějšího ovzduší splňují kritéria stanovené v prováděcích předpisech zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, pro zařazení zdroje mezi střední zdroje znečištění ovzduší.
Nakládáním s povrchovými nebo podzemními vodami	Je jejich vzdouvání pomocí vodních děl, využívání jejich energetického potenciálu, jejich využívání k plavbě nebo k plavení dřeva, k chovu ryb nebo vodní drůbeže, jejich odběr, vypouštění odpadních vod do nich a další způsoby, jimiž lze využívat jejich vlastnosti nebo ovlivňovat jejich množství, průtok, výskyt nebo jakost.
Vodní díla	Např. stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizace (čistírny odpadních vod, odlučovače ropných látek, odlučovače tukových látek,...), studny, jiné stavby potřebné k nakládání s vodami, vodovodní řady, kanalizační stoky, stavby na ochranu před povodněmi,...

Závadné látky	Jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod; seznam nebezpečných závadných látek (dále jen „nebezpečné látky“) je uveden v příloze č. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách; tento seznam obsahuje i zvlášť nebezpečné závadné látky; mezi závadné látky patří např. ředidla, barvy, oleje, splaškové vody shromažďované v žumpách,...
Zpětný odběr	Odebrání použitých výrobků podléhajících zpětnému odběru bez nároku na úplatu na místě k tomu určeném výrobcem, zpětně odebraný výrobek se stává odpadem ve chvíli předání osobě oprávněné k jeho využití nebo odstranění.